

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1
สำนักปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

รายงานประจำปี
สสว. 1

2562

2019
Annual Report

Technical Promotion And Support Office Region 1

คำนำ

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีบทบาทภารกิจ ในการวิเคราะห์ วิจัย ส่งเสริมและสนับสนุนงานด้านวิชาการ องค์ความรู้ ข้อมูลสารสนเทศ ให้คำปรึกษาแนะนำ วิเคราะห์สถานการณ์และสภาพแวดล้อม เป็นศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ ศูนย์เรียนรู้ นิเทศงาน ติดตามประเมินผล และปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย ด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ให้สอดคล้องกับพื้นที่ ได้แก่ หน่วยงาน พม. รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง องค์กรภาคเอกชนและประชาชน ในพื้นที่ ๔ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดปทุมธานี นนทบุรี พระนครศรีอยุธยา และสระบุรี รวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรอื่นๆ มีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคม

รายงานผลการดำเนินงานสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ ได้จัดทำขึ้นเพื่อแสดงผลการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และผลงานทางวิชาการ ด้านการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิตของกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ ผลการดำเนินงานตามนโยบาย และผลงานริเริ่มสร้างสรรค์ ในปีงบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมทั้งบทสรุปและทิศทางการดำเนินงาน

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ ขอขอบคุณ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชนและเครือข่ายทุกภาคส่วน ที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนงานในพื้นที่ที่ทำให้การดำเนินงานสำเร็จลุล่วงตามนโยบายในระดับที่น่าพอใจ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าสรุปผลการดำเนินงานเล่มนี้จะเป็นประโยชน์บ้างตามสมควรต่อการทำงานพัฒนาสังคมที่มุ่งสู่ความมั่นคงของมนุษย์

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑
สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐาน

๑.๑	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	๒
๑.๒	สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑	๖

ส่วนที่ ๒ ผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

: งานตามนโยบายกระทรวง พม. ปีงบประมาณ ๒๕๖๑

๑ ดำเนินการวิจัย การติดตามประเมินผล จัดอบรมให้ความรู้

●	โครงการวิจัยรูปแบบการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุที่ไม่มี
กรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยในชุมชนเมือง (วิจัยเฉพาะพื้นที่ สสว.๑)	๒๓
●	โครงการการพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุในภาวะพลัดพรากให้เกิด
ประโยชน์ด้านสังคม (วิจัยร่วม)	๒๘
●	โครงการวิจัยกลยุทธ์ส่งเสริมการทำงานของผู้สูงอายุไทย (วิจัยร่วม)	๓๘
●	โครงการอบรมเพิ่มศักยภาพในการคัดแยก เพื่อช่วยเหลือและคุ้มครอง
ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์	๔๔

๒. การบริหารและการพัฒนาองค์กร

●	การประชุมประจำเดือน	๕๐
●	การขับเคลื่อนมาตรฐานการปฏิบัติงาน พม. ปี ๒๕๖๒	๕๗

๓ . การขับเคลื่อนงานตามแผนงาน/โครงการ

●	โครงการศูนย์บริการวิชาการพัฒนาสังคมและจัดสวัสดิการสังคมใน
ระดับพื้นที่	
๑.	การจัดการความรู้ KM (Knowledge Management : KM)	๖๔
๒.	พัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to Research)	๖๕
๓.	การขับเคลื่อนงานพัฒนาสังคมในพื้นที่ (Social Lab)	๖๗
๔.	หน่วยงานเคลื่อนที่ทางวิชาการ	๗๓
●	การนิเทศงานด้านสังคมสงเคราะห์ ของ พม.	๗๘
●	การขับเคลื่อนการบูรณาการโครงการด้านสังคมในระดับพื้นที่	
	กิจกรรมที่ ๑ : การจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่ม
จังหวัด ประจำปี ๒๕๖๒	๘๖

กิจกรรมที่ ๒ : การวัดอุณหภูมิทางสังคม (TPSO Poll : ความรุนแรง	๙๕
---	----

ในสังคมไทย ลดลงได้ด้วย (ใคร) คุณ, สร้างสุขผู้สูงวัย ใส่ใจไร้ความรุนแรง, สังคมไทย ร่วมใจ
สร้างจิตสาธารณะ

กิจกรรมที่ ๓ : การขับเคลื่อนการบูรณาการโครงการด้านสังคมกลุ่ม จังหวัดในลักษณะ One Home ๔ จังหวัด/ การบูรณาการแผนภาค	๑๐๙
● งานสนับสนุนการตรวจราชการกระทรวงฯ	๑๑๕
● กิจกรรม สสว.๑	๑๒๘
ส่วนที่ ๓ บทสรุป และทิศทางการดำเนินงาน	
๓.๑ บทสรุป	๑๓๓
๓.๒ ทิศทางการดำเนินงาน	๑๓๔

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ประวัติกระทรวง :

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นกระทรวงที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นกระทรวงภาคสังคมในการทำหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาสังคม การสร้างความเป็นธรรมและความเสมอภาคในสังคม การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพและความมั่นคงในชีวิต สถาบันครอบครัวและชุมชนโดยรวมส่วนราชการด้านนโยบายและการปฏิบัติ ประกอบด้วย

๑. กรมประชาสงเคราะห์ สังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
๒. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (สยช.) สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๓. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ (กสส.) สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๔. กองพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชน กรมการพัฒนาชุมชน สังกัดกระทรวงมหาดไทย
๕. การเคหะแห่งชาติ (กคช.) สังกัดกระทรวงมหาดไทย
๖. สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.)
๗. สังกัดกระทรวงการคลัง

เป็นส่วนราชการในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อเป็นองค์การและกลไกด้านสังคมในการบรรลุนโยบายของรัฐบาลที่ให้ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะเด็ก เยาวชน สตรี ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ มีความมั่นคงในการดำรงชีวิต ให้มีการพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิตามกรอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๔๐ โดยบูรณาการแนวคิด ทิศทาง และการบริหารให้เป็นระบบจากภาคีทุกภาคส่วนและทุกระดับ

อำนาจหน้าที่ของกระทรวง (Authority) :

ภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แบ่งออกเป็น ๕ กลุ่ม คือ กลุ่มอำนาจการ กลุ่มนโยบายการพัฒนาสังคมฯ กลุ่มส่งเสริมการพัฒนาสังคม กลุ่มวิจัยและพัฒนาสังคม และกลุ่มบริการเฉพาะ ดังนี้

๑. กลุ่มอำนาจการ ประกอบด้วยการเสนอแนะนโยบายและแผนของกระทรวงการพัฒนาสังคม ทบวง กรม ประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ ติดตามประเมินผล

๒. กลุ่มนโยบายการพัฒนาสังคมฯ ประกอบด้วย การพัฒนามาตรฐานทางสังคม พัฒนาระบบสวัสดิการสังคม พัฒนาค่านิยมและจิตสำนึกที่เหมาะสมกับสังคมไทย สร้างโครงข่ายความคุ้มครองทางสังคม และการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศและให้บริการข้อมูล เพื่อการพัฒนาสังคมฯ

๓. กลุ่มส่งเสริมการพัฒนาสังคมฯ ประกอบด้วย การส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาสังคม และสวัสดิการสังคม ส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย ส่งเสริมศักยภาพเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ และคนพิการ ส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชน และประชาสังคม กำหนดมาตรการเพื่อส่งเสริมความเสมอภาคในโอกาสทางสังคม ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของประชาสังคม ส่งเสริมกลไกทางสังคมและการมีส่วนร่วมของพลเมืองในการพิทักษ์สิทธิและหน้าที่ของประชาชน และบริหารกองทุนและสนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินการ

๔. กลุ่มวิจัยและพัฒนาสังคมฯ ประกอบด้วย การศึกษาและวิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมฯ การศึกษาเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมฯ และการศึกษาเพื่อสร้างระบบเตือนภัยทางสังคมฯ

๕. กลุ่มบริการเฉพาะ ประกอบด้วย งานสนับสนุนวิชาการภูมิภาค งานพัฒนาคุ้มครองช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาด้านที่อยู่อาศัย งานสถานสงเคราะห์ และงานโครงการพิเศษ

วิสัยทัศน์ (Vision) :

“พม. เป็นผู้นำด้านสังคมของไทยและอาเซียน มุ่งสู่คนอยู่ดีมีสุขในสังคมคุณภาพ”

พันธกิจ (Missions) :

พันธกิจที่ ๑ : พัฒนาคนและสังคมให้มีคุณภาพเต็มศักยภาพและมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง

พันธกิจที่ ๒ : สร้างเสริมเครือข่ายจากทุกภาคส่วนในการมีส่วนร่วมพัฒนาสังคม

พันธกิจที่ ๓ : พัฒนาองค์ความรู้ ชี้ดความสามารถ และระบบการบริหารจัดการด้านการพัฒนาสังคม

พันธกิจที่ ๔ : จัดระบบสวัสดิการที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย เพื่อให้ประชาชนมีหลักประกันและมีความมั่นคงในชีวิต

ค่านิยมองค์กร (Values) :

“อุทิศตน อาสางาน เอื้ออาทร อำนวยประโยชน์สุข”

ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issues) :

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : ส่งเสริมโอกาสการเข้าถึงบริการทางสังคมบนพื้นฐานความพอเพียง

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : สร้างภูมิคุ้มกันและพัฒนาศักยภาพกลุ่มเป้าหมาย

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : ผนึกกำลังทางสังคมเพื่อเป็นกลไกในการพัฒนาสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : บริหารจัดการองค์กรสู่ความเป็นผู้นำทางสังคมด้วยหลักธรรมาภิบาล

โครงสร้างกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สำนักงานปลัดกระทรวง

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

กรมกิจการเด็กและเยาวชน

กรมกิจการผู้สูงอายุ

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

องค์การมหาชน

- สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน

รัฐวิสาหกิจ

- การเคหะแห่งชาติ
- สถานธนาคราะห์

๑. กองกลาง
๒. กองกฎหมาย
๓. กองการต่างประเทศ
๔. กองตรวจราชการ
๕. กองต่อต้านการค้ำมนุษย์ (สถานคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ชาย ๔ แห่ง และหญิง ๔ แห่ง*)
๖. กองเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
๗. กองมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๘. กองยุทธศาสตร์และแผนงาน
๙. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
๑๐. สถาบันพระประชาบดี
๑๑. กลุ่มตรวจสอบภายใน
๑๒. กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
๑๓. ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ๗๖ จังหวัด

หน่วยงานราชการบริหารส่วนกลางที่จัดตั้งในภูมิภาค

- สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ - ๑๒

*ตาม พรบ.ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1

โครงสร้างบุคลากร
สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑

นายพิสิฐ พูลพัฒน์
ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑

ฝ่ายบริหารทั่วไป

นายอำนาจ หอสกุลไท
หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป

นายสุวัฒน์ วัฒนสินธุ์
เจ้าพนักงานพัฒนาสังคมชำนาญงาน

น.ส.สุกัญญา ผาใต้
เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีปฏิบัติงาน

นายประเสริฐ มีโพธิ์งาม
ช่างฝีมือโรงงานชั้น ๔ / หัวหน้า

นายจรูญ สาริขิต
ช่างฝีมือโรงงานชั้น ๔

นายวิวัฒน์ สาริขิต
ช่างฝีมือโรงงานชั้น ๔

นายสุริยะ ภาคสระศรี
เจ้าหน้าที่ธุรการ ส.๓

นายสมปอง นาคะปิกิณ
พนักงานขับรถยนต์ ส ๒/หัวหน้า

นายสกล สอนลอย
พนักงานขับรถงานเกษตร
และก่อสร้าง ช ๒

นายธาดารี สันทบ
พนักงานขับรถยนต์ ส ๒

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐาน

นายวัลลภ สุภาพคำ
พี่เลี้ยง ส ๒

นายเมธี ตือก
นักพัฒนาสังคม

นายวิชัย พลดี
เจ้าหน้าที่พัฒนาสังคม

น.ส.รุ่งรวี จำบุญรอด
เจ้าหน้าที่พัฒนาสังคม

น.ส.พรพิมล เกินกลาง
พนักงานบริการ

น.ส.เจลีว ใจปทุม
จ้างเหมาทำความสะอาด

นายบุญธรรม แจ้งศิริณ
จ้างเหมาดูแลสวน

นายวีระวัฒน์ ปะละโท
จ้างเหมาดูแลสวน

นายธนวรรณ ตุดา
จ้างเหมารักษาความปลอดภัย

นายบุญฤทธิ์ ตุดา
จ้างเหมารักษาความปลอดภัย

กลุ่มนโยบายและยุทธศาสตร์

น.ส.พิมพ์ธิดา แสงจันทร์
หัวหน้ากลุ่มนโยบายและยุทธศาสตร์

นายเอกวรา ธรรมกิตติวงศ์
นักพัฒนาสังคมชำนาญการ

นายตุลพันธ์ รัตนธรรมดิษฐ์
นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ

น.ส.วนิดา อินอ่อน
นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ

นางสุลธิพย์ เรืองดี
นักสังคมสงเคราะห์

นางสุภาพร สาริขิต
พนักงานบริการ

กลุ่มงานวิจัยและการพัฒนาระบบเครือข่าย

นายสนองวิชัย ภูวันทมาตย์
หัวหน้ากลุ่มการวิจัยและการพัฒนาระบบเครือข่าย

นางสาวประไพศรี คำมุง
นักพัฒนาสังคมชำนาญการ

นางสาวเปรมจิต ศิริวัฒนตระกูล
นักพัฒนาสังคมชำนาญการ

นางอุไรวรรณ แจ้งเวชฉาย
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

นายณราวุฒิ วัฒนะไพบูลย์
พนักงานขับรถยนต์ ส.๒

น.ส.ชนิษฐา กิจจา
นักพัฒนาสังคม

น.ส.ปทุมมา ไชยบุญ
นักพัฒนาสังคม

นางสาวสุวรรณา เลื้อจําศิล
พนักงานบริการ

นายพนากกร มีมนต์
เจ้าหน้าที่ศูนย์เรียนรู้

ความเป็นมา :

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ หรือ “สสว.๑” เป็นหน่วยงานราชการส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค โดยจัดตั้งตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ.๒๕๔๕ มีฐานะเทียบเท่ากอง หรือสำนัก

พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๔) ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้มีการโอนภารกิจอำนาจหน้าที่ที่สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับประกาศ คำสั่ง มติคณะรัฐมนตรี ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างจากกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ มาสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

อำนาจหน้าที่ :

- (๑) พัฒนางานด้านวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ให้สอดคล้องกับพื้นที่ และกลุ่มเป้าหมาย
- (๒) ส่งเสริมและสนับสนุนงานด้านวิชาการ องค์ความรู้ ข้อมูลสารสนเทศ ให้คำปรึกษา แนะนำ แก่หน่วยงานบริการทุกกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ให้บริการ ในความรับผิดชอบของกระทรวง รวมทั้ง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง องค์การภาคเอกชนและประชาชน
- (๓) ศึกษา วิเคราะห์ สถานการณ์และสภาพแวดล้อม เพื่อคาดการณ์แนวโน้มของสถานการณ์ทางสังคมและผลกระทบ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะการพัฒนาสังคมและจัดทำยุทธศาสตร์ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัด
- (๔) สนับสนุนการนิเทศงาน ติดตามประเมินผลการดำเนินงานเชิงวิชาการตามนโยบายและภารกิจของกระทรวงในพื้นที่กลุ่มจังหวัด
- (๕) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

บทบาทในการสนับสนุนการตรวจราชการ :

ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ช่วยผู้ตรวจราชการกระทรวงในการสนับสนุนการตรวจราชการ การติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายและภารกิจกระทรวงในพื้นที่กลุ่มจังหวัด รวมทั้งปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้ตรวจราชการกระทรวง

วิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยมองค์กร

ยุทธศาสตร์ (Strategy)

- ๑) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : ขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ พม. สู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่
- ๒) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : พัฒนา สสว. ให้เป็นศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสังคม
- ๓) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : เสริมสร้างและพัฒนาความรู้และนวัตกรรมทางสังคม
- ๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : พัฒนาระบบการนิเทศและติดตามประเมินผลเชิงวิชาการ

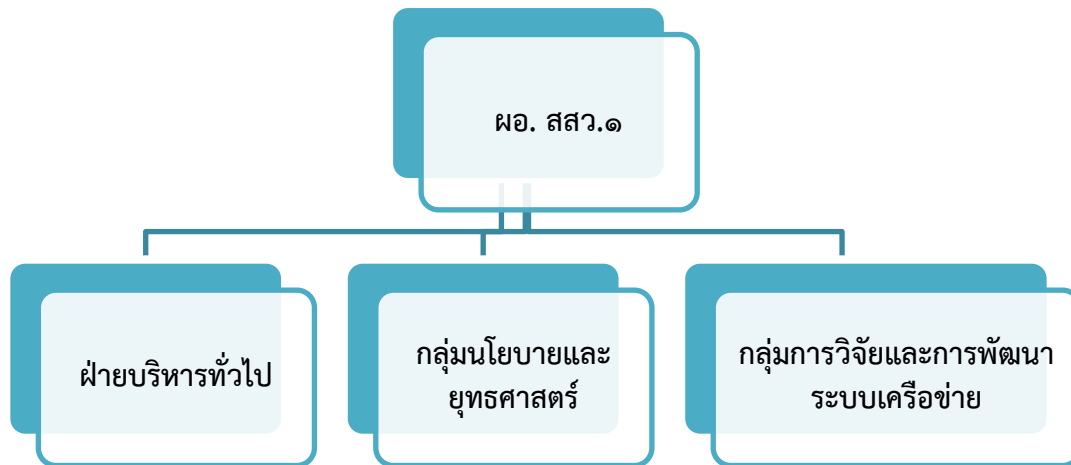
พันธกิจ (Mission)

- ๑) บูรณาการงานพัฒนาสังคมเพื่อจัดวางยุทธศาสตร์เชิงพื้นที่
- ๒) ส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการพัฒนาสังคมให้กับทุกภาคส่วน
- ๓) ศึกษาวิจัยและพัฒนาวิชาการด้านการพัฒนาสังคม
- ๔) ติดตามและประเมินผลเชิงนโยบายและการบริการเชิงยุทธศาสตร์ในระดับพื้นที่
- ๕) พัฒนาหน่วยงานเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

เป้าประสงค์ (Objective)

- ๑) หน่วยงานในสังกัด พม. และองค์กรภาคีระดับพื้นที่สามารถบูรณาการเชื่อมโยงการปฏิบัติงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
- ๒) เป็นคลังความรู้และแหล่งเรียนรู้ด้านการพัฒนาสังคมในพื้นที่
- ๓) ได้องค์ความรู้และนวัตกรรมทางสังคมที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ ก่อให้เกิดกลไกการขับเคลื่อนของทุกภาคส่วนในการพัฒนาสังคม
- ๔) มีระบบการติดตามประเมินผลเชิงวิชาการตามนโยบายและภารกิจของกระทรวงที่มีประสิทธิภาพ
- ๕) บุคลากรมีขีดสมรรถนะ ตามภารกิจในความรับผิดชอบอย่างมืออาชีพ

โครงสร้าง สสว.๑ ปี ๒๕๖๒

- (๑) งานบริหารทั่วไป งานสารบรรณ งานช่วยอำนวยความสะดวก และงานการบริหารงานบุคคล
- (๒) การบริหารงบประมาณ งานการเงิน และการบัญชี
- (๓) งานการพัสดุ อาคารสถานที่ และยานพาหนะ
- (๔) ประสานงานดำเนินงานระหว่างราชการ บริหารงานกลาง ดำเนินงานระหว่างราชการ

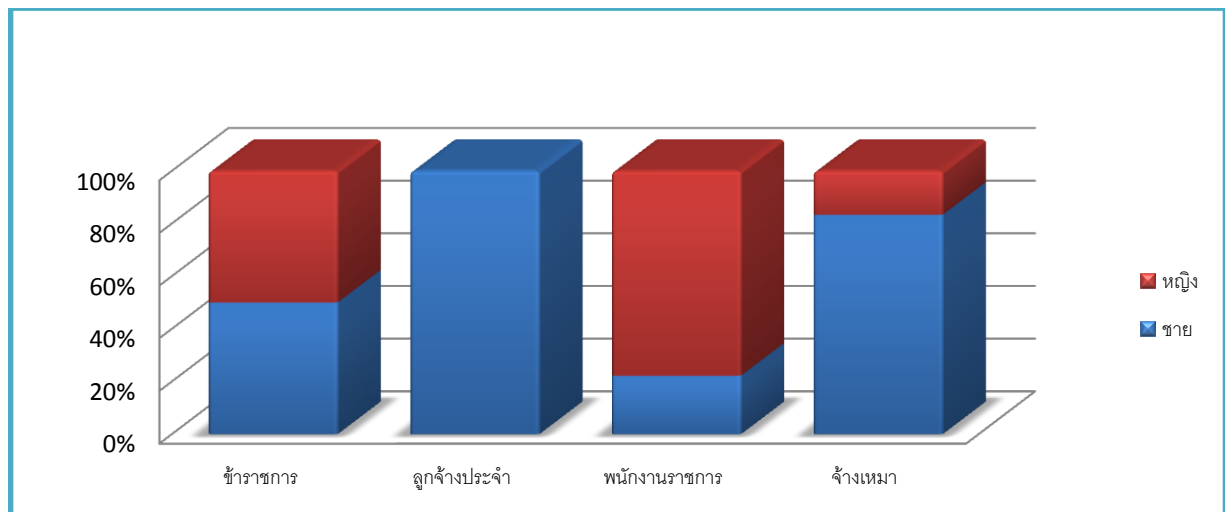
- (๑) กำหนดทิศทางยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมในภาพรวมระดับกลุ่มจังหวัด
- (๒) ศึกษาวิเคราะห์ วางแผนยุทธศาสตร์ และบูรณาการ (Strategy Planning & Integration Network) เพื่อการจัดทำแผนทางสังคมให้สอดคล้องกับพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายในระดับกลุ่มจังหวัด
- (๓) แปลงนโยบายและยุทธศาสตร์จากส่วนกลางไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่
- (๔) ศึกษา วิเคราะห์ สถานการณ์และสภาพแวดล้อมเพื่อคาดการณ์และสถานการณ์ทางสังคมและผลกระทบ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะการพัฒนาสังคมและจัดทำยุทธศาสตร์ในระดับกลุ่มจังหวัด
- (๕) วิเคราะห์ สังเคราะห์และบูรณาการข้อมูลด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อเป็นศูนย์ข้อมูลสารสนเทศด้านสังคมในระดับกลุ่มจังหวัด
- (๖) สนับสนุนการนิเทศงานติดตามการประเมินผลการดำเนินงานเชิงวิชาการตามนโยบายและภารกิจของกระทรวงในพื้นที่กลุ่มจังหวัด
- (๗) ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดมาตรฐานการดำเนินงานด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในระดับพื้นที่
- (๘) ให้คำปรึกษา วางระบบ และสร้างเครือข่ายการให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เพื่อให้เป็นไปอย่างทั่วถึงและทันต่อเหตุการณ์
- (๙) สนับสนุนการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงในพื้นที่กลุ่มจังหวัด

- (๑) ศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อให้ได้องค์ความรู้การพัฒนาสังคม ส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรม รูปแบบแนวทางการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาในสภาวะวิกฤติ และเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
- (๒) จัดทำแผนแม่บทวิจัยการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในมิติพื้นที่
- (๓) ผลิตและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในมิติพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง องค์กรเอกชน/ประชาชน และภาคีเครือข่ายในระดับประเทศและต่างประเทศ
- (๔) ส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดนักวิจัย และเครือข่ายทางวิชาการด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เชิงประเด็น เชิงกลุ่มเป้าหมายในมิติพื้นที่
- (๕) ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการนำผลงานวิชาการไปใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่
- (๖) ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการเชื่อมโยงเครือข่าย ด้านวิชาการ การดำเนินงานด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในระดับพื้นที่กลุ่มจังหวัด
- (๗) เป็นศูนย์กลางการให้บริการและถ่ายทอดความรู้ด้านพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แก่หน่วยงานในพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง องค์กรเอกชนและประชาชน
- (๘) เป็นศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสังคมและจัดสวัสดิการสังคมในระดับพื้นที่กลุ่มจังหวัด
- (๙) พัฒนาศักยภาพบุคลากรของหน่วยงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายในพื้นที่ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

อัตรากำลังแยกประเภทตำแหน่งและเพศ

ประเภทตำแหน่ง	จำนวน (ราย)		รวม (ราย)
	ชาย	หญิง	
ข้าราชการ	๖	๖	๑๒
ลูกจ้างประจำ	๙	-	๙
พนักงานราชการ	๒	๗	๙
จ้างเหมา	๕	๑	๖
รวม	๒๒	๑๔	๓๖
(คิดเป็นร้อยละ)	๖๑.๑๑	๓๘.๘๙	๑๐๐.๐๐

อัตรากำลังแยกประเภทตำแหน่งและเพศ

อาคาร สถานที่ :

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ มีพื้นที่ทั้งหมด ๔๑ ไร่ มีอาคารที่ทำการสำนักงาน มีลักษณะเป็นอาคารสองชั้น และอีกส่วนหนึ่งเป็นอาคารชั้นเดียวเชื่อมต่อจากอาคารสองชั้น มีพื้นที่ใช้สอยประกอบด้วย

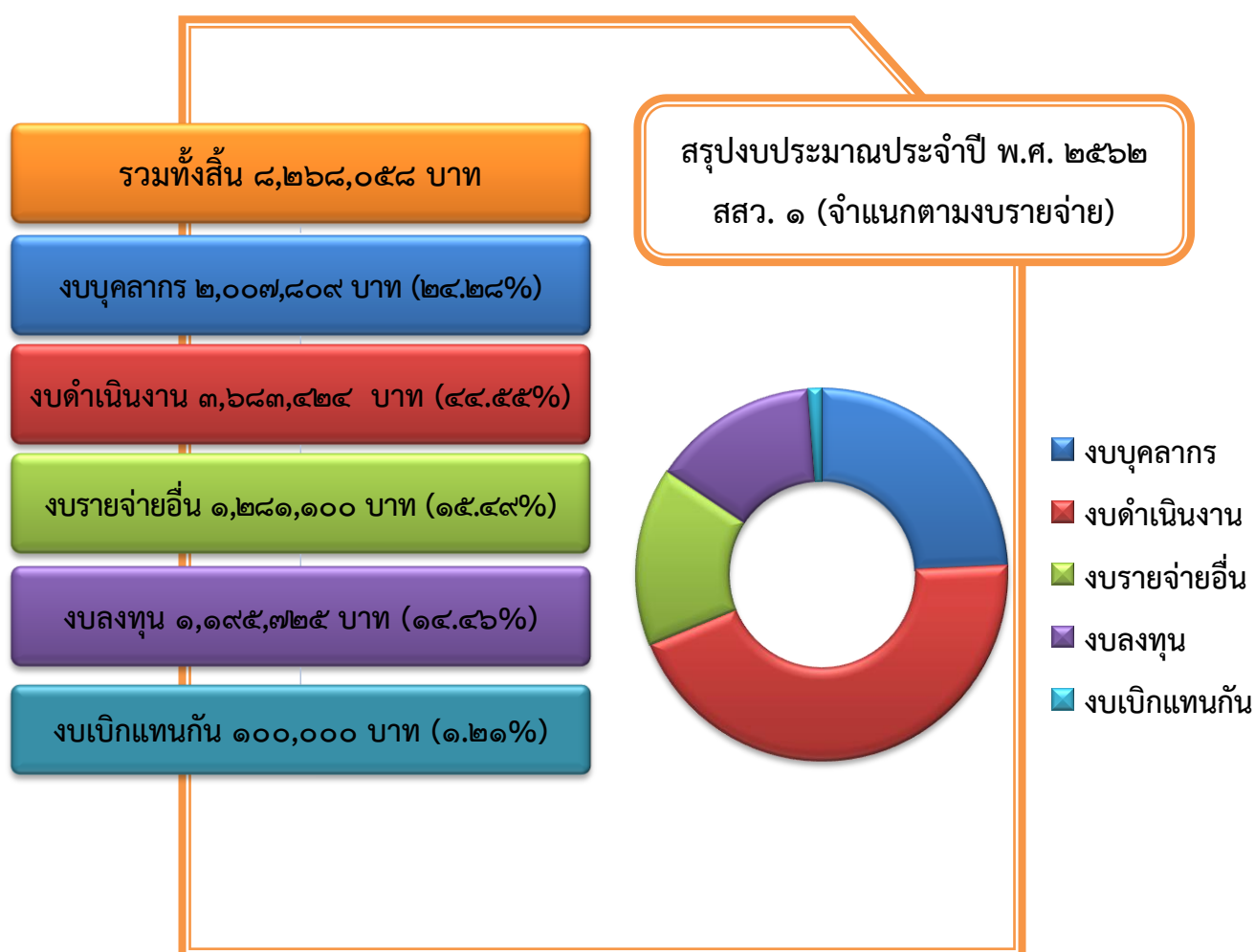
- ชั้นบนเป็นห้องผู้อำนวยการสำนักงานฯ ขนาดพื้นที่ ๓๒ ตารางเมตรจำนวน ๑ ห้อง ห้องประชุมเล็ก ขนาดพื้นที่ ๑๔ ตารางเมตร จำนวน ๑ ห้อง มีห้องน้ำสุภาพสตรี จำนวน ๑ ห้อง ห้องฝ่ายบริหารงานทั่วไป ขนาดพื้นที่ ๑๐๐ ตารางเมตร จำนวน ๑ ห้อง พร้อมอุปกรณ์ดำเนินงาน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ คอมพิวเตอร์
- ชั้นล่างประกอบด้วย ห้องปฏิบัติงานกลุ่มนโยบายและยุทธศาสตร์ ขนาดพื้นที่ ๔๐ ตารางเมตร จำนวน ๑ ห้อง ห้องปฏิบัติงานศูนย์เรียนรู้สำนักงานฯ ขนาดพื้นที่ ๕๐ ตารางเมตร จำนวน ๑ ห้อง พื้นที่นั่งรอรับบริการ พื้นที่บริการทั่วไป/ประชาสัมพันธ์ ขนาด ๑๖ ตารางเมตร

- อาคารส่วนเชื่อมต่อแบบชั้นเดียว ประกอบด้วย กลุ่มการวิจัยและการพัฒนาระบบเครือข่าย ขนาดพื้นที่ ๑๐๐ ตารางเมตร จำนวน ๑ ห้อง ห้องประชุม ขนาดพื้นที่ ๑๐๐ ตารางเมตร จำนวน ๑ ห้อง ห้องน้ำชาย ห้องน้ำหญิง
- พื้นที่จอดรถยนต์ ๘๐๐ ตารางเมตร

กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ให้บริการ

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ มีกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการสวัสดิการสังคม ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมสวัสดิการสังคม พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้แก่ เด็ก เยาวชน คนชรา ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ ผู้ด้อยโอกาส ผู้ถูกละเมิดทางเพศ หรือกลุ่มที่คณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการสังคมแห่งชาติเป็นผู้กำหนดรวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรอื่น ๆ มีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคม โดยมีพื้นที่ให้บริการรับผิดชอบ ๔ จังหวัด ได้แก่ พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี นนทบุรี และสระบุรี

สรุปงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ สสว.๑ (จำแนกตามงบประมาณรายจ่าย)

หน่วยงานสังกัดกระทรวง พม. ในพื้นที่รับผิดชอบของ สสว .๑ (One Home) :

หน่วยงานที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ๔ จังหวัด รวม ๕๓ หน่วยงาน

จังหวัดปทุมธานี (๑๗ หน่วยงาน)

๑. สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑
๒. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดปทุมธานี
๓. สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนรังสิต
๔. สถานแรกรับเด็กหญิงบ้านธัญญพร
๕. สถานสงเคราะห์เยาวชนมูลนิธิมหาราช จังหวัดปทุมธานี
๖. สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งชายธัญบุรี
๗. สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งหญิงธัญบุรี
๘. สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านกึ่งวิถี(ชาย) จังหวัดปทุมธานี
๙. สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านกึ่งวิถี(หญิง) จังหวัดปทุมธานี
๑๐. สถานคุ้มครองสวัสดิการภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์จังหวัดปทุมธานี
๑๑. ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งจังหวัดปทุมธานี
๑๒. ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุจังหวัดปทุมธานี
๑๓. สถาบันพระประชาบดี
๑๔. บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดปทุมธานี
๑๕. สำนักงานเคหะชุมชนรังสิต
๑๖. สำนักงานเคหะชุมชนปทุมธานี
๑๗. สถานธนานุเคราะห์ ๕

จังหวัดนนทบุรี (๒๐ หน่วยงาน)

๑. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนนทบุรี
๒. ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งจังหวัดนนทบุรี
๓. บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนนทบุรี
๔. สำนักงานเคหะชุมชนนนทบุรี ๑
๕. สำนักงานเคหะชุมชนนนทบุรี ๒
๖. ศูนย์พัฒนาศักยภาพบุคคลออทิสติก จังหวัดนนทบุรี
๗. ศูนย์ส่งเสริมอาชีพคนพิการ (โรงงานปีศาจ)
๘. สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี
๙. สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านเฟื่องฟ้า จังหวัดนนทบุรี
๑๐. สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านราชวดี(ชาย) จังหวัดนนทบุรี
๑๑. สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านราชวดี(หญิง) จังหวัดนนทบุรี
๑๒. สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งนนทบุรี
๑๓. สถานแรกรับเด็กชายปากเกร็ด (บ้านภูมิเวท)
๑๔. สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนปากเกร็ด
๑๕. สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนพญาไท
๑๖. สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านปากเกร็ด
๑๗. สถานคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์จังหวัดนนทบุรี
๑๘. ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวภาคกลาง จังหวัดนนทบุรี
๑๙. สถานธนานุเคราะห์ ๒๓
๒๐. สถานธนานุเคราะห์ ๓๔

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (๕ หน่วยงาน)

๑. พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๒. ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ วาสนะเวศม์ฯ
๓. ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งจังหวัด พระนครศรีอยุธยา
๔. บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด พระนครศรีอยุธยา
๕. สำนักงานเคหะชุมชนพระนครศรีอยุธยา

จังหวัดสระบุรี (๙ หน่วยงาน)

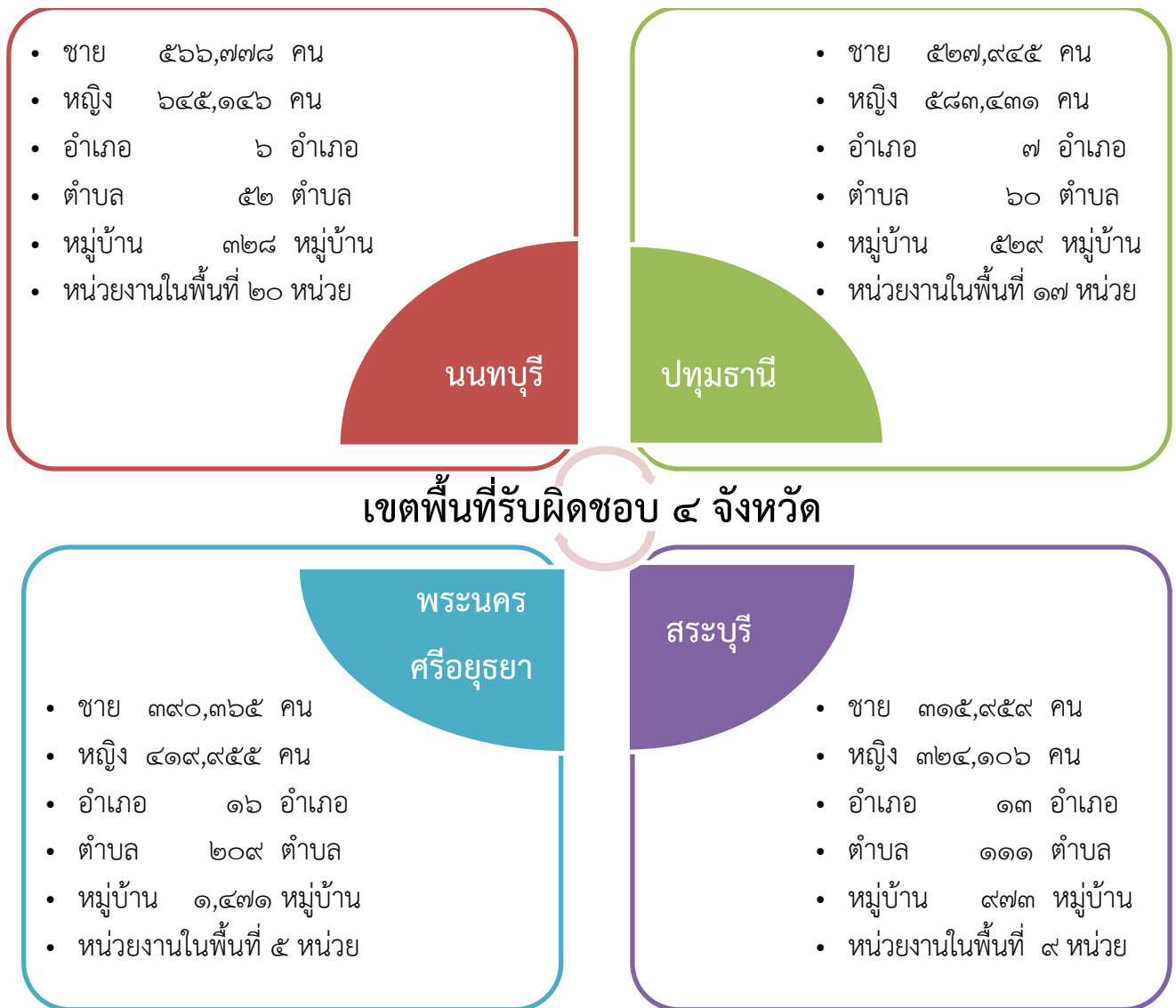
๑. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ มนุษย์จังหวัดสระบุรี
๒. ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งจังหวัดสระบุรี
๓. บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสระบุรี
๔. นิคมสร้างตนเองพระพุทบาท จ.สระบุรี
๕. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาทักษะชีวิตมวกเหล็ก จ.สระบุรี
๖. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาทักษะชีวิตหนองแค จ.สระบุรี
๗. สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งทับกวาง
๘. สถานสงเคราะห์เด็กหญิงจังหวัดสระบุรี
๙. สำนักงานเคหะชุมชนจังหวัดสระบุรี

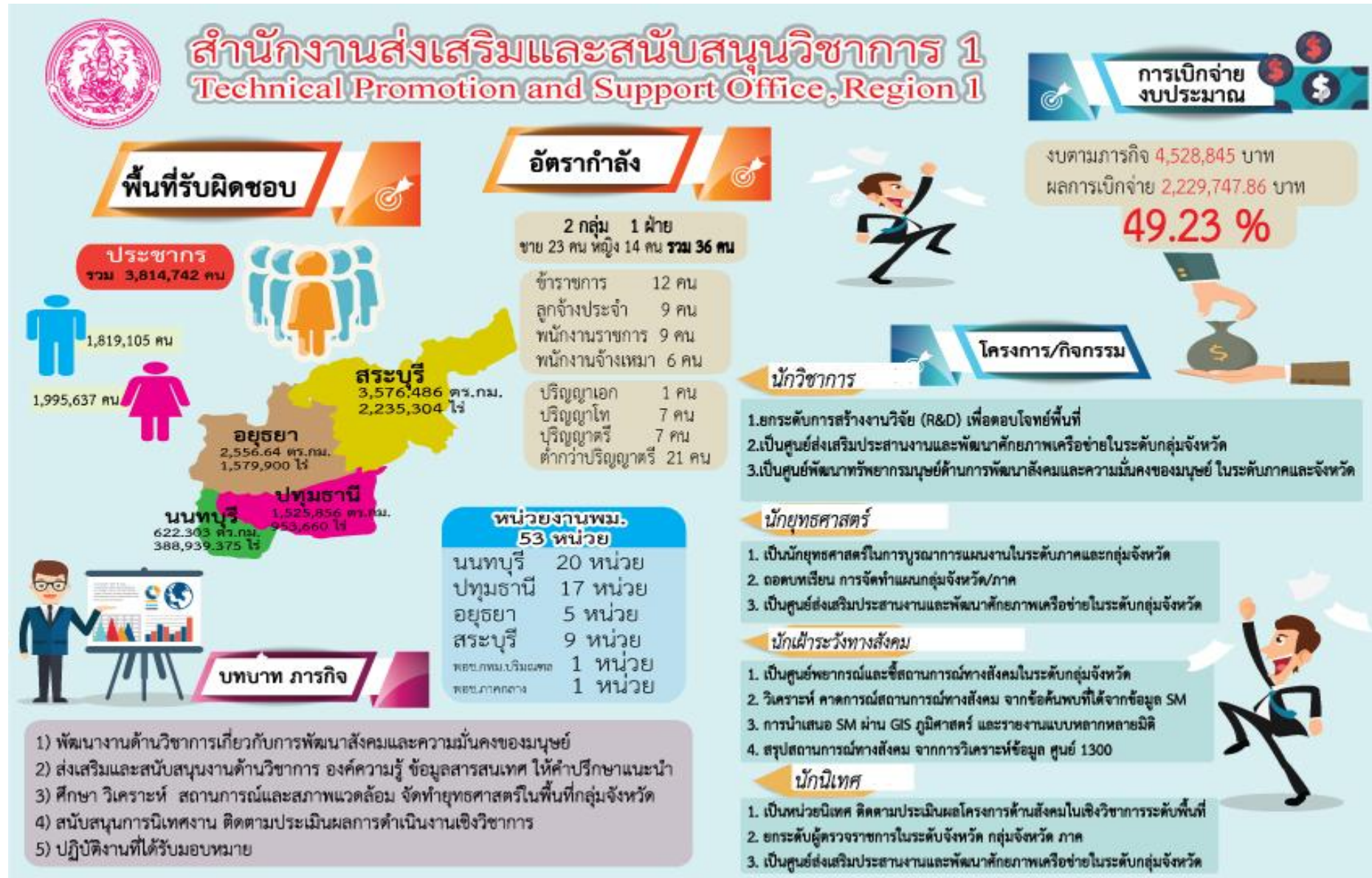
๑. พอช.กรุงเทพมหานคร ปริมณฑล

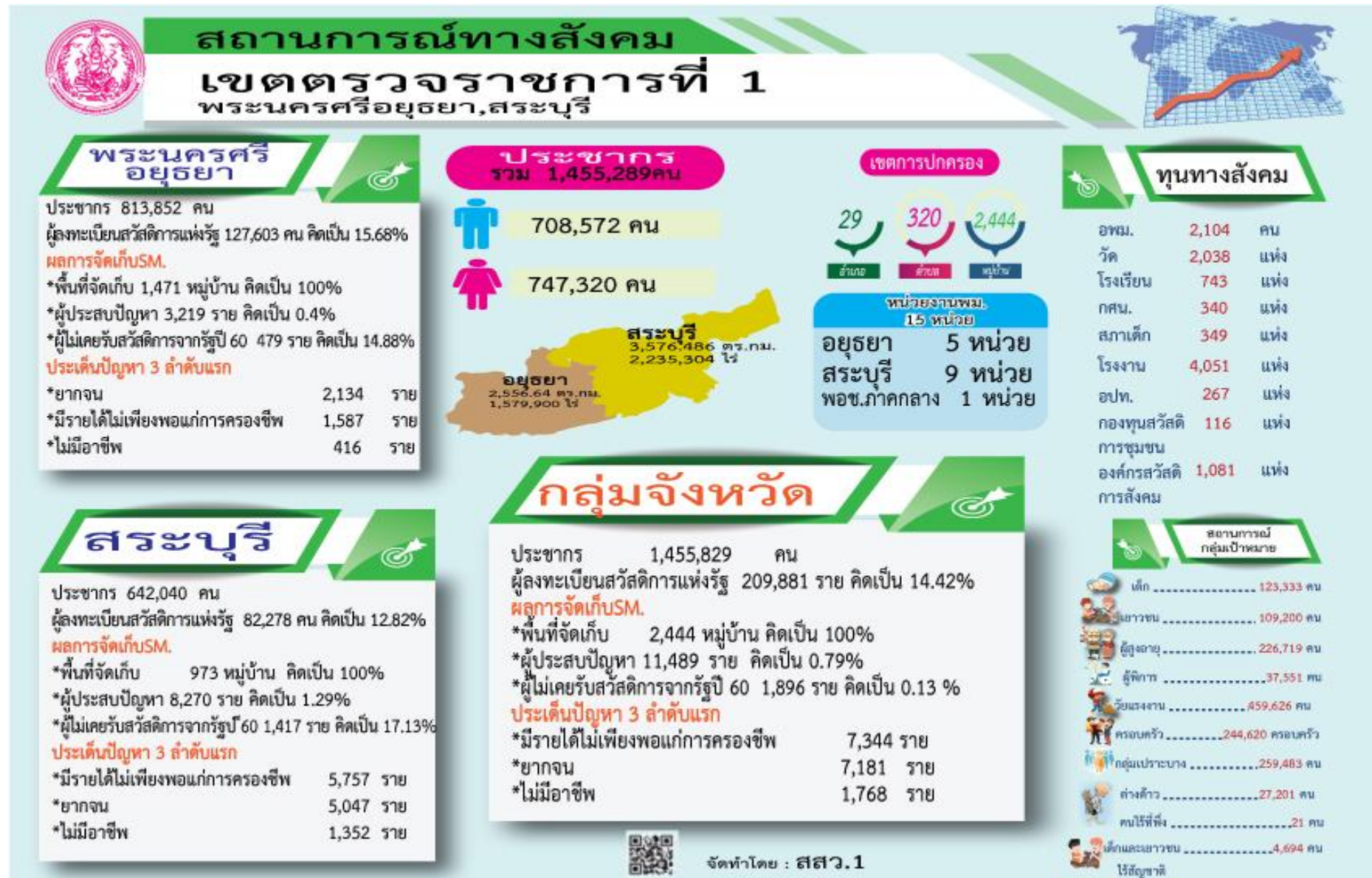
๒. พอช.ภาคกลาง

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐาน

สระบุรี

ประชากร 642,040 คน
ผู้ลงทะเบียนสวัสดิการแห่งรัฐ 82,278 คน คิดเป็น 12.82%

ผลการจัดเก็บSM.

- *พื้นที่จัดเก็บ 973 หมู่บ้าน คิดเป็น 100%
- *ผู้ประสบปัญหา 8,270 ราย คิดเป็น 1.29%
- *ผู้ไม่เคยรับสวัสดิการจากรัฐปี 60 1,417 ราย คิดเป็น 17.13%

ประเด็นปัญหา 3 ลำดับแรก

*มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ	5,757 ราย
*ยากจน	5,047 ราย
*ไม่มีอาชีพ	1,352 ราย

กลุ่มจังหวัด

ประชากร 1,455,829 คน
ผู้ลงทะเบียนสวัสดิการแห่งรัฐ 209,881 ราย คิดเป็น 14.42%

ผลการจัดเก็บSM.

- *พื้นที่จัดเก็บ 2,444 หมู่บ้าน คิดเป็น 100%
- *ผู้ประสบปัญหา 11,489 ราย คิดเป็น 0.79%
- *ผู้ไม่เคยรับสวัสดิการจากรัฐปี 60 1,896 ราย คิดเป็น 0.13 %

ประเด็นปัญหา 3 ลำดับแรก

*มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ	7,344 ราย
*ยากจน	7,181 ราย
*ไม่มีอาชีพ	1,768 ราย

สถานการณ์กลุ่มเป้าหมาย

เด็ก	123,333 คน
เยาวชน	109,200 คน
ผู้สูงอายุ	226,719 คน
ผู้พิการ	37,551 คน
วัยแรงงาน	459,626 คน
ครอบครัว	244,620 ครอบครัว
กลุ่มเปราะบาง	259,483 คน
ต่างด้าว	27,201 คน
คนไร้ที่พึ่ง	21 คน
เด็กและเยาวชน	4,694 คน
ไร้สัญชาติ	

จัดทำโดย : สสว.1

โครงการปีงบประมาณ ๒๕๖๒

๑ ดำเนินการวิจัย การติดตามประเมินผล จัดอบรมให้ความรู้

- โครงการวิจัยรูปแบบการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยในชุมชนเมือง (วิจัยเฉพาะพื้นที่ สสว.๑)
- โครงการพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุในภาวะพหุพลังให้เกิดประโยชน์ด้านสังคม (วิจัยร่วม)
- โครงการวิจัยกลยุทธ์ส่งเสริมการทำงานของผู้สูงอายุไทย (วิจัยร่วม)
- โครงการอบรมเพิ่มศักยภาพในการคัดแยก เพื่อช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

๒. การบริหารและการพัฒนาองค์กร

- การประชุมประจำเดือน
- การขับเคลื่อนมาตรฐาน พม. (PDCA)

๓ . การขับเคลื่อนงานตามแผนงาน/โครงการ

- โครงการศูนย์บริการวิชาการพัฒนาสังคมและจัดสวัสดิการสังคมในระดับพื้นที่
 ๑. การจัดการความรู้ KM (Knowledge Management : KM)
 ๒. พัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to Research)
 ๓. การขับเคลื่อนงานพัฒนาสังคมในพื้นที่ (Social Lab)
 ๔. หน่วยงานเคลื่อนที่ทางวิชาการ
- การนิเทศงานด้านสังคมสงเคราะห์ในพื้นที่กลุ่มจังหวัด
- การขับเคลื่อนการบูรณาการโครงการด้านสังคมในระดับพื้นที่
 - กิจกรรมที่ ๑ : การจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัด ประจำปี ๒๕๖๒
 - กิจกรรมที่ ๒ : การวัดอุณหภูมิทางสังคม (TPSO Poll : ความรุนแรงในสังคมไทย ลดลงได้ด้วย (ใคร) คุณ, สร้างสุขผู้สูงวัย ใส่ใจไร้ความรุนแรง, สังคมไทย ร่วมใจ สร้างจิตสาธารณะ)
 - กิจกรรมที่ ๓ : การขับเคลื่อนการบูรณาการโครงการด้านสังคมกลุ่มจังหวัดในลักษณะ One Home ๔ จังหวัด/การบูรณาการแผนภาค
- งานสนับสนุนการตรวจราชการกระทรวงฯ
- กิจกรรม สสว.๑

โครงการวิจัยรูปแบบการจัดสวัสดิการ สำหรับผู้สูงอายุ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อศึกษาสถานการณ์ผู้สูงอายุที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยในชุมชนเมือง
๒. เพื่อค้นหารูปแบบการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยในชุมชนเมือง
๓. เพื่อทดลองนำรูปแบบการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยในชุมชนเมืองไปใช้ในพื้นที่ตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบูรณาการบนพื้นฐานของสหสัมพันธ์วิทยาการ (correlation studies) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยอาศัยการวิจัยเชิงคุณภาพแนวมานุษยวิทยาวัฒนธรรม โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) และการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม รวมทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยในชุมชนเมือง โดยเก็บข้อมูลในพื้นที่ ๔ ชุมชน ๔ จังหวัด ประกอบด้วย ชุมชนในเขตเทศบาลบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ชุมชนหัวรอและคลองสระบัว จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ชุมชนเขาคุบตา ตำบลปากเปรี้ยว อำเภอเมืองสระบุรี และชุมชนบึงบา อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ จำนวน ๑๐๐ คน และชาวต่างประเทศ ๑๔ ตัวอย่าง ประกอบด้วย อินโดนีเซีย รัสเซีย บัลแกเรีย ญี่ปุ่น มาเลเซีย และการสนทนากลุ่ม ในกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้นำชุมชน พระสงฆ์ แกนนำอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน ผู้แทนภาครัฐได้แก่พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด การเคหะแห่งชาติ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่น หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณเป็นการดำเนินการภายหลังจากที่สังเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยเชิงคุณภาพ นำผลการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ มาสังเคราะห์ สกัดเนื้อหาสาระที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยด้วยตารางสามเสา ประกอบด้วย บุคคล (Person) สถานที่ (Place) เวลา (Time) จัดทำกระทงคำถามเชิงปริมาณสำรวจความคิดเห็นในสังคมทั่วไปเพื่อยืนยันบรรทัดฐานของสังคม ด้วยการจัดทำแบบสอบถามเชิงปริมาณตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) จำนวน ๘๐ คำถาม ดำเนินการทดสอบหาค่าความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม (Try Out) ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

เท่ากับ ๐.๙๕๖ จึงนำไปสำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั่วไปจำนวน ๑,๔๒๓ คน ใน ๔ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดปทุมธานี นนทบุรี พระนครศรีอยุธยา และจังหวัดสระบุรี

ผลการศึกษาโดยสรุปดังนี้

๑. สถานการณ์ของผู้สูงอายุที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย ผู้สูงอายุที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ในชุมชนแออัด พบประเด็นที่น่าห่วงใย เนื่องจาก ๑) ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชนและสังคม พบว่า ผู้สูงอายุที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่จะปิดกั้นตัวเอง มองว่าการอยู่ในชุมชนร่วมกับผู้สูงอายุทั่วไป มีการแบ่งชนชั้น ดังนั้นผู้สูงอายุที่ด้อยโอกาสมักจะไม่ได้รับเชิญไปร่วมงาน เป็นผู้สูงอายุที่ด้อยโอกาส หรือ มีฐานะยากจน ประสบปัญหาซ้ำซ้อน เข้าไม่ถึงการพัฒนาและข้อมูลข่าวสาร ก็จะถูกกลืนเลย มีเพียงบางกิจกรรมที่เข้าถึงเป็นข้อปฏิบัติที่ยังไม่ถึงระดับการพัฒนาศักยภาพทางจิตใจเชิงลึก จึงเกิดภาวะแยกตัว และนำไปสู่ภาวะซึมเศร้า และสุขภาพะ ด้านอื่น ๆ กิจกรรมยังมีค่อนข้างน้อย ส่งผลให้ผู้สูงอายุที่ด้อยโอกาส ไม่ได้รับการพัฒนาจากวัดมากนัก ๒) ด้านอาชีพและรายได้ พบว่าผู้สูงอายุที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยในเขตชุมชนเมือง ไม่มีอาชีพ ไม่มีรายได้ ที่เป็นหลักแหล่ง มีความยากจน มีภาระที่ประกอบอาชีพหาเลี้ยงชีพเพราะไม่ได้เตรียมการไว้ก่อนเกษียณอายุ จึงไม่มีเวลาที่จะเข้าไปร่วมปฏิบัติ ในงานบุญประเพณีที่จัดขึ้นโดยชุมชน รายได้ไม่เพียงพอส่วนใหญ่รอความช่วยเหลือด้านเงินทองจากบุตร ๓) ด้านครอบครัว พบว่าผู้สูงอายุที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยในเขตชุมชนเมือง หากมีกิจกรรมที่ต้องออกไปร่วมทำกับผู้สูงอายุที่ติดสังคมในชุมชน ก็ไม่ค่อยออกไป เนื่องจากการเดินทางไม่สะดวก ขาดการสนับสนุนจากครอบครัว ครอบครัวที่ไม่อบอุ่น สัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี ครอบครัวไม่สนับสนุนการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างและพัฒนาสมรรถนะ บางรายถูกมอบหมายให้เป็นแรงงานในการเฝ้าบ้านและมีภาระต้องเลี้ยงดูบุตรหลาน ครอบครัวบางรายถูกทอดทิ้งให้อยู่ลำพังคนเดียวหรืออยู่กันสองคนตายายบุตรหลานแยกไปอยู่ที่อื่น ไม่มีคนที่คอยใส่ใจดูแล น้อยเนื้อต่ำใจก็จะไม่ออกมาร่วมมือกับกลุ่มผู้สูงอายุที่มีฐานะ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่าคนในครอบครัวเดียวกันไม่เห็นคุณค่าในตัวผู้สูงอายุ ขาดโอกาสการตัดสินใจร่วมกับสมาชิกในครอบครัว ๔) โอกาสและการเข้าถึงระบบบริการ มักจะถูกกลืนเลย บางโอกาสในชุมชนมีกิจกรรมส่งเสริมอาชีพด้านวิถีพอเพียงก็ไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตผู้สูงอายุที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ เนื่องจาก ไม่มีที่ดินทำกิน ไม่มีความรู้ด้านเกษตรพอเพียง เข้าไม่ถึงระบบการสนับสนุนจากส่วนราชการหรือท้องถิ่น บางรายมีความสามารถในการทำเกษตร สามารถปลูกพืชและทำการเกษตรได้ดี แต่ก็ไม่มีความรู้ด้านการจำหน่ายและการแปรรูป รวมทั้งเข้าไม่ถึงการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงของบริบทด้านอื่นๆ อันเป็นเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้สูงอายุเข้าไม่ถึงระบบสวัสดิการ ๕) ด้านจิตใจ มีภาวะความเครียด มีภาวะซึมเศร้า อันเกิดจากวัยเกษียณ และไม่มีการเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเป็นผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่จะเก็บตัวไม่ยอมออกจากบ้าน ไม่เข้าร่วมกิจกรรม สุขภาพไม่แข็งแรง และไม่เข้าใจถึงสิทธิของตนเอง เนื่องจากมีทัศนคติที่คิดว่าตัวเองจะเป็นภาระแก่กลุ่มผู้สูงอายุที่ติดสังคม และมักจะเก็บตัวไม่พูดคุยหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น ๖) ด้านสุขภาพ ตัวผู้สูงอายุเองมีสุขภาพไม่แข็งแรง มักจะประสบปัญหาการเจ็บป่วยบ่อยกว่ากลุ่มติดสังคม อันเกิดจากการบริโภคอาหารที่ไม่สะอาด ไม่ครบถ้วน ในครอบครัวและชุมชนมีอบายมุขล้อมรอบ ความเครียด ท้อแท้ ว้าเหว่ หันไปพึ่งอบายมุข ดิดสุราเรื้อรังในบางราย ๗) ความมั่นคงในชีวิตบางครอบครัวอยู่ในภาวะบุกรุกที่สาธารณะเป็นที่ยู่อาศัยไม่มีที่ดิน ทำกินและเป็นของตนเอง

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

๒. รูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยในชุมชนเมือง ผลการวิจัยพบองค์ประกอบของรูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยและอาศัยในชุมชนแออัด ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของชุมชนและสังคมไทย ๗ องค์ประกอบ ดังนี้

๑) ผู้สูงอายุคุณภาพคือคณะบุคคลที่เป็นกลไกขับเคลื่อน"บวร" โดยรัฐสนับสนุนให้วัดจัดกิจกรรม การถือศีล ๕ บุญประเพณี ๑๒ เดือน และ ๗ พุทธวิธีรักษาโรค รวมทั้งแก้ปัญหา ผู้สูงอายุที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในชุมชนเมือง ด้วยสันติวิธี ค่าน้ำหนักคะแนนองค์รวมเป็นค่าไอเกน เท่ากับ ๒๖.๘๒๒

๒) "วัด"คือแหล่ง "สับปายะ" ที่ช่วยฟื้นฟูภาวะของผู้สูงอายุที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยในชุมชนเมือง เพราะนอกจากเป็นกลไกการแบ่งปันอาหารคุณค่า จัดให้มีสวนป่า สวนครัว ชุมชน จัดให้มีห้องสมุดศูนย์ข้อมูลข่าวสารและดิจิทัล จัดตลาดนัดริมกำแพงวัด และศาลาปฏิบัติธรรม แล้ว ยังเป็นจุดเริ่มต้นถนนจักรยานสุขภาพดีด้วยค่าน้ำหนักคะแนนองค์รวมเป็นค่าไอเกนเท่ากับ ๒.๒๔๕

๓) ผู้สูงอายุที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยในชุมชนเมือง พึงตระหนักรู้ที่จะเข้าอบรมสมาธิบนความเคลื่อนไหว "อานาปานสติ" การร่ายรำเพื่อสุขภาพ ฝึกทำเกษตรพอเพียง และเรียนรู้ศาสตร์พระราชาสู่การปฏิบัติภายใต้การกำกับของ อบท. ค่าน้ำหนักคะแนนองค์รวมเป็นค่าไอเกน เท่ากับ ๑.๕๓๔

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

๔) พมจ. หรือส่วนราชการที่คุ้มครองชุมชน เป็นศูนย์ข้อมูล(QR Code) และแฟ้มประวัติรายบุคคล ของผู้สูงอายุที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ที่อยู่อาศัยเพื่อยกระดับรายบุคคล จัดทำเขตพื้นที่พิเศษของผู้สูงอายุ จัดทำทะเบียนยกย่องสตรีผู้ดูแลผู้สูงอายุ ผู้รักษาศีล ๕ คัดสรรผู้สูงอายุแกนนำที่ดิดสังคมให้เป็นครูจิตอาสา สนับสนุนครอบครัวผู้สูงอายุดีเด่น และติดตามเฝ้าอำนวยการตามพัฒนาการเป็นรายบุคคลค่าน้ำหนักคะแนนองค์รวมเป็นค่าไอแกนเท่ากับ ๑.๔๓๖

๕) พมจ.หรือส่วนราชการที่คุ้มครองชุมชน สนับสนุนให้ผู้สูงอายุที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ที่อยู่อาศัยรวมตัวกันกับคนอื่น จัดตั้งมูลนิธิหรือกองทุนใน “วัด” เพื่อทำประโยชน์แก่สังคมและพัฒนาผู้สูงอายุที่ด้อยโอกาสไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย มีฐานะยากจนให้เป็นสวัสดิการ แก่ตัวผู้สูงอายุ รวมถึงใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ประกอบด้วย (๑) กิจกรรม ๖๐. (อาหาร อากาศ อัจฉริยะ อารมณ์ ออกกำลังกาย และอานาปานสติ) (๒) โครงการสัมพันธ์เยาวชนคู่แฝดคุณธรรม และกิจกรรมอื่นที่เพิ่มรายได้หรือลดรายจ่ายในครอบครัวผู้สูงอายุค่าน้ำหนักคะแนนองค์รวมเป็นค่าไอแกนเท่ากับ ๑.๒๙๑

๖) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นศูนย์กลางหลักสูตรพัฒนาเยาวชนจิตอาสาเป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยและด้อยโอกาส ร่วมกับ อสม. อพม. อผส. อพมก. และมีหลักสูตรพัฒนาผู้สูงอายุที่มีสุขภาพแข็งแรงแกนนำให้เป็นครูอาสาประจำชุมชนแออัด ในบทบาทผู้นำสัมพันธ์“บวร”(บ้าน - วัด -ส่วนราชการ) โดย พมจ.ตั้งศูนย์ความมั่นคงชีวิตใน อปท.ค่าน้ำหนักคะแนนองค์รวมเป็นค่าไอแกนเท่ากับ ๑.๒๓๑

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

๗) ผู้สูงอายุที่ไม่มีสิทธิที่อยู่อาศัยในชุมชนเมือง ที่อยู่อาศัยในที่บุกรุก หรือ ที่สาธารณะ ควรได้รับการโยกย้ายอย่างมีเกียรติศักดิ์ศรี โดย (๑) ระยะแรก ให้สตรีทายาทผู้สูงอายุเป็นผู้ประสานการตัดสินใจ (๒) ระยะที่สอง ทำแผนเสนอและสนับสนุนการซ่อมบำรุง"บ้าน"(บ้านเดิมหรือของทายาท)แบบเรียบง่ายแก่ผู้สูงอายุ และ/ หรือ ๓)ระยะสุดท้าย โยกย้ายไปอยู่สถานที่ที่รัฐจะให้ ค่า น้ำหนักคะแนนองค์รวมเป็นค่าไอเกินเท่ากับ๑.๑๓๘

เพื่อให้ง่ายต่อการจดจำและการนำไปใช้ประโยชน์ ผู้วิจัยจึงถอดรหัสผลการศึกษาและนำเสนอผลการศึกษาดังนี้

๑) ด้วยตัวอักษร คือ “๓ อ. ๑ข. ๓ว.”

๒) สัญลักษณ์รูปภาพเพื่อให้ง่ายต่อการจดจำ และสามารถให้ประเทศเพื่อนบ้านได้นำไปแปลและใช้ประโยชน์จากผลการศึกษาวิจัย (Model)

๓. การทดลองรูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยในชุมชนเมือง ผู้วิจัยได้นำรูปแบบไปทดลองใช้ระหว่างเดือน มิถุนายน – กันยายน ๒๕๖๒ ใน ๔ พื้นที่ ซึ่งเป็นพื้นที่ดำเนินการศึกษาข้างต้น โดย “กระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยและด้อยโอกาสในชุมชนเมืองแบบมีส่วนร่วม” และดำเนินการติดตามประเมินผลการทดลอง พบว่า มีประโยชน์ต่อผู้สูงอายุและชุมชน ความเหมาะสมต่อบริบทชุมชนและสังคมไทย ความเป็นไปได้ ที่ชุมชนจะนำรูปแบบไปจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยในชุมชนเมือง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ขององค์ประกอบที่ ๑ – ๗

ตามลำดับ ๔.๘๑, ๔.๘๑, ๔.๘๓, ๔.๘๘, ๔.๙๑, ๔.๘๖ และ ๔.๘๕ คิดเป็นร้อยละ ๙๖.๑๖, ๙๖.๒๘, ๙๖.๕๒, ๙๗.๖๒, ๙๘.๓๐, ๙๗.๒๔ และ ๙๖.๙๑ ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นผู้นำการขับเคลื่อนกลไกการใช้รูปแบบเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ฯ ด้วยการบูรณาการจัดทำยุทธศาสตร์ การจัดสวัสดิการสังคมและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยภายใต้กรอบการวิจัย ร่วมกับ หน่วยงาน กระทรวงที่เกี่ยวข้อง ขยายผลในทุกองค์กรปกครองท้องถิ่น ที่มีผู้สูงอายุที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยในชุมชนเมือง หรือชุมชนแออัด เพื่อให้เกิดสวัสดิการเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุที่ด้อยโอกาสนอกจากนี้ รูปแบบที่ค้นพบจะเป็นรูปแบบที่เน้นการใช้ทุนทางสังคมที่มีอยู่เดิมผสมผสานกับภูมิปัญญา และอัตลักษณ์ของสังคมไทยแบบโบราณ จึงไม่จำเป็นต้องใช้งบประมาณของรัฐบาลมากมายแต่เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าไปพัฒนาพื้นที่ที่ประหยังบประมาณของทางราชการ

โครงการพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ

ในภาวะพหุคูณพลัง

ให้เกิดประโยชน์ด้านสังคม

(วิจัยร่วม)

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุในภาวะพหุคูณพลังให้เกิดการยังประโยชน์ด้านสังคม” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุในภาวะพหุคูณพลังให้เกิดประโยชน์ด้านสังคม เพื่อเสริมสร้างสุขภาวะทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคมให้แก่ผู้สูงอายุ และเพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีหลักประกันรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน ๒,๕๒๐ ตัวอย่าง และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ – ๑๒ และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านผู้สูงอายุ ๒ ท่าน ผลการศึกษาเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ สรุปได้ดังนี้

๑. จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุ ๖๐ – ๖๙ ปี มีสุขภาวะด้านร่างกาย จิตใจ สังคมในระดับดีกว่าช่วงอายุอื่นๆ ผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่อเดือนตั้งแต่ ๖,๐๐๑ บาทขึ้นไป มีสุขภาวะด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านสังคม ดีกว่าผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่อเดือนน้อยกว่า ๖,๐๐๐ บาท ผู้สูงอายุที่มีเงินออมมากกว่า ๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป มีสุขภาวะด้านร่างกายมากกว่าผู้สูงอายุที่มีเงินออมไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท และผู้สูงอายุที่มีอายุ ๖๐ – ๖๙ ปี ให้ความสำคัญในการถ่ายทอดองค์ความรู้หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นมากกว่าช่วงอายุอื่น สอดคล้องกับผลการวิจัยของกุศล สุนทรธาดา และกมลชนก ขำสุวรรณ (๒๕๕๓) ที่ศึกษา “ระดับการมีพหุคูณพลังของผู้สูงอายุไทยรวมทั้งศึกษาปัจจัยที่กำหนดคุณลักษณะของผู้สูงอายุที่มีพหุคูณพลัง” พบว่า ดัชนีพหุคูณพลังของผู้สูงอายุลดลงอย่างมากในช่วง ๕ ปี เนื่องจากองค์ประกอบของดัชนีความมั่นคงโดยเฉพาะด้านรายได้และความเพียงพอของรายได้ลดลง ซึ่งในการสร้างดัชนีพหุคูณพลังใช้ตัวชี้วัดทั้งหมด ๑๕ ตัวชี้วัด แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน คือด้านสุขภาพมี ๖ ตัวชี้วัด คือการประเมินสุขภาพกายของตนเอง สุขภาพจิต ความพิการ ความสามารถในการทำกิจกรรมประจำวัน ข้อจำกัดด้านการทำหน้าที่ของร่างกาย พฤติกรรมและการออกกำลังกาย ด้านการมีส่วนร่วมมี ๓ ตัวชี้วัด คือ การมีส่วนร่วมในการทำงาน การมีส่วนร่วมในครอบครัว การทำกิจกรรมกลุ่ม/ชมรม และด้านความมั่นคงมี ๖ ตัวชี้วัด คือรายได้ ความเพียงพอของรายได้ แหล่งรายได้ ความเป็นเจ้าของบ้าน การอยู่อาศัย สภาพการอยู่อาศัยที่ปลอดภัย นอกจากนี้ยังเป็นไปในทางเดียวกับผลการศึกษานงนุช สุนทรชวากานต์ (๒๕๕๒) เรื่อง “การสร้างโอกาสการทำงานของผู้สูงอายุไทย” ผลซึ่งพบว่า ผู้สูงอายุ ๑ คน

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

ใน ๓ คน ที่ต้องยังชีพด้วยการทำงาน ประมาณร้อยละ ๗๐ ของกลุ่มผู้สูงอายุชายอายุ ๖๐-๖๕ ปี ยังมีผู้สูงอายุบางส่วนที่มีความต้องการทำงานต่อหลังวัยเกษียณ เพราะยังคิดว่ายังมีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะทำงานต่อ และไม่ต้องการเป็นภาระแก่บุตรหลาน แต่ผู้สูงอายุกลุ่มนี้ก็ไม่ได้เข้ามาหางานในตลาดแรงงาน เพราะรู้ว่าโอกาสที่จะได้งานที่เหมาะสมนั้นยาก หรือได้ผลตอบแทนต่ำ ไม่ดึงดูดให้ออกมาหางานทำ ดังนั้นหากมีการขยายโอกาสการทำงานของผู้สูงอายุออกไปได้ ก็จะเป็นหนทางที่สามารถช่วยเหลือทั้งผู้สูงอายุที่ต้องการทำงานเพื่อเลี้ยงชีพและผู้สูงอายุที่ยังต้องการจะใช้ความรู้ความสามารถของตนเองต่อไป ซึ่งจะทำให้ผู้สูงอายุสามารถพึ่งตนเองได้อย่างมีศักดิ์ศรี

๒. จากผลการวิจัยที่พบว่า การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุใช้ศักยภาพของตนทำงานเพื่อสังคมมีการดำเนินงานหลายด้านตามบริบทและความต้องการของผู้สูงอายุ ได้แก่

ด้านสุขภาพ การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุติดสังคมมีจิตอาสาในการทำหน้าที่เยี่ยมบ้านผู้สูงอายุติดเตียงการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุรวมทั้งการพัฒนาทักษะการพูดเพื่อให้ได้กำลังใจ และนำความรู้ที่ได้รับไปช่วยเหลือคนในชุมชน โดยเฉพาะผู้สูงอายุติดเตียงติดบ้าน

ด้านอาชีพและรายได้ มีการส่งเสริมการทำกิจกรรมหลังจากการพัฒนาทักษะด้านอาชีพต่างๆ ส่งเสริมให้แกนนำในหมู่บ้านไปศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ และนำความรู้มาถ่ายทอดให้คนในชุมชน ทำให้คนในชุมชนรวมถึงผู้สูงอายุมีรายได้เพิ่มขึ้นตลอดจนมีการติดตามประเมินผลซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ผู้สูงอายุเข้าร่วมกลุ่มโดยหน่วยงานที่ทำหน้าที่ส่งเสริมการใช้ศักยภาพของผู้สูงอายุ สนับสนุนวิทยากรในการให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพและกิจกรรมนันทนาการ

ด้านข้อมูลข่าวสาร

มีการจัดทำฐานข้อมูลความสามารถของผู้สูงอายุในพื้นที่โดยจำแนกเป็นสาขาต่าง ๆ และมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารกิจกรรมในด้านต่างๆโดยหอกระจายข่าววิทยุชุมชน

ด้านนันทนาการ มีการสนับสนุนอุปกรณ์ สถานที่ และงบประมาณเพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถทำกิจกรรมได้อย่างสะดวกโดยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

ด้านการแสดงความสามารถ มีการส่งเสริมให้กลุ่มกิจกรรมมีโอกาสแสดงความสามารถในเวทีต่าง ๆ ทำให้ผู้สูงอายุได้รับเชิญให้ไปร่วมแสดงในงานต่าง ๆ จนเป็นที่รู้จักมากขึ้น รวมทั้งมีการยกย่องเชิดชูผู้สูงอายุที่มีความสามารถ

ด้านประเพณี มีการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนและร่วมกิจกรรมกับคนในกลุ่มวัยอื่น ๆ ทั้งเด็กและวัยทำงาน

การช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ประสบปัญหา มีการช่วยเหลือผู้สูงอายุยากไร้รวมทั้งสนับสนุนกิจกรรมการดูแลผู้สูงอายุ

ด้านการให้ความรู้ หน่วยงานภาครัฐเป็นพี่เลี้ยงในการส่งเสริมและสนับสนุนโครงการกิจกรรมในชุมชน

ด้านเสริมพลังผู้สูงอายุ การมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชนภาคีเครือข่าย ด้านสังคม ร่วมกับผู้สูงอายุในการทำกิจกรรมต่าง ๆ

๓. ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จิราพร เกศพิชญวัฒนา และคณะ (๒๕๔๙) เรื่อง “พหุพลัง : กรณีศึกษาจากผู้สูงอายุที่ได้รับการยอมรับในสังคม” ซึ่งพบว่า ลักษณะภาวะพหุพลังของผู้สูงอายุ ประกอบด้วย ๓ ลักษณะ คือ การไม่อยู่นิ่ง ทำกิจกรรมตลอดเวลา เริ่มตั้งแต่การทำกิจกรรม ที่ตนชอบในยามว่าง การทำกิจกรรมที่ทำในองค์กรที่ตนเป็นสมาชิก การมีสุขภาพที่ดี สามารถดูแลตนเองให้มีสุขภาพกาย ใจ สังคมและจิตวิญญาณได้เหมาะสมกับวัย การมีความมั่นคงทางด้านรายได้ ด้านที่อยู่อาศัย และด้านผู้ดูแล อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของจุฑาทิพย์ เล็กล้วน (๒๕๕๐) เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในกรุงเทพมหานคร” ซึ่งพบว่า ค่านิยมเกี่ยวกับการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุเป็นปัจจัยดึงดูด ความต้องการทำประโยชน์แก่

สังคม และความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองเป็นปัจจัยสนับสนุน มีผลต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ที่มีการทำงานช่วยเหลือสังคมจึงทำงานช่วยเหลือสังคมด้วยความรู้สึกว่าเป็นการทำงานเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม ทำให้รู้สึกว่าได้ช่วยเหลือผู้อื่น สุขใจที่ได้ทำงานช่วยเหลือสังคม การทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ ทำให้ผู้สูงอายุเกิดความสุขในชีวิต ทำให้ชีวิตในวัยท้อมีความสุข กิจกรรมการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นงานที่ไม่หวังผลตอบแทน แต่คาดหวังว่าจะมีโอกาสใช้ความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ความชำนาญที่มีอยู่ให้

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและสังคมเพื่อยืนยันว่าตนเองยังเป็นผู้ทรงคุณค่าของสังคม ซึ่งผลการศึกษาทั้งหมดที่กล่าวมาสอดคล้องกับแนวคิดพลฒพลังที่เน้นให้ผู้สูงอายุทำกิจกรรมอยู่เสมอ โดยเป็นกิจกรรมที่กระทำร่วมกับบุคคลอื่น ได้แก่ เพื่อน ครอบครัว สังคม ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะช่วยส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีอัตมโนทัศน์ (Self Esteem) หรือการเห็นคุณค่าในตนเองซึ่งหมายถึงความภูมิใจในตนเอง หรือความรู้สึกดี ๆ ที่ผู้สูงอายุมีต่อตนเอง ความรู้สึกว่าตนเองมีความสามารถ มีคุณค่า มีความพึงพอใจในชีวิต รู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขได้

อย่างไรก็ตามในการจัดกิจกรรมให้กับผู้สูงอายุควรจะเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุแต่ละคน สำหรับผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ตามลำพัง ควรจัดให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงกิจกรรมได้อย่างสะดวก และเลือกเข้าร่วมกิจกรรมที่สนใจได้ รวมถึงกิจกรรมนั้นจะต้องตอบสนองต่อความต้องการของผู้สูงอายุ ที่อาศัยอยู่ตามลำพัง ทั้งกิจกรรมระยะสั้น เช่นกิจกรรมการเพิ่มศักยภาพการดูแลตนเองให้สอดคล้องกับโรคประจำตัว การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและกลุ่มต่างๆ ในสังคม ส่วนกิจกรรมระยะยาวควรเป็นกิจกรรมที่ผู้สูงอายุมีความสนใจพอที่จะยึดในการสร้างรายได้ให้เพิ่มขึ้นได้ตลอดจนต้องมีพื้นที่ให้ผู้สูงอายุได้มาร่วมทำกิจกรรมกันได้ง่าย และในการจัดกิจกรรมให้กับผู้สูงอายุควรจะเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุแต่ละคนและเลือกเข้าร่วมกิจกรรมที่สนใจได้

๔. จากผลการวิจัยปัญหาอุปสรรค หรือข้อจำกัดในการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุที่มีสุขภาพทางร่างกายยังแข็งแรง และจิตใจที่ดีออกมาทำงานเพื่อสังคม พบว่าทุกพื้นที่ที่มีปัญหา อุปสรรคคล้ายกัน ๓ ประการ คือ

ประการแรก ปัญหาอุปสรรคจากตัวผู้สูงอายุ เกิดจากผู้สูงอายุบางท่านยังไม่เปิดใจ และไม่พร้อมเข้าร่วมกิจกรรมหรือมีภาระต้องดูแลบุตรหลาน ต้องเฝ้าบ้านจึงไม่สะดวกต่อการเข้าร่วมกิจกรรม บางท่านอยู่ในพื้นที่ห่างไกลจากบริเวณที่ทำกิจกรรมและไม่ได้รับค่าตอบแทนในการเดินทางจึงไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้เนื่องจากมีปัญหาด้านการเดินทางและการขาดผู้ดูแล จำเป็นต้องใช้เวลาไปกับการทำงานเพื่อหารายได้เลี้ยงชีพ และชำระหนี้สินทั้งที่เป็นของตนเองและที่บุตรหลานสร้างขึ้น และมีบางชุมชนที่ผู้สูงอายุมีปัญหาในด้านสุขภาพและการเดินทางจึงไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ซึ่งชุมชนได้ดำเนินการแก้ไขโดยเชิญสมาชิกชุมชนไปเยี่ยมเยียน อีกทั้งผู้สูงอายุยังขาดความรู้ด้านการเขียนโครงการแต่ยังได้รับความช่วยเหลือจาก อบต. ในการเป็นพี่เลี้ยง ด้านการบริหารจัดการชุมชนที่อยู่

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

ในเขตเมืองส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพที่เป็นธุรกิจของครอบครัวจึงไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ต่างจากชุมชนชนบทที่ผู้สูงอายุที่ไม่มีภาระสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้หลังจากทำงานเสร็จ

ประการที่สอง ปัญหาอุปสรรคจากหน่วยงานที่สนับสนุน หน่วยงานต่าง ๆ ของภาครัฐยังให้การสนับสนุนขับเคลื่อนกิจกรรมไม่ต่อเนื่องให้กับกลุ่มอาชีพ การฝึกอาชีพของหลายหน่วยงานมีความซ้ำซ้อนทำให้สินค้าบางอย่างมีจำนวนมากเกินความต้องการ และขาดตลาดที่เป็นแหล่งรองรับส่งผลให้การประกอบอาชีพและการสร้างรายได้ของผู้สูงอายุไม่ยั่งยืน และมีปัญหาด้านการจำหน่ายสินค้า ในด้านชมรมผู้สูงอายุได้รับงบประมาณที่ไม่ทั่วถึงและไม่เพียงพอ รวมทั้งขาดผู้ดูแลในเรื่องของการบริหารจัดการด้านเอกสาร การประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้กับผู้สูงอายุยังไม่ทั่วถึงรวมถึงการโอนเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุผ่านระบบบัญชีแม้จะทำให้เกิดความสะดวกสบาย แต่อีกด้านหนึ่งทำให้ผู้สูงอายุไม่ได้ออกจากบ้าน ผู้สูงอายุบางรายก็ไม่ได้รับเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุบางรายมีความพร้อมในการถ่ายทอดทักษะภูมิปัญญาให้กับลูกหลาน แต่หน่วยงานรัฐไม่ได้จัดเวทีในการแสดงความสามารถของผู้สูงอายุ

ประการที่สาม ปัญหาอุปสรรคจากกฎ ระเบียบต่างๆ การดำเนินงานของหน่วยงานรัฐต้องอยู่ภายใต้ข้อกำหนด กฎเกณฑ์ กฎระเบียบต่างๆ ที่ไม่เอื้อต่อการบริหารจัดการเพื่อทำกิจกรรมและเป็นข้อจำกัดที่ทำให้ผู้สูงอายุไม่สามารถเข้าร่วมในการทำงานเพื่อสังคมได้

ผลการวิจัยพบว่า การใช้แนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจให้แก่ผู้สูงอายุจะช่วยแก้ปัญหา อุปสรรคดังกล่าวได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจที่ว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญที่นำมาประยุกต์ใช้เป็นกิจกรรมสอดแทรกในการพัฒนาทั้งระดับบุคคล ครอบครัว กลุ่มองค์กรและชุมชน เป็นกลยุทธ์การบริหารที่ผู้บริหารควรให้ความสำคัญ เพราะการเสริมสร้างพลังอำนาจมีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานโดยรวม และความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร (Wilson & Laschinger, ๑๙๙๔) การเสริมสร้างพลังอำนาจมีความสำคัญต่อบุคคลทั้งระดับผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหาร ทำให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับโอกาสแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจร่วมกับผู้บริหารในการดำเนินงานขององค์กร จึงเป็นเหมือนแรงจูงใจที่ทำให้ปฏิบัติงานอย่างเต็มใจ และพึงพอใจในงาน โดยการที่ได้รับการสนับสนุน ได้ข้อมูลข่าวสาร ได้รับทรัพยากร และได้รับโอกาส (Kanter, ๑๙๙๗) การเสริมสร้างพลังอำนาจด้านจิตใจ ทำให้ผู้ปฏิบัติเกิดความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าขององค์กรและมีความรับผิดชอบต่อองค์กร มีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อการพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพและนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายขององค์กรในที่สุด (Kinlaw, ๑๙๙๕)

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

การเสริมสร้างพลังอำนาจระดับผู้บริหารมีความแตกต่างจากผู้ปฏิบัติ คือ ต้องเป็นทั้งผู้ที่ได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจและเป็นผู้เสริมสร้างพลังอำนาจให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา การเสริมสร้างพลังอำนาจ ถือเป็นเครื่องมือการบริหารงานอย่างหนึ่งที่ผู้บริหารหรือผู้นำใช้บริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร เนื่องจากการเสริมสร้างพลังอำนาจเป็นการแบ่งปันพลังอำนาจแก่ผู้อื่นเพื่อให้เขามีความสามารถที่จะไปถึงเป้าหมาย (Puetz, ๑๙๘๘) เป็นการอยู่ร่วมกันของบุคคลในองค์กรที่ให้ประโยชน์เกื้อกูลซึ่งกันและกัน

(McKay, Forbes & Bournier, ๑๙๙๐) และเป็นการกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาแสดงความสามารถของตนในการปฏิบัติงานเมื่อได้รับโอกาสหรือได้รับการส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความก้าวหน้าและมีศักยภาพในงานเพิ่มขึ้น (Rappaport, ๑๙๘๗) ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีอิสระในการปฏิบัติงาน (Job autonomy) (Sabiston & Laschinger, ๑๙๙๕; Laschinger & Havens, ๑๙๙๕) เกิดความพึงพอใจในงาน (Laschinger, et al., ๒๐๐๔) และคงอยู่ในงาน (อโณทัย วีระพงษ์สุชาติ, ๒๕๔๑)

การเสริมสร้างพลังอำนาจยังมีความสำคัญต่อทีมงาน ถ้าทีมงานได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจ มีการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และมีการประสานงานเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในการทำงาน ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ก็จะทำให้ทุกคนในทีมรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของและรับผิดชอบร่วมกันในผลงานที่จะเกิดขึ้น มีการปรับปรุงและพัฒนาการทำงานของทีมงานอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผลิตผลจากการทำงานเพิ่มสูงขึ้น (ยงยุทธ เกษสาคร, ๒๕๔๑)

ในระดับองค์กร การเสริมสร้างพลังอำนาจมีส่วนช่วยให้องค์กรดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เป็นการเพิ่มความเชื่อมั่นจากการได้กระทำบางสิ่งที่คุณปฏิบัติคิดว่าตนเองไม่สามารถทำได้ให้สามารถทำงานนั้นได้สำเร็จ เป็นการเปิดโอกาสให้มีการพัฒนาตนเอง คิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในหน่วยงาน ก็จะส่งผลให้เกิดประสิทธิผลขององค์กร นอกจากองค์กรจะได้งานตามที่ตั้งเป้าหมายไว้แล้ว การร่วมมือร่วมใจกันทำงานของผู้ปฏิบัติงาน โดยมีหัวหน้าเป็นผู้เสริมสร้างพลังอำนาจให้ในหลายๆ ด้าน เช่น ให้โอกาสทุกคนมีส่วนร่วมในการคิดและร่วมตัดสินใจให้โอกาสทุกคนได้พัฒนาความรู้ความสามารถ และมีระบบการให้รางวัลที่ยุติธรรม กลยุทธ์เหล่านี้ จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน เกิดความพึงพอใจในงาน ปฏิบัติงานให้หน่วยงานอย่างเต็มความสามารถ

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

มีความสุขกับการทำงาน และในที่สุดทุกคนจะมีความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร (Wilson & Laschinger, ๑๙๙๔, Kinlaw, ๑๙๙๕, McDermott, Laschinger, & Shamian, ๑๙๙๖)

ผลการวิจัยครั้งนี้ยังเป็นไปในทางเดียวกับการศึกษาของไตรรัตน์ ทองสัมฤทธิ์ (๒๕๔๘) เรื่อง “ปัจจัยเกื้อหนุนและสุขภาวะที่ผู้สูงอายุได้รับจากการเข้าร่วมทำงานอาสาสมัคร” ซึ่งพบว่า ปัจจัยเกื้อหนุนที่ทำให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าร่วมทำงานอาสาสมัคร มี ๕ ประการได้แก่ ปัจจัยลักษณะทางประชากร ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางวัฒนธรรม และปัจจัยด้านสุขภาพ โดยปัจจัยด้านสุขภาพและปัจจัยทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลต่อการเข้าร่วมทำงานของอาสาสมัครผู้สูงอายุ การดำเนินกิจกรรมไม่มีรูปแบบเป็นทางการ แต่อาศัยสัมพันธ์ภายในกลุ่มการร่วมคิด ร่วมทำ มีความไว้วางใจเชื่อใจเป็นหลัก การเข้าร่วมทำงานอาสาสมัครของผู้สูงอายุ มีบทบาทสำคัญ ๓ บทบาทหลักคือ บทบาทด้านการเยี่ยมเยียนดูแลและให้ความช่วยเหลือ บทบาทด้านการให้บริการ และบทบาทด้านการถ่ายทอดความรู้และภูมิปัญญา ในด้านผลต่อสุขภาวนั้น พบว่าการเข้าร่วมกลุ่มทำงานอาสาสมัครให้ผลดีต่อสุขภาพทางร่างกาย เนื่องจากการใช้พลังกำลังของร่างกายและสมองและการดูแลสุขภาพตนเองสม่ำเสมอ ทางด้านจิตเจ้านั้นการทำงานร่วมกันทำให้มีความสุข ความสบายใจ ช่วยลดปัญหาความเครียด ความว้าวุ่นของผู้สูงอายุ ในด้านสังคม การพบปะสังสรรค์ การที่สามารถแลกเปลี่ยนความรู้ การยังคงบทบาทของตนเองต่อสังคม ทำให้ผู้สูงอายุได้รับความรัก ความเคารพ ได้รับเกียรติและความนับถือ ไม่รู้สึกไร้ค่า ช่วยลดปัญหาการแยกตัว การถอยหนี และเข้าสู่ภาวะซึมเศร้า สำหรับด้านจิตวิญญาณ อาสาสมัครผู้สูงอายุรู้สึกถึงคุณค่าในตัวเองและภาคภูมิใจต่อผลกิจกรรมของตน ทำให้อาสาสมัครผู้สูงอายุได้รับความสุขความมีสันติสุข และดำเนินชีวิตบั้นปลายอย่างมีความหวัง

๕. จากผลการจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุในภาวะพลพลงให้เกิดการยังประโยชน์ด้านสังคมในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ - ๑๒ พบว่าหลายหน่วยงานมีนโยบายและโครงการส่งเสริมผู้สูงอายุให้มีความทำได้

กระทรวงแรงงาน มีนโยบายในการขับเคลื่อนการส่งเสริมและขยายโอกาสด้านอาชีพและการทำงานของผู้สูงอายุตามนโยบายเน้นหนักของกระทรวงแรงงาน พ.ศ. ๒๕๖๑ และ พ.ศ. ๒๕๖๒ และส่งเสริมให้มีการจ้างงานผู้สูงอายุมากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปีและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ และแผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ ๒ โดยขอความร่วมมือผู้ประกอบการหรือผู้ว่าจ้างที่ประสงค์จะให้ผู้สูงอายุซึ่งมีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีบริบูรณ์ขึ้นไปทำงานซึ่งไม่ได้ทำงานประจำในสถานประกอบการและประสงค์ที่จะทำงานบางช่วงเวลา และให้จ่ายค่าตอบแทนให้ผู้สูงอายุอย่างน้อยชั่วโมงละ ๔๕ บาท การจ้างผู้สูงอายุควรเป็นงานที่ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและความปลอดภัยของผู้สูงอายุเพื่อทำงานเสมือนพนักงาน การอาชีพเกี่ยวกับการค้างานอาชีพด้านบริการงานที่เกี่ยวกับการผลิตงานหัตถกรรมพื้นบ้านหรืองานที่เกี่ยวข้องกับงานดังกล่าว ระยะเวลาในการทำงาน

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

ของผู้สูงอายุไม่ควรเกินวันละ ๗ ชั่วโมงและไม่เกินสัปดาห์ละ ๖ วัน ผู้สูงอายุที่ร่วมสนทนากลุ่มอยากให้สถานประกอบกิจการในพื้นที่ ดำเนินการตามนโยบายดังกล่าว และต้องการให้สำนักงานแรงงานจังหวัดประชาสัมพันธ์นโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีงานทำอย่างต่อเนื่อง

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ได้ชี้แจงสิทธิต่างๆ ของผู้สูงอายุ ได้แก่เรื่องกองทุนผู้สูงอายุ ที่ผู้สูงอายุต้องมีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป สามารถกู้เงินเพื่อนำไปเป็นต้นทุนในการประกอบอาชีพได้ ซึ่งผู้สูงอายุต้องการให้ลดกฎเกณฑ์ เงื่อนไข และขั้นตอน ในการกู้เงิน เพื่อให้ผู้สูงอายุมีเงินทุนและมีโอกาสในการประกอบอาชีพ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า กลุ่มหรือชมรมผู้สูงอายุต้องการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดพื้นที่ส่วนกลางให้เป็นศูนย์ OTOP สำหรับจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของผู้สูงอายุ ทั้งที่เป็นผู้สูงอายุที่ยังมีกำลังในการประกอบอาชีพ และผู้สูงอายุที่ติดบ้านแต่มีศักยภาพในการสร้างผลิตภัณฑ์เพื่อหารายได้ และเป็นพี่เลี้ยงให้กับกลุ่ม/องค์กร /ชมรม ในการพัฒนาทักษะการบริหารจัดการ เช่น การเขียนโครงการ การบริหารกลุ่ม การบริหารงบประมาณ การจัดหาช่องทางการจัดจำหน่าย เป็นต้น

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพสต.) พบว่า ผู้สูงอายุต้องการให้ รพสต. เปิดพื้นที่ให้ผู้สูงอายุที่ได้รับการฝึกฝน การอบรม การนวดแผนไทย มีพื้นที่ในการประกอบอาชีพการนวด โดยใช้พื้นที่ของ รพสต. ในการให้บริการแก่ผู้ที่ต้องการนวดบำบัดหรือนวดเพื่อการรักษา และส่งเสริมให้มีผู้ดูแลผู้สูงอายุ (โดยให้ผู้สูงอายุที่มีพหุผลเป็น ผู้ดูแล) เพื่อดูแลผู้สูงอายุที่ติดเตียง โดยมีค่าตอบแทนสำหรับผู้ดูแล

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) พบว่า ต้องการให้สนับสนุนการฝึกอาชีพอย่างต่อเนื่อง และหลากหลาย เพื่อให้ผู้สูงอายุเพิ่มพูนศักยภาพ และสามารถนำไปต่อยอดในการสร้างรายได้ ตามความต้องการของผู้สูงอายุ

ภาคเอกชน ห้างร้าน บริษัท พบว่า ผู้สูงอายุต้องการให้ภาคเอกชน ห้างร้าน หรือบริษัท เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพให้กับผู้สูงอายุ เช่น ห้างเทสโก้โลตัส จังหวัดอุบลราชธานี จัดทำโครงการ ๖๐ ยังแจ๋ว เพื่อสนับสนุนให้ผู้สูงอายุได้มีงานทำและมีรายได้ โดยจัดให้ผู้สูงอายุทำงานในส่วนของการซัฟฟัก การดูแลเรื่องผักสวนครัว เป็นต้น

ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของนางนุช สุนทรชวากานต์ (๒๕๕๒) เรื่อง “การสร้างโอกาสการทำงานของผู้สูงอายุไทย” ซึ่งพบว่า ผู้สูงอายุ ๑ คน ใน ๓ คนต้องยังชีพด้วยการทำงาน

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

ประมาณร้อยละ ๗๐ ของกลุ่มผู้สูงอายุชายอายุ ๖๐-๖๕ ปี ต้องทำงานต่อเนื่องเพราะเป็นรายได้หลักของครอบครัว ส่วนใหญ่ของผู้สูงอายุที่ยังทำงานเป็นผู้ที่ไม่มีการศึกษาหรือมีการศึกษาต่ำกว่าประถม จึงได้ค่าจ้างต่ำมาก แทบไม่สามารถเก็บสะสมเงินออมไว้สำหรับเลี้ยงชีพในวัยชรา เป็นเหตุให้ผู้สูงอายุกลุ่มนี้ต้องทำงานต่อไป นอกจากนี้ ยังมีผู้สูงอายุบางส่วนที่มีความต้องการทำงานต่อหลังวัยเกษียณ เพราะยังคิดว่ายังมีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะทำงานต่อ และไม่ต้องการเป็นภาระแก่บุตรหลาน แต่ผู้สูงอายุกลุ่มนี้ก็ไม่ได้เข้ามาหางานในตลาดแรงงาน เพราะรู้ว่าโอกาสที่จะได้งานที่เหมาะสมนั้นยาก หรือได้ผลตอบแทนต่ำ ไม่ดึงดูดให้ออกมาหางานทำ ดังนั้นหากมีการขยายโอกาสการทำงานของผู้สูงอายุออกไปได้ ก็จะเป็นหนทางที่สามารถช่วยเหลือทั้งผู้สูงอายุที่ต้องการทำงานเพื่อเลี้ยงชีพและผู้สูงอายุที่ยังต้องการจะใช้ความรู้ความสามารถของตนเองต่อไป ซึ่งจะทำให้ผู้สูงอายุสามารถพึ่งตนเองได้อย่างมีศักดิ์ศรี

๖. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยดังกล่าว คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ระดับปฏิบัติการ และการศึกษาค้างต่อไป ดังนี้

๖.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

(๑) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ควรมีแนวทางส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.) เป็นศูนย์รวมของคนสูงวัยที่ยังคงมีพลังมาร่วมกัน โดยผ่านการบริหารจัดการร่วมของชุมชน และหน่วยงานในพื้นที่

(๒) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ควรมีนโยบายให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวง ร่วมกับอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ทำงานประสานเชื่อมโยงกับผู้สูงอายุที่ยังมีพลังในการทำงาน เพื่อสร้างเครือข่ายอาสาสมัครผู้สูงอายุในการทำงานเพื่อสังคมให้มีเพิ่มขึ้น

(๓) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ควรมีนโยบายการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.) ให้เป็นรูปธรรม เพื่อสนับสนุนกลไกการขับเคลื่อนงานในพื้นที่ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนเพื่อรองรับสังคมสูงวัยในแต่ละชุมชน

๖.๒ ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติการ

(๑) หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ควรดำเนินงานเชิงบูรณาการร่วมกันสร้างสรรค์กิจกรรม/โครงการ เพื่อให้ผู้สูงอายุที่มีประสบการณ์ ความชำนาญ มีโอกาสได้ใช้ความรู้ความสามารถและพลังเพื่อการเปลี่ยนแปลงชุมชน และสังคม

(๒) เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของ พม. ที่ดำเนินงานด้านผู้สูงอายุระดับปฏิบัติในพื้นที่มีภาระงานมาก อัตราด้านกำลังพลอาจจะน้อยเกินไป จึงต้องทำงานผ่านการพึ่งพา อบต. พึ่งพาท้องถิ่น

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

ฟังอาสาสมัครต่างๆในชุมชนหรือเป็นองค์กรอื่นๆ จึงควรมีการจัดสรรอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่ให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน

(๓) ผลการวิจัยพบว่าผู้สูงอายุช่วง ๖๐-๖๕ ปี เป็นกลุ่มที่องค์ความรู้/ภูมิปัญญา และมีความพร้อมที่จะเผยแพร่องค์ความรู้/ภูมิปัญญา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุกลุ่มนี้ได้ใช้พหุพลังให้เต็มศักยภาพ

๖.๓ ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

เพื่อให้มีองค์ความรู้เกี่ยวกับผู้สูงอายุมากขึ้น คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะให้ทำการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมใน ๓ ประเด็น คือ

- (๑) ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบวิสาหกิจเพื่อสังคมสำหรับผู้สูงอายุไทย”
- (๒) ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการจัดการร่วมของชุมชนในการดูแลผู้สูงอายุที่เป็นผู้สูงอายุที่ป่วยติดเตียง”
- (๓) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การถ่ายทอดองค์ความรู้ของสังคมสูงวัยเพื่อการเปลี่ยนแปลงชุมชน”

โครงการวิจัย **กลยุทธ์ส่งเสริมแรงงาน สูงอายุ**

การทำงานของผู้สูงอายุไทย (วิจัยร่วม)

โครงการวิจัยกลยุทธ์ส่งเสริมการทำงานของผู้สูงอายุไทย เป็นโครงการที่ตอบสนองต่อสถานการณ์ปัจจุบันที่สัดส่วนของประชากรสูงอายุเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และส่งผลต่อเศรษฐกิจและสังคมในด้านของอัตราการจ้างของวัยแรงงานที่ลดลง และมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลเพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันโครงการดังกล่าวนี้ก็มีความสอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐในการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการทำงานมากขึ้น เนื่องจากในปัจจุบันยังมีผู้สูงอายุที่มีศักยภาพและสามารถทำงานได้ เพื่อให้ผู้สูงอายุเป็นหนึ่งในกำลังการผลิตที่สำคัญ และยังช่วยเสริมคุณค่าเพิ่มความสามารถในการพึ่งพาตนเองได้อีกทางหนึ่ง

วัตถุประสงค์สำคัญของโครงการวิจัยคือ เพื่อศึกษาสถานการณ์การทำงานและลักษณะการทำงานของผู้ใหญ่และผู้สูงอายุไทยในปัจจุบัน เพื่อศึกษาทัศนคติและความต้องการการสนับสนุนด้านการทำงานของผู้ใหญ่และผู้สูงอายุไทย รวมทั้งเพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการส่งเสริมการทำงานของผู้ใหญ่และผู้สูงอายุไทย โดยใช้วิธีดำเนินการวิจัยแบบผสมวิธี ประกอบด้วยการวิจัยเชิงเอกสาร การวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณเป็นวิธีการหลัก กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ แรงงานนอกระบบ/ผู้ว่างงานที่มีอายุระหว่าง ๕๕ – ๖๕ ปี และจำแนกให้ชัดเจนขึ้นเป็น ๒ กลุ่มคือ กลุ่มผู้ใหญ่ (๕๕ – ๕๙ ปี) และผู้สูงอายุ (๖๐ – ๖๕ ปี) เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับวัยก่อนสูงอายุ และส่งเสริมการทำงานของผู้สูงอายุให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ขอบเขตอายุของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ถึง ๖๕ ปี เนื่องจากพบว่า ผู้ที่มีอายุเกิน ๖๕ ปีขึ้นไปมีอัตราการทำงานลดลงอย่างมากเนื่องด้วยความเสื่อมถอยในด้านของสุขภาพ ส่วนการวิจัยเชิงเอกสารเป็นการศึกษาเพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์การทำงานในปัจจุบันของผู้สูงอายุ แนวโน้มและลักษณะการทำงาน สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการเสริมข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อเติมเต็มงานวิจัยให้สมบูรณ์และมีความชัดเจนมากขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุและบริบทของพื้นที่ กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาด้วยวิธีการสนทนากลุ่มคือ เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการทำงานของผู้สูงอายุในพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสมาชิกชมรม/สมาคมเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ส่วนการสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ/นักวิชาการที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านแรงงานและการทำงานของผู้สูงอายุ

ผลจากการศึกษาวิจัย พบว่า สถานการณ์การทำงานของผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นตามสัดส่วนของประชากรสูงอายุที่เพิ่มมากขึ้น แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ซึ่งแสดงถึงการทำงานที่อาศัยประสบการณ์มากกว่าทักษะความรู้ และอาจไม่

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ประกอบกับประเภทของงานส่วนใหญ่เป็นอาชีพ เกษตรกรรม รับจ้าง และค้าขาย ที่ไม่มีหลักประกันความมั่นคงด้านรายได้และอาชีพอย่างเพียงพอ ข้อมูลจากการวิจัยเชิงเอกสารดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงปริมาณที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังคงทำงานอยู่ในปัจจุบัน จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ๓,๖๐๐ คน มีผู้ที่ยังทำงานจำนวน ๒,๕๔๒ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๐.๖๑ และส่วนใหญ่อยู่ในวัยผู้ใหญ่โดยมีจำนวน ๑,๑๘๑ คน หรือมีค่า เท่ากับร้อยละ ๘๑.๓๙ เมื่อจำแนกตามเพศพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย ๑,๒๙๔ คน และเพศหญิง ๒,๓๐๖ คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๓๕.๙๔ และร้อยละ ๖๔.๐๖ ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ ระหว่างเพศและอายุพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงวัยสูงอายุ จำนวน ๑,๓๕๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๗๒ เมื่อเทียบโดยใช้เกณฑ์ของอายุและการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุที่เรียนจบชั้นประถมศึกษา จำนวน ๑,๕๘๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๖๖ เมื่อเทียบสถานภาพสมรสตามช่วงอายุพบว่า กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสและอยู่ในวัยสูงอายุ โดยมีจำนวน ๑,๓๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๒๒

ข้อมูลด้านการประกอบอาชีพ เมื่อเปรียบเทียบประเภทของอาชีพกับช่วงอายุพบว่า ส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพด้านเกษตร และประมง จำนวน ๙๕๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๔๑ และเมื่อจำแนกตาม ช่วงอายุ พบว่า วัยผู้ใหญ่ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไปจำนวน ๔๔๘ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๗.๙๓ ส่วนผู้สูงอายุส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านเกษตร และประมง จำนวน ๕๔๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๐๔ เมื่อเทียบช่วงอายุกับประสบการณ์ทำงานเมื่อ ๕ ปีที่แล้วพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสองช่วงอายุส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ในการทำงาน โดยมีจำนวน ๒,๙๖๐ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๒.๒๒

เหตุผลสำคัญในการทำงานเป็นเหตุผลทางด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก คือ เพื่อให้มีรายได้ เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายทั้งในส่วนของตนเองและสมาชิกในครอบครัว รวมทั้งชำระหนี้สิน ส่วนเหตุผลใน ด้านความพร้อมของสุขภาพ การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ หรือการเข้าสังคม เป็นเหตุผลที่มีความ สำคัญรองลงมา แหล่งรายได้หลักส่วนใหญ่มาจากการทำงาน รองลงมาคือ รายได้จากเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ บุตร และคู่สมรส มีข้อมูลที่บ่งชี้ว่า ผู้สูงอายุที่มีเงินรายได้จากบุตรมีแนวโน้มที่ลดลง และใน ปัจจุบันมีครอบครัวข้ามรุ่นที่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่กับหลานมากขึ้น รวมทั้งผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้งให้อยู่ตาม ลำพัง ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวนับเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้สูงอายุต้องทำงานเพื่อให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น

การจัดการรายได้ ค่าใช้จ่าย และหนี้สินของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อเทียบรายได้โดยเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายในการชำระหนี้สินโดยเฉลี่ย รวมทั้งหนี้สินรวมโดยเฉลี่ย พบว่ารายได้กับ รายจ่ายมีความไม่สมดุล หนี้สินรวมโดยเฉลี่ยยังค่อนข้างสูง ซึ่งนับว่าเป็นอีกหนึ่งเหตุผลสำคัญที่ทำให้ ผู้ใหญ่และผู้สูงอายุยังคงทำงานอย่างต่อเนื่อง

ส่วนการออมเงินส่วนใหญ่เป็นการออมในลักษณะของเงินฝาก/สลากออมทรัพย์มากที่สุด รองลงมาคือประกันชีวิต และสังหาริมทรัพย์/อสังหาริมทรัพย์ กลุ่มตัวอย่างที่มีการออมมี จำนวน ๒,๐๓๘ คน

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

หรือคิดเป็นร้อยละ ๕๖.๗๕ ซึ่งเป็นสัดส่วนที่เกินกว่าครึ่งหนึ่งเพียงเล็กน้อย และมีค่าใช้จ่ายรวมทั้งหนี้สินในแต่ละเดือนที่ต้องรับผิดชอบ การทำงานของผู้ใหญ่และผู้สูงอายุจึงยังคงเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

ทัศนคติในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับคะแนนของทัศนคติเป็นไปในเชิงบวกทั้งในด้านเศรษฐกิจและการทำงานที่เป็นการพึ่งพาตนเองและเสริมรายได้ให้ครอบครัว ด้านครอบครัวที่ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุทำงานเพื่อสุขภาพและการเข้าสังคม และด้านสุขภาพ ที่การทำงานจะทำให้ผู้สูงอายุมีการบริหารร่างกาย และพัฒนาระบบความคิด ความจำ ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติในการทำงานของผู้สูงอายุประกอบด้วย ช่วงอายุ ที่ผู้สูงอายุมีระดับคะแนนของทัศนคติรวมมากกว่าวัยผู้ใหญ่ สถานะการทำงานในปัจจุบัน ผู้ที่ทำงานจะมีระดับคะแนนของทัศนคติสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้ทำงาน และ ประสบการณ์ในการทำงาน ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานเมื่อ ๕ ปีที่แล้ว จะมีระดับคะแนนของทัศนคติสูงกว่าผู้ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการทำงาน

ความต้องการในการทำงานมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพศ โดยเพศชายมีความต้องการทำงานมากกว่าเพศหญิง ช่วงอายุ วัยผู้ใหญ่มีความต้องการในการทำงานมากกว่าผู้สูงอายุ การศึกษา คนที่มีการศึกษาจะมีความต้องการในการทำงานมากกว่าคนที่ไม่ได้รับการศึกษา ความพิการ คนที่ไม่พิการจะมีความต้องการในการทำงานมากกว่าคนพิการ อาชีพ คนที่ประกอบอาชีพอยู่ในปัจจุบันจะมีความต้องการทำงานมากกว่าคนที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ ประสบการณ์/ทักษะ/ความชำนาญ ผู้ที่มีประสบการณ์/ทักษะการทำงานจะมีความต้องการในการทำงานที่มากกว่าผู้ไม่มีประสบการณ์/ทักษะ รายได้/หนี้สิน ส่งผลต่อความต้องการทำงานเพื่อให้มีค่าใช้จ่ายที่เพียงพอ แหล่งรายได้หลัก ผู้ที่มีรายได้หลักจากการทำงานจะมีความต้องการในการทำงานมากกว่าผู้ที่มีรายได้หลักจากแหล่งอื่น ๆ

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

รูปแบบการทำงานที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการคือ การทำงานแบบมีรายได้ โดยมีจำนวนเท่ากับ ๑,๘๑๙ คน หรืออัตราเท่ากับร้อยละ ๙๒.๐๑ และประเภทของงานที่ต้องการทำส่วนใหญ่เป็นงานประเภทเกษตรกรรม รองลงมาคือ งานบริการ และงานฝีมือ ตามลำดับ

ความต้องการการสนับสนุนการทำงาน การสนับสนุนในเรื่องสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลเป็นสิ่งที่กลุ่มตัวอย่างต้องการมากที่สุด โดยเป็นความต้องการของกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒,๙๙๒ คน มีระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๘ รองลงมาคือสวัสดิการและความมั่นคงด้านรายได้และการประกอบอาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการการสนับสนุนในด้านนี้มีจำนวน ๒,๙๖๙ คน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๑ และความต้องการด้านการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุเป็นความต้องการของกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒,๙๑๗ คน โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๐

ความต้องการการสนับสนุนการทำงานเพิ่มเติม ได้แก่ การส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมกับความต้องการและบริบทของพื้นที่ การส่งเสริมการทักษะความรู้เพื่อให้เท่าทันต่อสถานการณ์ เช่น ทักษะด้านอาชีพ การบริหารจัดการด้านการเงิน เป็นต้น การสนับสนุนทุน/งบประมาณในการประกอบอาชีพ การเข้าถึงแหล่งเงินทุน/สินเชื่อต่างๆ การจัดหาช่องทางการตลาด สวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลเพิ่มเติม การจัดทำ One Stop Service โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.)

ผลจากการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสนทนากลุ่มพบประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับเหตุผลและความต้องการในการทำงานระหว่างวัยผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ โดยผู้ใหญ่มีเหตุผลหลักในการทำงานบนพื้นฐานของความรับผิดชอบภาระในครอบครัวและยังอยู่ในกำลังแรงงานที่มีความพร้อมด้านสุขภาพ ส่วนผู้สูงอายุเน้นการทำงานเพื่อสร้างคุณค่าหรือใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากกว่าการทำงานที่ใช้สมรรถนะ เนื่องจากภาวะสุขภาพที่เสื่อมถอยลง

นอกจากนี้ผลจากการวิจัยเชิงปริมาณยังทำให้สามารถจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามความต้องการในการทำงานได้เป็น ๓ กลุ่มและมีการเติมเต็มด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ความชัดเจนเกี่ยวกับความแตกต่างของเหตุผลการทำงานระหว่างกลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มที่ทำงานอยู่ในปัจจุบัน และต้องการทำงานต่อไป มีเหตุผลในด้านเศรษฐกิจและความพร้อมด้านสุขภาพเป็นหลัก กลุ่มที่ทำงานอยู่ในปัจจุบัน แต่ไม่ต้องการทำงานต่อไป เนื่องจากมีปัญหาด้านสุขภาพ และครอบครัวไม่ต้องการให้ทำงาน และ กลุ่มที่ปัจจุบันไม่ได้ทำงาน แต่มีความต้องการทำงาน เป็นผู้ที่มิสุขภาพไม่

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

แข็งแรง แต่จำเป็นต้องหารายได้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัว อยู่ในครอบครัวข้ามรุ่นที่มีผู้สูงอายุกับหลาน หรือถูกทอดทิ้งให้อยู่ตามลำพัง

ประเภทของงานที่เหมาะสมคือ งานที่ไม่เน้นการใช้สมรรถนะหรือกำลังแรงงาน งานประเภทการถ่ายทอดความรู้/ภูมิปัญญา งานที่มีความสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น รวมทั้งงานที่มีความยืดหยุ่นทั้งในเรื่องของเวลา และสถานที่ในการทำงาน

การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะอนุกรรมการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบที่เกิดจากความร่วมมือระหว่าง ๙ กระทรวง มีบทบาทหน้าที่ในการจัดทำแผนงาน ขับเคลื่อนงาน และสนับสนุนการทำงานของแรงงานนอกระบบ การดำเนินงานระดับจังหวัดในลักษณะของการบูรณาการ เช่น ในพื้นที่จังหวัดสงขลา โดยมีการจัดทำแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และในส่วนของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลา (พมจ.สงขลา) ที่มีการริเริ่มโครงการ Start Up โดยส่งเสริมกลุ่มอาชีพของผู้สูงอายุที่มีชื่อว่า “สงขลา แม่ครัวช้อล่ำดวน” และการพัฒนา “ไกด์ช้อล่ำดวน” เพื่อเป็นการสร้างรายได้และส่งเสริมการเข้าสู่สังคมให้กับผู้สูงอายุ

ปัจจัยที่หนุนเสริมการทำงานของผู้สูงอายุ ได้แก่ ตัวของผู้สูงอายุที่มีทักษะ/ประสบการณ์ทำงาน และมีความพร้อมในการเรียนรู้ทักษะการทำงานที่ไม่เกินความสามารถ รวมทั้งนโยบายของภาครัฐและการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในการส่งเสริมการทำงานของผู้สูงอายุ ส่วนปัจจัยที่เป็นอุปสรรค/ข้อจำกัดของการทำงาน ได้แก่ ปัญหาด้านสุขภาพของผู้สูงอายุ การขาดฐานข้อมูลเกี่ยวกับทักษะความรู้และความต้องการทำงานของผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุไม่สามารถเข้าถึงทุนสนับสนุนการทำงานเนื่องจากถูกจำกัดด้วยระเบียบ/ข้อปฏิบัติบางประการ และการบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขาดความเป็นเอกภาพ

การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ/นักวิชาการ ในประเด็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการทำงานของผู้สูงอายุ ในมุมมองที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันคือ การส่งเสริมการทำงานในเชิงคุณภาพ เช่น การพัฒนาทักษะความรู้ การพัฒนารูปแบบการทำงานและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม รวมทั้งความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการส่งเสริมการทำงานของผู้สูงอายุ ส่วนมุมมองความคิดที่แตกต่างคือผู้เชี่ยวชาญ/นักวิชาการส่วนหนึ่งมีความคิดเห็นว่าควรส่งเสริมในเชิงปริมาณให้ผู้สูงอายุเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานมากขึ้น เพื่อทดแทนกำลังแรงงานและผู้สูงอายุส่วนหนึ่งยังมีศักยภาพที่สามารถทำงานได้ ขณะที่

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

ผู้เชี่ยวชาญ/นักวิชาการอีกส่วนหนึ่งมีความคิดเห็นว่าการทำงานของผู้สูงอายุขึ้นอยู่กับความพร้อมและความพึงพอใจ เนื่องจากแรงงานนอกระบบสามารถยุติการทำงานได้ด้วยตนเอง และในปัจจุบันแรงงานนอกระบบที่เป็นผู้สูงอายุมีจำนวนที่มากเพียงพอ ซึ่งควรที่จะได้รับการพัฒนาศักยภาพเพื่อให้สามารถทำงานได้ดียิ่งขึ้น

แนวทางการส่งเสริมการทำงานของผู้สูงอายุ ได้แก่ การเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุโดยเตรียมสุขภาพและวางแผนชีวิต การจัดทำฐานข้อมูลทักษะ/คลังปัญญา/ภูมิปัญญา รวมทั้งฐานข้อมูลประสบการณ์และความต้องการทำงานของผู้สูงอายุ การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการทำงานของผู้สูงอายุโดยการตระหนักในคุณค่าและส่งเสริมการถ่ายทอดภูมิปัญญา การพัฒนาทักษะความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงาน เช่น ทักษะความรู้ตามพื้นฐานเดิมที่สามารถต่อยอดได้ การเรียนรู้เทคโนโลยีที่จำเป็น และการสร้างทรนเนอร์หรือการส่งตัวแทนเข้ารับการเรียนรู้ทักษะจากภายนอกแล้วมาถ่ายทอดสู่คนในชุมชน เป็นต้น การส่งเสริมการทำงานของผู้สูงอายุโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่ควรทำหน้าที่เป็นกลไกในการประสานงาน และหน่วยงานภาครัฐในการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

กลยุทธ์ในการส่งเสริมการทำงานของแรงงานนอกระบบที่เป็นผู้ใหญ่และผู้สูงอายุจากการประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยในขั้นตอนต่างๆ ประกอบด้วย ๕ กลยุทธ์ ดังนี้

๑. จัดทำฐานข้อมูลของผู้สูงอายุและกลไกในระดับพื้นที่
๒. สร้างค่านิยมในการส่งเสริมการทำงานของผู้สูงอายุ
๓. ส่งเสริมการบูรณาการด้านการทำงานของผู้สูงอายุ
๔. ส่งเสริม พัฒนาอาชีพให้ครบวงจร เพื่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ
๕. พัฒนาระบบความคุ้มครองในการทำงานของผู้สูงอายุ

สำหรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อการพัฒนางาน ได้แก่ การเตรียมความพร้อมเพื่อสร้างหลักประกันและความมั่นคงด้านการเงิน โดยเริ่มต้นตั้งแต่วัยแรงงาน การส่งเสริมให้ผู้ที่ทำงานในระบบมีการทำอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ควบคู่กันไป เพื่อให้มีทักษะและประสบการณ์ที่ทำให้สามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่อง และควรมีการนำกลยุทธ์ที่กำหนดไปทดลองปฏิบัติในพื้นที่ๆ ค่อนข้างจะมีความพร้อมก่อนที่จะมีการขยายผลไปยังพื้นที่อื่น ๆ

โครงการอบรม**เพิ่มศักยภาพในการคัดแยก** **เพื่อช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหาย**

จากการดำเนินขมขั้ (Project on Training for Capacity Building on Identification and Protection of Victims of Human Trafficking)

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุน
วิชาการ ๑ จัดอบรมเพิ่มศักยภาพในการคัดแยกเพื่อ
ช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์
ปี ๒๕๖๒ ซึ่งดำเนินการ จำนวน ๒ รุ่น : รุ่นที่ ๑
ในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี และปทุมธานี เมื่อวันที่ ๒๓

- ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ และรุ่นที่ ๒ ในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และสระบุรี เมื่อวันที่ ๒๖ - ๒๘
พฤษภาคม ๒๕๖๒ ณ โรงแรมจันทรา รีสอร์ท จังหวัดนครนายก กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย พนักงาน
สอบสวน เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ผู้แทนสำนักงานแรงงานจังหวัด ผู้แทนสำนักงานสวัสดิการและ
คุ้มครองแรงงานจังหวัด ผู้แทนกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด (กอ.รมน.) ผู้แทนองค์กร
พัฒนาเอกชน (NGOs) ผู้แทนสถานประกอบการ ผู้แทนหน่วยงานสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและ
ความมั่นคงของมนุษย์ในพื้นที่ รวม ๑๐๒ คน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายผู้เข้ารับการอบรม
มีทักษะความรู้ ความเข้าใจองค์ประกอบการค้ามนุษย์ตามแบบฟอร์มคัดแยกผู้เสียหายฯ พัฒนาทักษะ
ด้านเทคนิคและวิธีการสัมภาษณ์ผู้เสียหายฯ ให้บุคลากรเข้าใจความสำคัญและแนวทาง การปฏิบัติงาน
ร่วมกันของทีมสหวิชาชีพในด้านการคัดแยกผู้เสียหายฯ และการส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
เพื่อช่วยเหลือคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ต่อไป โดยมีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังนี้

รุ่นที่ ๑ ในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี และปทุมธานี เมื่อวันที่ ๒๓ - ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ ณ โรงแรม
จันทรา รีสอร์ท จังหวัดนครนายก

๑.๑ พิธีการ/สารัตถะ วันแรก หลังจากทดสอบ Pre -test เป็นการเปิดการประชุมและ
บรรยายนโยบาย พม. เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ โดย นายพิสิฐ พูลพิพัฒน์ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและ
สนับสนุนวิชาการ ๑ จากนั้นเป็นการบรรยายให้ความรู้ “พรบ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์
พ.ศ. ๒๕๕๑ กับสถานการณ์ความรุนแรง ซ้ำซ้อน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง” โดย พ.ต.ท.ไตรรงค์
ชัยชนะ ผกก. (สอบสวน) บก.ปคม. **วันที่สอง** เนื้อหาประกอบด้วยการบรรยาย “องค์ประกอบการค้ามนุษย์/
สิทธิของผู้เสียหายและแบบฟอร์มการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และตามกฎหมายป้องกันและ
ปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.๒๕๕๑” โดย นางสุกัญญา รัตนนาคินทร์ อัยการผู้เชี่ยวชาญสำนักงาน
อัยการพิเศษฝ่ายคดีค้ามนุษย์ สำนักงานอัยการสูงสุด และการอภิปราย “บทบาทสหวิชาชีพกับการคัด
แยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.๒๕๕๑”
วันที่สาม เนื้อหาประกอบด้วย การแบ่งกลุ่ม “การถอดบทเรียน เทคนิคการสัมภาษณ์ผู้เสียหาย
การวิเคราะห์กรณีศึกษาและกระบวนการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ เพื่อนำไปปรับใช้ในระดับ
พื้นที่” โดยนางสุกัญญา รัตนนาคินทร์ อัยการผู้เชี่ยวชาญสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีค้ามนุษย์

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

สำนักงานอัยการสูงสุดและนางสาวชลีรัตน์ แสงสุวรรณ ผู้อำนวยการมูลนิธิพิทักษ์สตรี และการทำแบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ (Post-Test)

๑.๒ กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย พนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ผู้แทนสำนักงานแรงงานจังหวัด ผู้แทนสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด ผู้แทนกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด (กอ.รมน.) ผู้แทนองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) ผู้แทนสถานประกอบการ ผู้แทนหน่วยงานสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี และนนทบุรี รวมทั้งสิ้น ๔๑ คน

๑.๓ รายละเอียดการประชุม สรุปประเด็นดังนี้

๑) การบรรยายให้ความรู้ “พรบ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ กับสถานการณ์ความรุนแรง ซ้ำซ้อน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง” โดย พ.ต.ท.ไตรรงค์ ชัยชนะ ผกก. (สอบสวน) บก.ปคม. เนื้อหาประกอบด้วย ประวัติการค้ามนุษย์ การค้ามนุษย์คืออะไร การค้ามนุษย์ตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.๒๕๕๑ แนวคิดเรื่องผู้เสียหายในคดีค้ามนุษย์ สารสำคัญของ พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.๒๕๕๑ กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์และสารสำคัญของ พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ.๒๕๕๙

๒) การบรรยายให้ความรู้ “องค์ประกอบการค้ามนุษย์/สิทธิของผู้เสียหายและแบบฟอร์ม การคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.๒๕๕๑” โดย นางสุกัญญา รัตนาคินทร์ อัยการผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีค้ามนุษย์ สำนักงานอัยการสูงสุด มีประเด็นที่น่าสนใจ ประกอบด้วย สถานการณ์การค้ามนุษย์ในประเทศไทย ความสัมพันธ์ระหว่างการค้ามนุษย์ (Human Trafficking) และการลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐาน (Smuggling) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคดีค้ามนุษย์ คดีฟอกเงิน: คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๖๐๒/๒๕๕๐พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และพ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ ๓) การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบตามมาตรา ๔ องค์ประกอบ

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

ความผิดฐานค้ามนุษย์ การใช้อำนาจคุ้มครองชั่วคราวผู้เสียหายตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ (มาตรา ๒๙) ตัวอย่างคดีที่ศาลวินิจฉัยการยึดเอกสารประจำตัวไว้ พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖ กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินคดีค้ามนุษย์ข้ามชาติ คดีค้ามนุษย์ข้ามชาติ ประมวลกฎหมายอาญา

๓) การอภิปราย “บทบาทสหวิชาชีพกับการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.๒๕๕๑” โดย (๑) นางสุกัญญา รัตนนาคินทร์ อัยการผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีค้ามนุษย์ สำนักงานอัยการสูงสุด (๒) นางสาวชลีรัตน์ แสงสุวรรณ ผู้อำนวยการมูลนิธิพิทักษ์สตรี และ (๓) นายพิสิฐ พูลพิพัฒน์ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ มีประเด็นที่น่าสนใจ คือ การเพิ่มประสิทธิภาพการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ได้แก่ สถานที่ในการสัมภาษณ์/คัดแยก ความรู้ความสามารถของสหวิชาชีพ แบบสัมภาษณ์/คัดแยก ผู้ประสานงานด้านภาษา การบริหารงานแบบบูรณาการ ก่อนเข้าปฏิบัติการ การดำเนินการก่อนการสัมภาษณ์ /คัดแยกเบื้องต้น การดำเนินการหลังการสัมภาษณ์/คัดแยกเบื้องต้น การบูรณาการและเตรียมความพร้อมของหน่วยงานปฏิบัติและการฝึกอบรม ทั้งนี้ ผู้เข้าร่วมประชุมได้ร่วมกันระดมความคิดเห็นและวางแผนการช่วยเหลือ ในการทำงานร่วมกันของทีมสหวิชาชีพ จากกรณีศึกษา ได้แก่ กรณีที่หนึ่ง การให้ความช่วยเหลือลูกเรือประมงในท่าหน้าของพื้นที่จังหวัดปัตตานี โดยมีผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ ๒๐๐ คน กรณีที่สอง การแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับการนำเด็กหญิงชาวเมียนมาร์ มาบังคับค้าบริการทางเพศที่ร้านคาราโอเกะ ย่านถนนสายมิตรภาพ ในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น โดยสืบทราบเบื้องต้นมีเด็กหญิงชาวเมียนมาร์ จำนวน ๒๐ คนที่ต้องการความช่วยเหลือ กรณีที่สาม ข้อมูลจากผู้ประกอบการร้านอาหารว่ามีเด็กชายถูกบังคับให้เร่ขายของบริเวณร้านอาหารต่างๆ ที่จังหวัดสงขลา โดยสืบทราบว่ามีเด็กคนอื่น ๆ รวม ๑๐ คน ถูกนำตัวจากบ้านเกิดมา โดยหลอกว่าจะใช้เงินจำนวนมาก และจะส่งเสียค่าเล่าเรียน แต่เด็กไม่ได้รับการศึกษาตามคำกล่าวอ้าง โดยเริ่มทำงานตั้งแต่ ๑๓.๐๐ – ๐๓.๐๐ น. โดยมีรถมารับ และนำเด็กไปส่งตามจุดต่าง ๆ ที่มีคนมากหากขายไม่ได้ก็จะถูกทุบตี ข่มขู่ฆ่าพ่อแม่

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

๔) การแบ่งกลุ่ม “การถอดบทเรียน เทคนิคการสัมภาษณ์ผู้เสียหาย การวิเคราะห์กรณีศึกษาและกระบวนการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ เพื่อนำไปปรับใช้ในระดับพื้นที่” โดย นางสุกัญญา รัตนาคินทร์ อัยการผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีค้ามนุษย์ สำนักงานอัยการสูงสุด และคณะ (๒) นางสาวชลีรัตน์ แสงสุวรรณ ผู้อำนวยการมูลนิธิพิทักษ์ผู้หญิง และคณะมีประเด็นที่น่าสนใจ ประกอบด้วย การจัดทำกรณีศึกษาโดยการวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้กระทำความผิดค้ามนุษย์ และตั้งประเด็นคำถาม คำตอบ ที่ใช้ในกระบวนการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ รวมทั้งการใช้แบบสัมภาษณ์เบื้องต้นในการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

๕) สรุปผลการอบรมผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้มีทักษะความรู้ ความเข้าใจ องค์ประกอบการค้ามนุษย์ตามแบบฟอร์มคัดแยกผู้เสียหายฯ มีทักษะด้านเทคนิคและวิธีการสัมภาษณ์ผู้เสียหายฯ มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้นสามารถปฏิบัติงานร่วมกับ ทีมสหวิชาชีพในการคัดแยกผู้เสียหายฯ ได้ และได้มอบประกาศนียบัตรให้กับผู้เข้ารับการอบรม

วันที่ ๒ ในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และสระบุรี เมื่อวันที่ ๒๖ – ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ณ โรงแรมจันทรา รีสอร์ท จังหวัดนครนายก

๒.๑ พิธีการ/สารัตถะ วันแรก หลังจากทดสอบ Pre -test เป็นการกล่าวต้อนรับ ชี้แจงวัตถุประสงค์การอบรมฯ และบรรยายนโยบาย พม. เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ โดย นางสาวพิมพ์ธิดา แสงจันทร์ หัวหน้ากลุ่มนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ จากนั้นเป็นการบรรยายให้ความรู้ “พรบ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ กับสถานการณ์ความรุนแรง ซ้ำซ้อน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง” โดย พ.ต.อ.ชูศักดิ์ อภัยภักดิ์ ผู้กำกับ (สอบสวน) กลุ่มงานสอบสวน กองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์ **วันที่สอง** เนื้อหาประกอบด้วย การบรรยาย “องค์ประกอบการค้ามนุษย์/สิทธิของผู้เสียหายและแบบฟอร์มการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ และตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.๒๕๕๑” โดย นางสุกัญญา รัตนาคินทร์ อัยการผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีค้ามนุษย์ สำนักงานอัยการสูงสุด และการอภิปราย “บทบาทสหวิชาชีพกับการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.๒๕๕๑” **วันที่สาม** เนื้อหาประกอบด้วย การแบ่งกลุ่ม “การถอดบทเรียน เทคนิคการสัมภาษณ์ผู้เสียหาย การวิเคราะห์กรณีศึกษาและกระบวนการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ เพื่อนำไปปรับใช้ในระดับพื้นที่” นางสุกัญญา รัตนาคินทร์ อัยการผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีค้ามนุษย์ สำนักงานอัยการสูงสุดและนางสาวชลีรัตน์ แสงสุวรรณ ผู้อำนวยการมูลนิธิพิทักษ์สตรี และการทำแบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ (Post-Test)

๒.๒ กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย พนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ผู้แทนสำนักงานแรงงานจังหวัด ผู้แทนสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด ผู้แทนกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด (กอ.รมน.) ผู้แทนองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) ผู้แทนสถานประกอบการ ผู้แทนหน่วยงานสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และสระบุรี รวมทั้งสิ้น ๖๑ คน

๒.๓ รายละเอียดการประชุม สรุปประเด็นดังนี้

๑) การบรรยายให้ความรู้ “พรบ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ กับสถานการณ์ความรุนแรง ซ้ำซ้อน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง” โดย พ.ต.อ.ชูศักดิ์ อภัยภักดิ์ ผู้กำกับ

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

การ (สอบสวน) กลุ่มงานสอบสวน กองบังคับการปราบปรามการค้ายผิดกฎหมาย เน้นหาประกอบด้วย การกำหนดแห่งบทบัญญัติ พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้ายผิดกฎหมาย พ.ศ.๒๕๕๑ การบังคับใช้ พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้ายผิดกฎหมาย พ.ศ.๒๕๕๑ กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ความรุนแรงซับซ้อนในการบังคับใช้ร่วมกับ พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้ายผิดกฎหมาย พ.ศ.๒๕๕๑

๒) การบรรยายให้ความรู้ “องค์ประกอบการค้ามนุษย์/สิทธิของผู้เสียหายและแบบฟอร์ม การคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.๒๕๕๑” โดย นางสุกัญญา รัตนาคินทร์ อัยการผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีค้ามนุษย์ สำนักงานอัยการสูงสุด มีประเด็นที่น่าสนใจ ประกอบด้วย สถานการณ์การค้ามนุษย์ในประเทศไทย ความสัมพันธ์ระหว่างการค้ามนุษย์ (Trafficking) และการลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐาน (Smuggling) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคดีค้ามนุษย์ คดีฟอกเงิน: คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๖๐๒/๒๕๕๐ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และพ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ ๓) การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบตามมาตรา ๔ องค์ประกอบความผิดฐานค้ามนุษย์ การใช้อำนาจคุ้มครองชั่วคราวผู้เสียหายตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ (มาตรา ๒๙) ตัวอย่างคดีที่ศาลวินิจฉัยการยึดเอกสารประจำตัวไว้ พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์มีส่วนร่วมในองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖ กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินคดีค้ามนุษย์ข้ามชาติประมวลกฎหมายอาญา

๓) การอภิปราย “บทบาทสหวิชาชีพกับการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.๒๕๕๑” โดย (๑) นางสุกัญญา รัตนาคินทร์ อัยการผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีค้ามนุษย์ สำนักงานอัยการสูงสุด (๒) นางสาวชลีรัตน์ แสงสุวรรณ ผู้อำนวยการมูลนิธิพิทักษ์สตรี และ (๓) นางสาวพิมพ์ธิดา แสงจันทร์ หัวหน้ากลุ่มนโยบายและยุทธศาสตร์ มีประเด็นที่น่าสนใจ คือ การเพิ่มประสิทธิภาพการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ได้แก่ สถานที่ในการสัมภาษณ์/คัดแยก ความรู้ความสามารถของสหวิชาชีพแบบสัมภาษณ์/คัดแยก ผู้ประสานงานด้านภาษา การบริหารงานแบบบูรณาการ ก่อนเข้าปฏิบัติการ การดำเนินการก่อนการสัมภาษณ์ /คัดแยกเบื้องต้น การดำเนินการหลังการสัมภาษณ์/คัดแยกเบื้องต้น การบูรณาการและเตรียมความพร้อมของหน่วยงานปฏิบัติและการฝึกอบรม ทั้งนี้ ผู้เข้าร่วมประชุมได้ร่วมกันระดมความคิดเห็นและวางแผนการช่วยเหลือในการทำงานร่วมกันของทีมสหวิชาชีพจากกรณีศึกษา รายละเอียดตามเอกสารแนบ ๔

๔) การแบ่งกลุ่ม “การถอดบทเรียน เทคนิคการสัมภาษณ์ผู้เสียหาย การวิเคราะห์กรณีศึกษาและกระบวนการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ เพื่อนำไปปรับใช้ในระดับพื้นที่” โดย นางสุกัญญา รัตนาคินทร์ อัยการผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีค้ามนุษย์ สำนักงานอัยการสูงสุด และคณะ (๒) นางสาวชลีรัตน์ แสงสุวรรณ ผู้อำนวยการมูลนิธิพิทักษ์สตรี และคณะ มีประเด็นที่น่าสนใจ ประกอบด้วย การจัดทำกรณีศึกษาโดยการวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้กระทำความผิดค้ามนุษย์ และตั้งประเด็นคำถาม คำตอบ ที่ใช้ในกระบวนการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ รวมทั้งการใช้แบบสัมภาษณ์เบื้องต้นในการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

๕) สรุปผลการอบรม ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้มีทักษะความรู้ ความเข้าใจ องค์ประกอบการค้ามนุษย์ตามแบบฟอร์มคัดแยกผู้เสียหาย มีทักษะด้านเทคนิคและวิธีการสัมภาษณ์

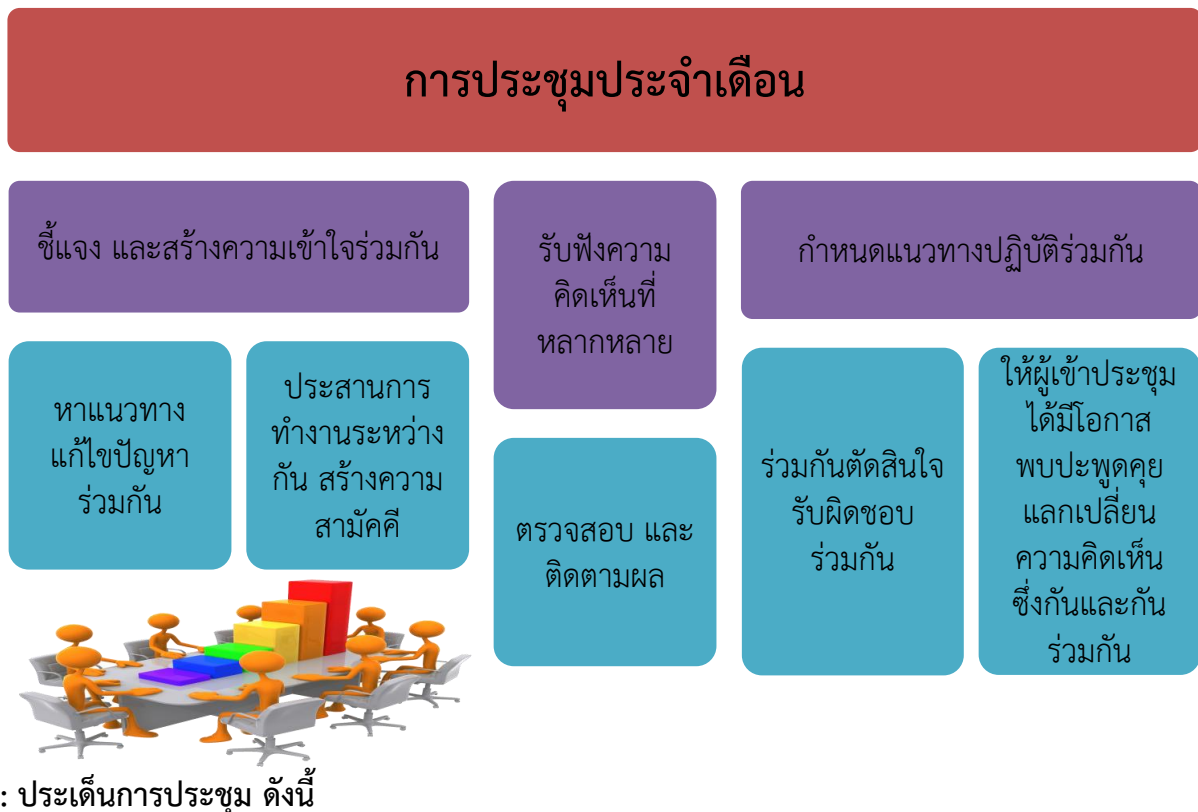
ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

ผู้เสียหายฯ มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้นสามารถปฏิบัติงานร่วมกับทีมสหวิชาชีพในด้านการคัดแยกผู้เสียหายได้ และได้มอบประกาศนียบัตรให้กับผู้เข้ารับการอบรม

การประชุมประจำเดือน

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ มีการประชุมประจำเดือน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ จำนวน ๕ ครั้ง เพื่อถ่ายทอดนโยบายกระทรวงเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ขับเคลื่อนการดำเนินงาน ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของกลุ่ม/ฝ่ายรวมทั้งงานบูรณาการในพื้นที่ ณ ห้องประชุมสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑

ประจำเดือน	เรื่อง	วัน เดือน ปี
พฤศจิกายน ๒๕๖๑	- ข้อสั่งการของกระทรวง พม. - ให้จัดทำแผนงบประมาณประจำปี ๒๕๖๓ - ให้บทวนการดำเนินงานจัดทำแผนปฏิบัติงาน - ให้วางแผนและจัดตั้งคณะทำงาน Flagship ปี ๒๕๖๒ - ข้อสั่งการผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี - ขอให้ทุกหน่วยงานให้ความสำคัญสูงสุดต่อกิจกรรมจิตอาสา ซึ่งเป็นโครงการในพระราชดำริของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ - ขอความร่วมมือส่วนราชการที่มีพื้นที่ติดกับถนนสายหลัก เชิญชวนร่วมกันประดับไฟในช่วงเทศกาลปีใหม่ ๒๕๖๒ - ขอความร่วมมือหน่วยงานจัดทำป้ายชื่อหน่วยงาน ให้มีคำว่าจังหวัดปทุมธานีในป้ายชื่อนั้นด้วย	๒๖ พ.ย. ๖๑

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

ประจำเดือน	เรื่อง	วัน เดือน ปี
พฤศจิกายน ๒๕๖๒	๓. แจ้งผลหน่วยงานตรวจสอบภายในเข้า ตรวจสอบตามแผนปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ๔. การมอบอำนาจผู้บริหารกระทรวงฯ ๕. การเข้าร่วมประชุมพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี ดิจิทัล ปี ๒๕๖๒ ๖. รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานของ กลุ่ม/ฝ่าย ๗. การดูแลตรวจสอบสภาพรถยนต์ของทางราชการ ๘. การลงสมุดคุมซ่อมแซมรถยนต์ของทางราชการ ๙. การอยู่เวรยามสำนักงานฯ ๑๐. การดูแลความสะอาดบ้านพักอาศัยของทาง ราชการ ๑๑. การปฏิบัติงานเป็นทีมร่วมกัน	
มีนาคม ๒๕๖๒	๑. ข้อสั่งการของกระทรวง พม. - ให้ข้าราชการทุกท่าน ยึดถือปฏิบัติหน้าที่อย่าง ถูกต้องและเป็นธรรม ยึดมั่นถึงผลประโยชน์ของ แผ่นดิน - ให้วางแผนการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทาง สังคมระยะยาวอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน - ให้นำข้อมูล สถานการณ์ทางสังคมของจังหวัด ต่างๆ และกลไกของ พม. (One Home) มา หารือร่วมกันเพื่อจัดทำแผนภาค - ให้ประชาสัมพันธ์ เชิญชวน ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ แต่งกายด้วยเสื้อสีเหลือง ตลอด ๔ เดือน (ระหว่างเดือน เมษายน-กรกฎาคม ๒๕๖๒) ๒. ข้อสั่งการผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี - ขอขอบคุณส่วนราชการ หน่วยงานภาครัฐ และ ภาคเอกชน ที่ได้ร่วมปฏิบัติหน้าที่ทุกภารกิจของ จังหวัดปทุมธานี สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี - การพัฒนาถนนต้นแบบสวยงามของจังหวัด ปทุมธานี - โครงการจัดหน่วยบริการเคลื่อนที่บำบัดทุกข์ บำบัดสุข สร้างรอยยิ้มให้ประชาชน ปี ๒๕๖๒	๒๗ มีนาคม ๒๕๖๒

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

ประจำเดือน	เรื่อง	วัน เดือน ปี
	๓. ข้าราชการย้ายมาปฏิบัติหน้าที่ราชการ ๔. ครม.เห็นชอบอนุมัติเงินประมาณเงินอุดหนุน เด็กแรกเกิด ๕. การเข้าร่วมประชุมประจำเดือนของสำนักงานฯ ๖. รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานของ กลุ่ม/ฝ่าย ๗. การดูแลตรวจสภาพรถยนต์ ๘. การอยู่เวรประจำสำนักงานฯ ๙. การดำเนินการกิจกรรมหน้าบ้านหน้ามอง กิจกรรม Big Cleaning Day ๑๐.การจัดกิจกรรมการออกกำลังกาย ๑๑. กิจกรรมการเคารพธงชาติทุกวันจันทร์ ๑๒. การดูแลความสะอาดบ้านพักอาศัยของทาง ราชการ ๑๓. การกำหนดกิจกรรมวันปลูกต้นไม้ ๑๔. การจัดซื้อครุภัณฑ์สำนักงานฯ	
มิถุนายน ๒๕๖๒	๑. ข้อเสนอของกระทรวงฯ - ให้ส่วนราชการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อใช้ เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน - ขอให้ทุกส่วนราชการเร่งรัดการใช้จ่าย งบประมาณ ปี ๒๕๖๒ - ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เตรียมความพร้อม ในการจัดงาน Thailand Social Expo ๒๐๑๙ ๒. ข้อเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี - ขอให้ส่วนราชการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณ ปี ๒๕๖๒ - ขอให้ส่วนราชการทั้งภาครัฐ และเอกชน ประดับธงตราสัญลักษณ์ และพระบรมฉายา ลักษณะ เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว - ขอขอบคุณส่วนราชการ หน่วยงานภาครัฐ และ ภาคเอกชน ที่ได้ร่วมปฏิบัติหน้าที่ทุกภารกิจของ จังหวัดปทุมธานี สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี	๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๒

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

ประจำเดือน	เรื่อง	วัน เดือน ปี
	๓. แนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ พม ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) ๔. การเข้าร่วมงาน Thailand Social Expo ๒๐๑๙ ๕. การประเมินผลการปฏิบัติราชการ ปี ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ ๖. รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานของกลุ่ม/ฝ่าย ๗. การประดับธงตราสัญลักษณ์ และพระบรมฉายาลักษณ์ เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๘. เรื่อยานพาหนะ ๙. ระบบสารสนเทศบุคคลของสำนักงานฯ ๑๐. การดำเนินการกิจกรรมหน้าบ้านน้อมอง กิจกรรม Big Cleaning Day ๑๑. กิจกรรมเคารพธงชาติทุกวันจันทร์ ๑๒. จริยธรรมข้าราชการพลเรือน	
กรกฎาคม ๒๕๖๒	๑. ข้อสั่งการของกระทรวง พม. - ให้ส่วนราชการน้อมนำพระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่คนไทยตระหนักในหน้าที่ของตน - ให้ทุกส่วนราชการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณ ปี ๒๕๖๒ - ขอให้ทีม One Home ที่มีพื้นที่ประสบปัญหา หรือความเดือดร้อนกรณีเร่งด่วนให้ดำเนินการ ลงพื้นที่ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบปัญหา พร้อมให้การเยียวยาแก้ไขปัญหา และฟื้นฟู อย่างเร่งด่วนด้วย ๒. ข้อสั่งการผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี - ขอให้ส่วนราชการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณ ปี ๒๕๖๒ - ขอให้ทุกส่วนราชการ จัดพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณ เพื่อเป็นข้าราชการที่ดีและพลังของแผ่นดิน ปี ๒๕๖๒ - ขอให้ทุกส่วนราชการลดการใช้พลาสติก “ลด-งด” เสริฟน้ำขวดพลาสติก หลอดพลาสติก	๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๒

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

ประจำเดือน	เรื่อง	วัน เดือน ปี
	รวมถึงพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง พยายามลดการใช้พลาสติกให้มากที่สุด ๓. ขอขอบคุณส่วนราชการ หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน ที่ได้ร่วมปฏิบัติหน้าที่ทุกภารกิจของจังหวัดปทุมธานี สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ๔. เตรียมความพร้อมรับงานผู้ตรวจราชการ ๕. การแต่งตั้งรัฐมนตรีกระทรวง พม. ๖. การประชุมทบทวนค่าของงบประมาณโครงการตามแผนพัฒนาภาค ปี ๒๕๖๓ และการจัดทำค่าของงบประมาณปี ๒๕๖๔ ของสสว.๑-๑๒ ๗. รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานของกลุ่ม/ฝ่าย ๘. การเข้าร่วมงานจิตอาสาในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี ๙. การดูแลรักษารถยนต์ของราชการ ๑๐. การตรวจเช็คคอมพิวเตอร์ เครื่องปรับอากาศของสำนักงานฯ ๑๑. การดำเนินการกิจกรรมหน้าบ้านน้อมองกิจกรรม Big Cleaning Day ๑๒. การของบประมาณป้ายไฟวิ่ง เพื่อใช้ประชาสัมพันธ์ภารกิจของกระทรวงฯ ๑๓. กรอบการพัฒนาคนให้เป็นนักนิเทศ ติดตามประเมินผล และเฝ้าระวัง	
สิงหาคม	๑. ข้อสั่งการของกระทรวงฯ - เนื่องจากใกล้สิ้นปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ไตรมาสสุดท้าย จึงขอให้ทุกส่วนราชการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณ เร่งรัดดำเนินโครงการให้แล้วเสร็จตามแผนงาน และเบิกจ่ายให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด - ขอให้ทีมพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดและหน่วยงาน One Home ที่มีพื้นที่ประสบปัญหา หรือความเดือดร้อนกรณีเร่งด่วนให้ดำเนินการลงพื้นที่ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบปัญหา พร้อมให้การเยียวยาแก้ไขปัญห และฟื้นฟูอย่างเร่งด่วนด้วย	๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๒

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

ประจำเดือน	เรื่อง	วัน เดือน ปี
	๒. ข้อเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี - ขอให้ส่วนราชการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณ ปี ๒๕๖๒ - ขอให้ทุกส่วนราชการให้ความสำคัญสูงสุดต่อกิจกรรมจิตอาสา ซึ่งเป็นโครงการในพระราชกดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และให้หัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้นำ ร่วมกิจกรรมด้วยตนเองเพื่อเป็นตัวอย่างแก่บุคลากรในสังกัด และพร้อมปฏิบัติงานในหน้าที่ตามที่ได้ลงพื้นที่จิตอาสา อย่างเข้มแข็งทุกครั้ง - ขอขอบคุณส่วนราชการ หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน ที่ได้ร่วมปฏิบัติหน้าที่ทุกภารกิจของจังหวัดปทุมธานี สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี - รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานของกลุ่ม/ฝ่าย ๓. การเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณ ปี ๒๕๖๒ ๔. การพัฒนากำลังคนด้วยหมุนเวียนให้ปฏิบัติงานกลุ่ม/ฝ่ายอื่นๆ ๕. มีข้าราชการขอโอนย้ายไปปฏิบัติหน้าที่ราชการ ๖. การดำเนินการกิจกรรมหน้าบ้านน้อมอง กิจกรรม Big Cleaning Day ๗. การเปิด-ปิด ประตูของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย	

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

องค์กรประกอบด้วยสมาชิกมากกว่า ๒ คนขึ้นไป ถ้าต่างคนต่างคิดต่างทำ ไม่มีการปรึกษาหารือกัน ไม่รู้ทิศทางการทำงานร่วมกัน ผลการดำเนินงานก็จะสะดุดหรือหยุดอยู่กับที่ ดังนั้น การประชุม จึงเป็นรูปแบบหนึ่งของการสื่อสารองค์กรให้สมาชิกรู้ทั่วทั้งองค์กร เพื่อร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมควบคุม ร่วมติดตาม และร่วมแก้ไขปัญหาอุปสรรค เพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมายร่วมกัน

การขับเคลื่อนมาตรฐานการปฏิบัติงาน พม. ปี ๒๕๖๒

ความเป็นมา :

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รับผิดชอบดูแลกลุ่มเป้าหมายตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ จึงมีนโยบายขับเคลื่อนมาตรฐานและการนิเทศงานด้านสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้หน่วยงาน/องค์กรบรรลุผลสัมฤทธิ์

อย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งสู่วิสัยทัศน์ของกระทรวงที่จะเป็นองค์กรและกลไกระดับชาติที่เอื้ออำนวยและประสานเชื่อมโยงกับทุกภาคส่วน โดยการมีมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ดี และมีแนวทางการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ สร้างสังคมคุณภาพตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ในการนำบริการคุณภาพสู่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากการบริการที่ดี มีความมั่นคงในการดำรงชีวิต มีบริการสวัสดิการ และการคุ้มครองอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เสมอภาค สามารถช่วยเหลือและพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคมเป็นสุขอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ :

๑. เพื่อพัฒนาและสร้างระบบการบริหารจัดการให้หน่วยงาน One Home ในพื้นที่มุ่งเข้าสู่มาตรฐานการปฏิบัติงานที่ดี และมีแนวทางการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ
๒. เพื่อการพัฒนาองค์กรสู่หน่วยงานที่มีการให้บริการที่เป็นเลิศ ประชาชนได้รับประโยชน์จากการบริการที่ดี และมีคุณภาพ

เป้าหมายการขับเคลื่อนมาตรฐาน :

๑. มาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมขององค์กรสวัสดิการสังคม (มสก.)

- ขับเคลื่อนให้ สสว. ๑๒ แห่ง ประเมินเข้าสู่มาตรฐาน มสก. ภายในปี ๒๕๖๒ (จัดเก็บข้อมูลปี ๒๕๖๑ เพื่อเป็นหลักฐานเสนอขอประเมิน)

- ขับเคลื่อนให้ สนง.พมจ. ๒๒ แห่ง ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน สนง.พมจ. ดีเด่น ในปี ๒๕๖๑ ประเมินเข้าสู่มาตรฐาน มสก. ภายในปี ๒๕๖๒ (จัดเก็บข้อมูลปี ๒๕๖๑ เพื่อเป็นหลักฐานเสนอขอประเมิน)

๒. มาตรฐานการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (สนง.พมจ.) ขับเคลื่อนให้ สนง.พมจ. ๕๔ แห่ง ที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน สนง. พมจ. ในปี ๒๕๖๑ ประเมินเข้าสู่มาตรฐาน สนง.พมจ. ภายในปี ๒๕๖๒ (จัดเก็บข้อมูลปี ๒๕๖๑ เพื่อเป็นหลักฐานเสนอขอประเมิน)

๓. มาตรฐานการปฏิบัติงานของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ (สสว.) ขับเคลื่อนให้ สสว. ๑๒ แห่ง ประเมินเข้าสู่มาตรฐาน สสว. ภายในปี ๒๕๖๒ (จัดเก็บข้อมูลปี ๒๕๖๑ เพื่อเป็นหลักฐานเสนอขอประเมิน)

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

เครื่องมือ/กลไกการขับเคลื่อนมาตรฐานและการนิเทศงาน :

๑ เครื่องมือ

- มาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมขององค์กรสวัสดิการสังคม (มสท.) เป็นคู่มือเพื่อให้องค์กรสวัสดิการสังคมที่ประสงค์ขอรับรองมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมได้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการรับรองมาตรฐาน ซึ่งองค์ประกอบ ตัวชี้วัด และระดับคุณภาพมาตรฐาน ๓ ด้าน ประกอบด้วย ด้านการจัดองค์กรและการบริหาร ด้านการให้บริการ และด้านคุณภาพการให้บริการ

- มาตรฐานการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (สนง.พมจ.) เป็นคู่มือแนวทางในการปฏิบัติภารกิจขององค์กรอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดการพัฒนาองค์กร เป็นองค์กรที่ SMART Organization บนพื้นฐานของ Good Governance ซึ่งประกอบด้วย ๔ มิติ ๒๐ ด้าน ๕๖ มาตรฐาน ๑๑๑ ตัวชี้วัด

- มาตรฐานการปฏิบัติงานของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ (สสว.) เป็นคู่มือในการปฏิบัติงานที่จะทำให้องค์กรเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้กับกลุ่มเป้าหมาย/ผู้รับบริการที่สอดคล้องกับอำนาจและหน้าที่ของหน่วยงาน ซึ่งประกอบด้วย ๔ มิติ ๑๔ ด้าน ๓๐ มาตรฐาน ๔๕ ตัวชี้วัด

๒. กลไกการขับเคลื่อนมาตรฐาน พม.

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑-๑๒ เป็นกลไกในการส่งเสริม และประสาน เชื่อมโยงนโยบายลงไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ โดยเป็นหน่วยงานส่งเสริมและสนับสนุน ให้คำปรึกษาแนะนำ ให้หน่วยงาน One Home ตามบริบทพื้นที่ที่มีมาตรฐานการปฏิบัติงาน และมีการนิเทศงานในพื้นที่ เพื่อมุ่งไปสู่องค์กรแห่งความเป็นเลิศด้านการบริการ

การขับเคลื่อนมาตรฐานการปฏิบัติงานในพื้นที่ :

๑. สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ จัดประชุมขับเคลื่อนมาตรฐานและการนิเทศงานตามบริบทพื้นที่ ผ่านระบบ Web Conference ในวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๑ เวลา ๑๓.๓๐-๑๖.๓๐ น. ณ ห้องประชุมศูนย์ปฏิบัติการ ชั้น ๒ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมฯ ผ่านระบบ web conference รวมทั้งสิ้น ๘๖ หน่วยงาน ประกอบด้วย สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑๒ เขต และ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๗๒ จังหวัด ผลลัพธ์ที่ได้เพื่อให้หน่วยงานในพื้นที่มีการพัฒนาและสร้างระบบการบริหารจัดการเข้าสู่มาตรฐานการปฏิบัติงานที่ดี และมีแนวทางการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ ประชาชนได้รับประโยชน์จากการบริการที่ดีและมีคุณภาพ

๒. สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ จัดประชุมขับเคลื่อนงานมาตรฐานและการนิเทศงานตามบริบทพื้นที่ สสว.๑ ในวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ ณ ห้องประชุมสถาบันพระประชาบดี อำเภอดุสิต จังหวัดปทุมธานี เพื่อนำมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับองค์กรสวัสดิการสังคม มาตรฐานการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และมาตรฐานฐานของแต่ละหน่วยงานมาเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามนโยบายการเข้าสู่มาตรฐานการปฏิบัติงานที่ดี กลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๖๕ คน คือ ทีม One Home ๔ จังหวัด

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

๓. สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนมาตรฐานงาน พม. ระหว่างวันที่ ๑๘-๒๐ มีนาคม ๒๕๖๒ ณ ห้องประชุมสถาบันพระประชาบดี จังหวัดปทุมธานี เพื่อผลักดันให้หน่วยงานในเขตพื้นที่รับผิดชอบนำมาตราฐานการปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับองค์กรสวัสดิการสังคม (มสก.) มาตรฐานการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พมจ.) และมาตรฐานการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ (สสว.) มาเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามนโยบายให้บรรลุผลสำเร็จ กลุ่มเป้าหมาย ๔๐ คน คือ เจ้าหน้าที่และผู้เกี่ยวข้อง สสว.๑-๑๒ และ พมจ.

๔. สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ ถอดบทเรียนมาตรฐานและการนิเทศงานด้านสังคมสงเคราะห์ : ดำเนินการจัดประชุม เมื่อวันที่ ๒๑-๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๒ ณ ห้องประชุมสถาบันพระประชาบดี จังหวัดปทุมธานี ให้กับกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย ผู้บริหาร ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ สสว.๑-๑๒ (สสว.) และพมจ. จำนวน ๔๕ คน โดยมีวิทยากรด้านการขับเคลื่อนมาตรฐาน คือ รศ.ดร. พิชาย รัตนติลก ณ ภูเก็ต คณะบดีคณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และวิทยากรการนิเทศงานด้านสังคมสงเคราะห์ คือ ๑) นางวรรณภา ลำเจียกเทศ ผู้อำนวยการมาตรฐานการพัฒนาศักยภาพและความมั่นคงของมนุษย์ และ ๒) นางมยุรี ยกตรี คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ มาบรรยายให้ความรู้และร่วมวิเคราะห์ และสามารถสรุปผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการปฏิบัติงาน พม ดังนี้

(๑) มาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับองค์กรสวัสดิการสังคม (มสก.) ได้ขับเคลื่อนให้สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑-๑๒ เสนอผลงานเพื่อประเมินขอรับรองมาตรฐานฯ โดยมีหน่วยงานผ่านการประเมินรับรองแล้ว จำนวน ๔ หน่วยงาน ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

ปี ๒๕๖๐ ได้แก่ สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑

ปี ๒๕๖๒ ได้แก่ สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๒ , ๓ และ ๖ และ สสว. ที่ส่งเอกสารเพื่อขอรับการประเมินเข้าสู่มาตรฐาน ซึ่งอยู่ระหว่างรอนัดลงตรวจประเมิน ๖ หน่วยงาน ประกอบด้วย สสว.๔ , สสว.๕ , สสว.๘ , สสว.๑๐ , สสว.๑๑ และ สสว.๑๒ สำหรับ สสว.๗ และ สสว.๙ อยู่ระหว่างการเตรียมข้อมูลเพื่อเสนอเอกสาร เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จองค์การบรรลุผลสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพ

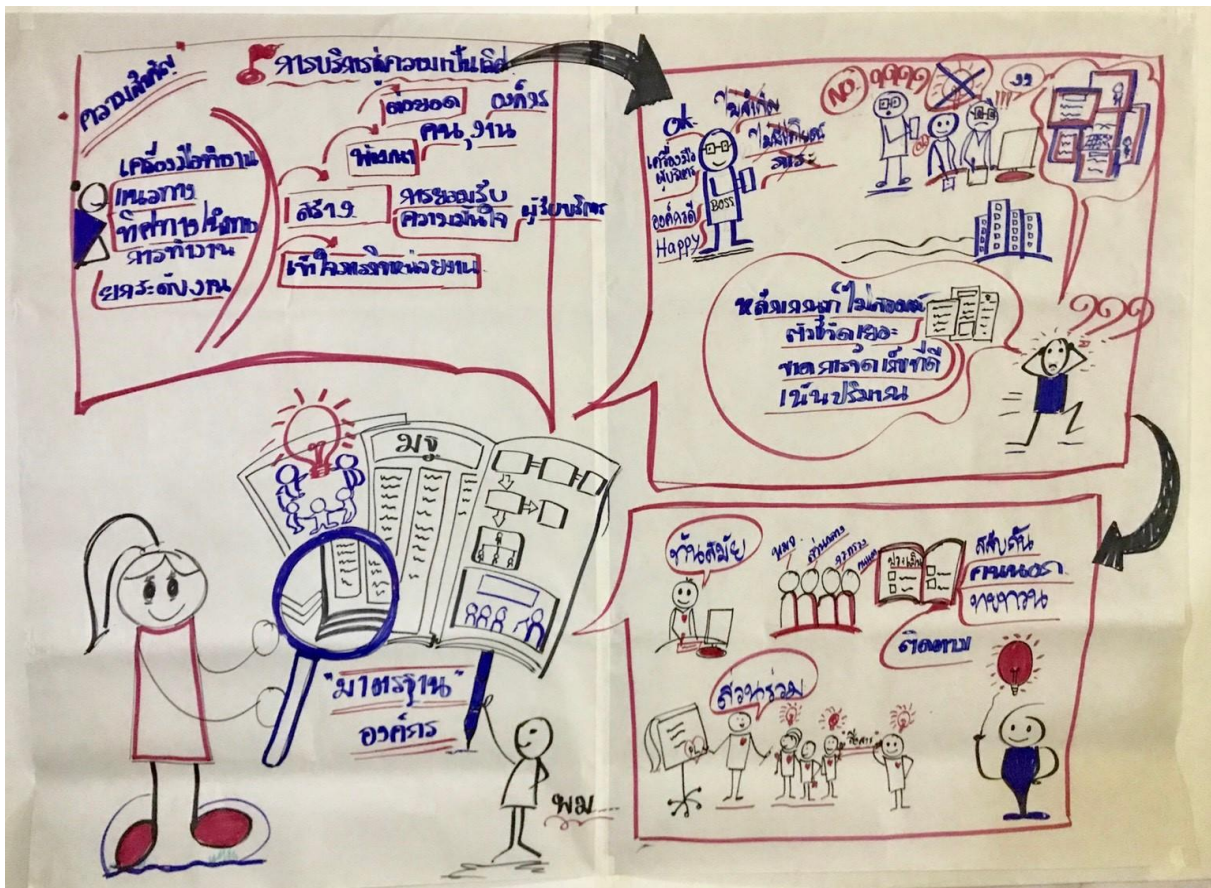
(๒) การขับเคลื่อนมาตรฐานสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (มาตรฐาน พมจ.) ๗๖ แห่ง ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน พมจ.ดีเด่น ในปี ๒๕๖๒ ประเมินเข้าสู่มาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับองค์กรสวัสดิการสังคม (มสก.) ภายในปี ๒๕๖๓ (จัดเก็บข้อมูลปี ๒๕๖๒ เพื่อเป็นหลักฐานเสนอขอประเมิน)

(๓) ผลการถอดบทเรียนร่วมกันได้ประเด็นข้อเสนอที่จะพัฒนางาน ดังนี้

๑) มาตรฐาน พมจ และ มาตรฐาน สสว. ควรปรับปรุงหลักเกณฑ์ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด เนื่องจากมีมากเกินไป

๒) สร้างการยอมรับและความมั่นใจด้วยการให้บุคคลภายนอกเข้าร่วมประเมินการรับรองมาตรฐาน และมอบรางวัลเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจเกิดการพัฒนางาน และองค์กรได้

๓) การจัดเก็บเอกสารมาตรฐานควรปรับปรุงการจัดเก็บเอกสารให้มีความทันสมัย เพราะเน้นปริมาณมากเกินไป สิ้นเปลืองงบประมาณ

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

สรุปองค์ประกอบมาตรฐาน

องค์ประกอบ	มาตรฐาน มสท.	มาตรฐาน พมจ.	มาตรฐาน สสว.
๑. การบริหาร	ด้านที่ ๑ การจัดการองค์กรและการบริหาร ๑.๑ วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ๑.๒ นโยบาย ๑.๓ วัตถุประสงค์/เป้าหมาย ๑.๔ แผนงาน และโครงการ ๑.๕ การปฏิบัติตามแผนงานและโครงการ ๑.๖ การติดตามประเมินผล ๑.๗ โครงสร้าง และบทบาทหน้าที่ ๑.๘ บุคลากรผู้ให้บริการ ๑.๙ ระบบบัญชี และการเงิน ๑.๑๐ ระบบข้อมูลสารสนเทศ ๑.๑๑ การประชาสัมพันธ์ ๑.๑๒ อาคาร สถานที่ ๑.๑๓ เครื่องมือและอุปกรณ์ ๑.๑๔ หลักปฏิบัติที่ดี	มิติปัจจัยนำเข้า ๑. ด้านโครงสร้าง ๒. ด้านบุคลากร ๓. ด้านวัสดุอุปกรณ์ ๔. ด้านงบประมาณ	มิติที่ ๑ ปัจจัยนำเข้า ๑. ด้านโครงสร้าง ๒. ด้านบุคลากร ๓. ด้านอาคารสถานที่/วัสดุอุปกรณ์ ๔. ด้านงบประมาณ
๒. การให้บริการ/ระบบและกระบวนการ/วัฒนธรรมองค์กร/ภาวะผู้นำและวัฒนธรรม	๒.๑ รูปแบบการให้บริการ	มิติระบบและกระบวนการ ๑. ด้านระบบและกระบวนการสื่อสารขององค์กร	มิติ๒ ระบบและกระบวนการ ๑. ด้านระบบและกระบวนการสื่อสารขององค์กร

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

องค์ประกอบ	มาตรฐาน มสท.	มาตรฐาน พมจ.	มาตรฐาน สสว.
องค์	๒.๒. กระบวนการให้บริการ ๒.๓ การปฏิบัติงานตามกระบวนการให้บริการ ๒.๔ การส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร และสถาบันมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคม	๒. ด้านระบบและกระบวนการกำกับติดตามงาน ๓. ด้านระบบและกระบวนการประเมินผล ๔. ด้านระบบและกระบวนการควบคุมภายใน อยู่ในมาตรฐาน มสท. ด้านที่ ๑ การจัดองค์กรและการบริหาร มิติวัฒนธรรมองค์กร ๑. ด้านวัฒนธรรมองค์กร ๒. ด้านภาวะผู้นำ	๒. ด้านระบบและกระบวนการกำกับติดตามงาน ๓. ด้านระบบและกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ๔. ด้านระบบและกระบวนการควบคุมภายใน มิติ๓ ภาวะผู้นำและวัฒนธรรมองค์กร ๑. ด้านภาวะผู้นำ ๒. ด้านวัฒนธรรมองค์กร
๓. คุณภาพการให้บริการ/ผลผลิตและผลลัพธ์	๓. คุณภาพการให้บริการ ๓.๑ การให้บริการภายในกรอบเวลาที่กำหนด ๓.๒ การให้บริการอย่างต่อเนื่อง ๓.๓ การให้บริการที่ทันสถานการณ์ ๓.๔ ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ ๓.๕ การให้บริการที่เป็นประโยชน์ในระดับสังคม	มิติผลผลิตและผลลัพธ์ ๑. ด้านการจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์และรายงานสถานการณ์ทางสังคม ๒. ด้านประสานและจัดทำแบบงานโครงการ ๓. ด้านการส่งเสริมและจัดกิจกรรมต่างๆตามภารกิจหน่วยงานกระทรวง พม. ๔. ด้านส่งเสริม สนับสนุน องค์กรเครือข่าย ๕. ด้านการประสานช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคม ๖. ด้านการกำกับ ดูแล หน่วยงานในสังกัดกระทรวง ๗. การเป็นศูนย์ข้อมูลด้าน พม.	ผลผลิตและผลลัพธ์ ๑. สร้างและพัฒนางานด้านวิชาการ ๒. ส่งเสริม สนับสนุน และเผยแพร่วิชาการ ๓. วิเคราะห์สถานการณ์และกำหนดยุทธศาสตร์ ๔. นิเทศ ติดตามและประเมินผล

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

องค์ประกอบ	มาตรฐาน มสท.	มาตรฐาน พมจ.	มาตรฐาน สสว.
		๘. ด้านการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์งาน พม. ๙. ด้านการรับเรื่องราวร้องทุกข์ และแก้ไขปัญหาสังคม ๑๐. ด้านการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย	

ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสังคมและจัดสวัสดิการ ในระดับพื้นที่กลุ่มจังหวัด ประจำปี ๒๕๖๒ (ศูนย์บริการทางวิชาการ)

ศูนย์บริการวิชาการพัฒนาสังคมและจัดสวัสดิการสังคม สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ เป็นส่วนหนึ่งของการสนับสนุนงานด้านวิชาการของหน่วยงาน มีภารกิจหลักด้านบริหารจัดการข้อมูลทางวิชาการ ทรัพยากร และบุคลากร เพื่อให้เป็นศูนย์บริการวิชาการด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ การเสริมสร้างนวัตกรรมทางสังคมที่เหมาะสมกับพื้นที่ และเป็นศูนย์รวมการให้บริการคำปรึกษาทางวิชาการที่ครบวงจร รวมทั้งเป็นหน่วยเคลื่อนที่ทางวิชาการ เพื่อให้บริการแก่หน่วยงานบริการทุกกลุ่มเป้าหมายในความรับผิดชอบของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ได้มีความรู้ความเข้าใจและแนวทางการพัฒนาและจัดสวัสดิการสังคมที่เกิดประสิทธิภาพ ตรงตามความต้องการของพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายต่อไป

กิจกรรมหลักของศูนย์บริการวิชาการพัฒนาสังคมและจัดสวัสดิการสังคม ประกอบด้วย

๑. การจัดการความรู้ KM (Knowledge Management : KM)

กระบวนการดำเนินงาน คือ การจัดเวทีให้ความรู้เรื่อง การจัดการความรู้ (KM) ด้านการพัฒนาสังคม และการพัฒนาสร้างคุณค่างานประจำสู่งานวิจัย (R๒R) เพื่อให้ความรู้ แนวคิด และขั้นตอนการจัดการความรู้ด้านการพัฒนาสังคม และการพัฒนาสร้างคุณค่างานประจำสู่งานวิจัย (R๒R) โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมครั้งนี้เป็นบุคลากรกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และภาคีเครือข่าย ในพื้นที่ ๔ จังหวัด (ปทุมธานี นนทบุรี พระนครศรีอยุธยา และสระบุรี) จำนวน ๕๐ คน ระหว่างวันที่ ๒๑ - ๒๒ มกราคม ๒๕๖๒ ณ สถาบันพระประชาบดี จังหวัดปทุมธานี โดยมีวัตถุประสงค์ ชี้แจงแนวทางเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะการวิจัยและถอดรหัสความรู้ในตัวมนุษย์ (KM) จากบุคลากร เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่สู่การพัฒนาการทำงาน โดยจัดเป็นชุดองค์ความรู้ เพื่อทำข้อเสนอแนะในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขององค์กร รองรับการขับเคลื่อนภารกิจของกระทรวง พม.

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

๑. ให้ความรู้การจัดทำ KM / R to R ให้กับเจ้าหน้าที่ ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของ สสว.๑
๒. วางแผนการจัดทำกระบวนการงาน การจัดทำ KM / R to R ในพื้นที่
๓. กำหนดประเด็น หัวเรื่องที่ดำเนินการจัดทำองค์ความรู้ในบริบทของพื้นที่ในพื้นที่ตำบล

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

ภาพกิจกรรม

การจัดทำชุดความรู้พื้นที่ตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคม (Knowledge Management)

ดำเนินการในพื้นที่ตำบลต้นแบบด้านการพัฒนาสังคม โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อรวบรวมข้อมูลปัจจัยความสำเร็จการดำเนินงานด้านสังคมในพื้นที่ตำบลต้นแบบ และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อจัดทำเป็นชุดความรู้ด้านการพัฒนาสังคมให้สามารถต่อยอดและพัฒนาเป็นนวัตกรรมใหม่ด้านการพัฒนาสังคม โดยใช้กระบวนการ ถอดบทเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานที่ผ่านมา เพื่อสกัดองค์ความรู้ด้านสังคม ในพื้นที่ จำนวน ๔ จังหวัด ดังนี้

๑. จังหวัดปทุมธานี รูปแบบและแนวทางการให้บริการแบบเบร็ดเสร็จในระดับจังหวัด
๒. จังหวัดนนทบุรี การพัฒนาองค์กร พัฒนางาน และพัฒนาคน ด้วยอัตลักษณ์ พม. ในระดับจังหวัด
๓. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่าย กลไก ขับเคลื่อนพันธกิจ กระทรวง พม.
๔. จังหวัดสระบุรี เทคนิค ทักษะ การปฏิบัติงาน การประสานงาน การให้บริการที่มีประสิทธิภาพ

๒. พัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to Research)

การพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (R๒R) คือ การพัฒนาระดับจากงานประจำที่ดำเนินการอยู่ให้มีการพัฒนาระดับความสามารถให้สูงขึ้น ซึ่งเป็นงานที่ต้องค้นหา แสวงหาให้ได้มาซึ่งคำตอบที่ดี ผลลัพธ์ที่ดีตามมาเพื่อช่วยพัฒนางานที่ทำอยู่เป็นประจำให้ดีขึ้น การจัดเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนางานในครั้งนี้ เกิดขึ้นจากความร่วมมือของหน่วยงานเครือข่ายทางสังคม ของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ ที่ต้องการพัฒนาระดับการทำงานของหน่วยงานที่ดีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นไปโดยใช้

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

กระบวนการเรียนรู้ทางวิชาการมาผสานกับการทำงานขององค์กร เพื่อให้เกิดแนวคิดใหม่อันนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในปัจจุบันและอนาคต ดังนั้น การยกระดับการพัฒนาศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง ในชุมชนตำบลน้ำหมัน ซึ่งเป็นเครือข่ายการพัฒนาสังคมของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จึง มีความสำคัญอย่างยิ่งที่ทุกหน่วยงานทุกภาคส่วนต้องให้ความสำคัญ

- วิธีดำเนินการ : ๑. จัดทำแผนการปฏิบัติงาน /สำรวจความต้องการหน่วยงาน
๒. จัดทำเวทีให้ความรู้ความเข้าใจ RiR ในพื้นที่รับผิดชอบ ๔ จังหวัด
๓. ดำเนินกิจกรรม/จัดเก็บข้อมูลตามแผนที่กำหนด ในพื้นที่ดำเนินการ
๔. ถอดบทเรียน / สรุปผลการขับเคลื่อน RiR จัดทำรูปเล่ม

ผลการดำเนินงาน : พัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to Research) ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ

๑. จังหวัดปทุมธานี
๒. จังหวัดนนทบุรี
๓. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๔. จังหวัดสระบุรี

ภาพกิจกรรม

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

พื้นที่ดำเนินการ :

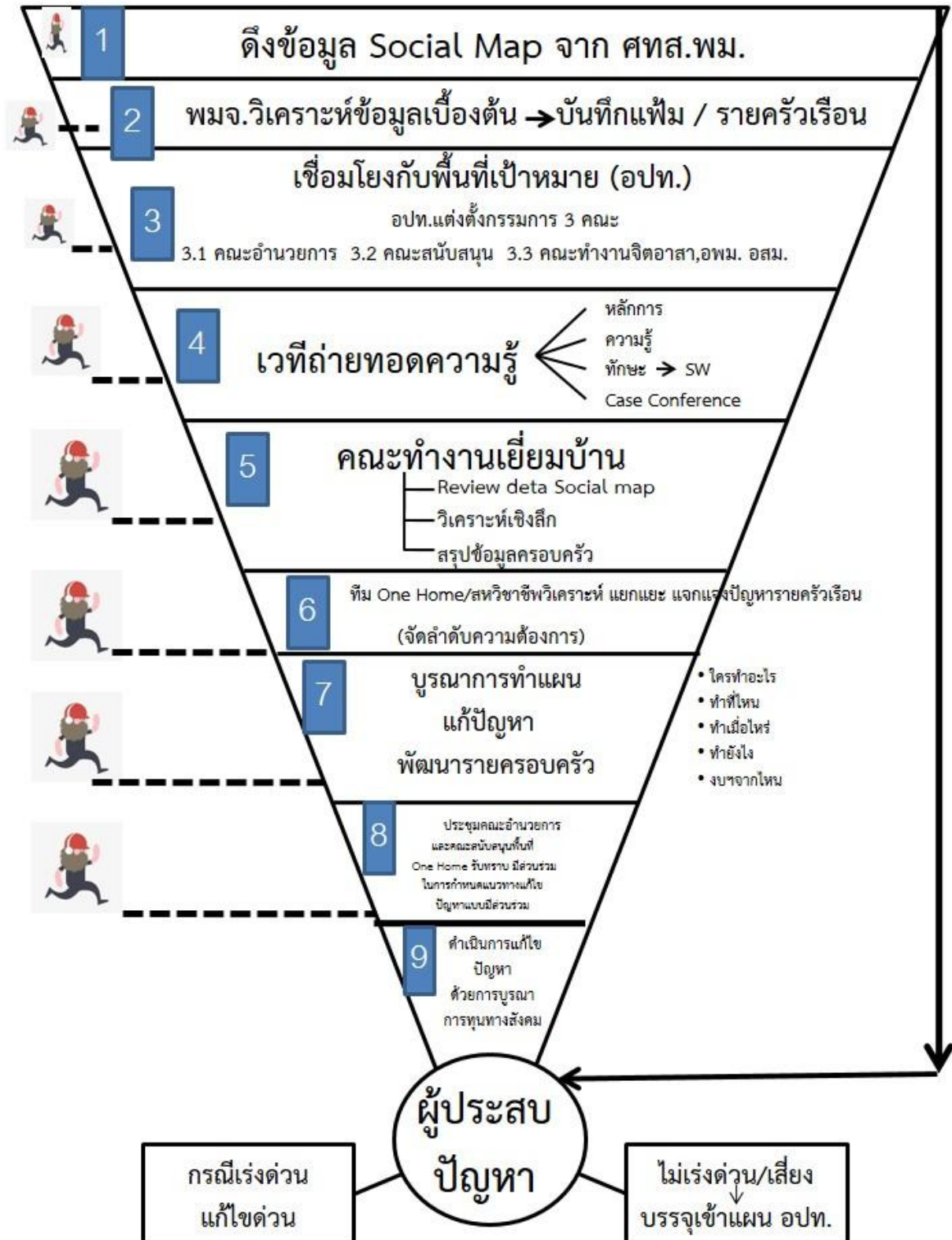

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

ขั้นตอนดำเนินการ :

ขั้นตอนกระบวนการขับเคลื่อนพื้นที่ปฏิบัติการ Social Lab

ดร.สนองวิธภูมิ สุวันทนาตย์

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

สรุปผลการดำเนินงาน : การขับเคลื่อนงานพัฒนาสังคมในตำบลต้นแบบ Social Lab พื้นที่ความรับผิดชอบ ๔ จังหวัด ดังนี้

ปัญหา ความท้าทาย สภาพสังคม สิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจ ในปัจจุบันอยู่ในสถานการณ์ที่เรียกว่า ความผันผวน (Volatility) ความไม่แน่นอน (Uncertainty) ความสลับซับซ้อน (Complexity) โดยรวมแล้วหมายถึง เป็นสภาวะที่ยากต่อการคาดเดาว่าจะเกิดอะไรขึ้น ความสลับซับซ้อนของปัญหาต่างๆ เป็นปัญหาเชิงระบบ ซึ่งยากต่อการแก้ไข และไม่มียุทธศาสตร์ใดองค์หนึ่ง ผู้นำคนใดคนหนึ่งจะสามารถแก้ไข สร้างการเปลี่ยนแปลงได้โดยลำพัง ทำให้ไม่สามารถตอบสนองต่อสภาวะการณ์ในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะเห็นได้จากที่ปัญหาทางสังคม สิ่งแวดล้อมยังคงมีอย่างต่อเนื่อง แม้จะมีความพยายามแก้ไขกันอย่างมากมาย เนื่องจากการดำเนินการขององค์กรไม่สอดคล้องต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน

การที่จะทำให้การรับมือ แก้ไขปัญหาเชิงระบบมีโอกาสเป็นไปได้ และองค์กรสามารถอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งสำคัญคือผู้นำ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนได้เสีย และองค์กรจะต้องตระหนักรู้ถึงความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลง และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์การขับเคลื่อนดำเนินการตามกลยุทธ์ เป็นคนละเรื่องเดียวกันอย่างที่เคยได้ยินประโยคหนึ่งที่ว่า “Please mind the gap between Strategy and Execution.” ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ สิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ การสร้างเครือข่าย สร้างความร่วมมือ จากทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง

ผลลัพธ์ความสำเร็จต่อผู้นำ ผู้เข้ากระบวนการร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นได้ ก็ด้วยความร่วมมือของผู้นำทุกฝ่าย ผู้มีส่วนได้เสีย ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงภาคส่วนต่างๆ ในการร่วมกันเรียนรู้และเข้าใจปัญหา ความท้าทาย ตระหนักรู้จากระบบที่สมบูรณ์มากขึ้น ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ร่วมกันออกแบบวางแผนการทำงานร่วมกัน รวมถึงไปร่วมกันทดลองขับเคลื่อน และนำผลการทดลองดังกล่าวกลับเข้ามาที่ห้องปฏิบัติการทางสังคมเพื่อร่วมกันเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง *ความร่วมมือมิใช่เป็นเพียงข้อตกลงหรือสัญญาที่จะร่วมมือกัน ความร่วมมือที่แท้จริงคือการกระทำ การลงมือทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในโครงการใด โครงการหนึ่ง โดยมุ่งหวังให้เกิดประโยชน์กับทุกคนโดยส่วนรวม (Common Good)*

การดำเนินงาน Social Lab ในพื้นที่กลุ่มเป้าหมาย มีการให้ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการขับเคลื่อนพื้นที่ปฏิบัติการทางสังคมโดยการประยุกต์แนวคิด Big Data สู่การขับเคลื่อนพื้นที่ปฏิบัติการสังคมในระดับตำบล ได้มีการนำข้อมูล Social Map มาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อค้นหาผู้ประสบปัญหาทางสังคม ที่ได้รับความเดือดร้อน โดยมีคณะทำงานมาร่วมวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น และได้มีการประสานงานพื้นที่กลุ่มเป้าหมายเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการ จำนวน ๓ คณะ เพื่อจัดเวทีถ่ายทอดความรู้ และคณะกรรมการได้มีการลงเยี่ยมบ้านเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก สรุปข้อมูลครบถ้วน โดยทีม

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

One Home และทีมสหวิชาชีพ จะนำข้อมูลมาวิเคราะห์ แยกแยะ แจกแจงปัญหารายครัวเรือน โดยจัดลำดับความต้องการมากหรือน้อยเรียงลำดับ และมีการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อแก้ไขปัญหาพัฒนา รายครัวเรือน โดยทางสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ ได้มีการจัดตั้งยังชีพเพื่อเป็นการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นกับกลุ่มเป้าหมาย

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

ภาพกิจกรรม

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

๔. หน่วยเคลื่อนที่ทางวิชาการ

กิจกรรมงานบริการทางวิชาการออกหน่วยเคลื่อนที่ ให้บริการแก่หน่วยงานบริการทุกกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อประชาสัมพันธ์งานของศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสังคมและจิตสวัสดิการสังคมในระดับพื้นที่ รวมทั้งเป้าหมาย : ประชาชน ภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้บริการข้อมูลทางวิชาการพัฒนาสังคมและการออกหน่วยเคลื่อนที่ทางวิชาการพัฒนาสังคมและจิตสวัสดิการสังคม ประชาสัมพันธ์งานองค์กร หน่วยงาน บทบาทภารกิจต่าง ๆ

วิธีดำเนินการ :

๑. ออกหน่วยเคลื่อนที่บริการทางวิชาการ ร่วมกับทีม พม. และจังหวัดเคลื่อนที่ ทั้งในและนอก พื้นที่รับผิดชอบ/การประชาสัมพันธ์หน่วยงานและการบริการทุกกลุ่มเป้าหมาย
๒. เวทีการบรรยายวิชาการ นวัตกรรม เผยแพร่ความรู้สู่บุคคลภายนอก
๓. สรุปบทเรียน วิเคราะห์ประเมินผล

ภาพกิจกรรม

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑

ข่าวกิจกรรม สสว. 1 นฤติ ปญญาสมา อาภา

ให้มริคาวร
อดทนอดบอด

วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒ นายพิสิฐ พูลพิพัฒน์ ผอ.สสว.๑ มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ สสว.๑ เข้าร่วมกิจกรรม “โครงการจัดหน่วยบริการจังหวัดเคลื่อนที่ และป่าบุตทุข บำรุงสุข สร้างรอยยิ้มให้ประชาชน ประจำปี ๒๕๖๒” ร่วมกับหน่วยงานราชการในจังหวัดปทุมธานี เพื่อจัดกิจกรรมและนิทรรศการเผยแพร่เอกสารทางวิชาการ ผลงานวิจัย และประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของหน่วยงาน พร้อมทั้งให้คำปรึกษาปัญหาทางสังคม ณ วัดอโศกมณเฑียร หมู่ ๓ ต.บึงคอไห อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี โดยมีนายพิสิฐ พูลพิพัฒน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี เป็นประธาน

๑/๒ หมู่ ๒ ตำบลรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๑๐
๐ ๒๕๔๗ ๑๔๕๗ / ๐ ๒๕๔๗ ๖๘๒๔
๐ ๒๕๔๗ ๒๕๐๘ tps01@hotmail.com
https://tps01.m-society.go.th

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑

ข่าวกิจกรรม สสว. 1 นฤติ ปญญาสมา อาภา

ให้มริคาวร
อดทนอดบอด

วันอังคารที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๒ นายพิสิฐ พูลพิพัฒน์ ผอ.สสว.๑ มอบหมายให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ สสว.๑ เข้าร่วมกิจกรรม “หน่วยบำบัดทุกข์ บำรุงสุข สร้างรอยยิ้มให้ประชาชน ประจำปี ๒๕๖๒” ร่วมกับหน่วยงานราชการในจังหวัดสระบุรี เพื่อจัดกิจกรรมและนิทรรศการเผยแพร่เอกสารทางวิชาการ ผลงานวิจัย และประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของหน่วยงาน พร้อมทั้งให้คำปรึกษาปัญหาทางสังคม ณ วัดบ้านบ่อน้อย ต.ศาลาลอย อ.หนองแค จ.สระบุรี โดยมีนายแมนรัตน์ รัตนสุคนธ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี เป็นประธาน

๑/๒ หมู่ ๒ ตำบลรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๑๐
๐ ๒๕๔๗ ๑๔๕๗ / ๐ ๒๕๔๗ ๖๘๒๔
๐ ๒๕๔๗ ๒๕๐๘ tps01@hotmail.com
https://tps01.m-society.go.th

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑

ข่าวกิจกรรม สสว. 1 นฤติ ปญญาสมา อาภา

วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๒ นายพิสิฐ พูลพิพัฒน์ ผอ.สสว.๑ มอบหมายให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ สสว.๑ เข้าร่วมกิจกรรมออกหน่วยเคลื่อนที่ “โครงการสานเครือข่าย ถักทอผ้า พัฒนาสังคมจังหวัดปทุมธานี ประจำปี ๒๕๖๒” โดยมี นายจรูญศักดิ์ สิงห์เดช รองผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี เป็นประธานเปิด และนางรุ่งทิพา สุนแดน พัฒนาลังคม และนางมนมิ่งงาม บุญยั้งจิตต์จังหวัดปทุมธานี นายกเทศมนตรีเทศบาลนครรังสิต และหน่วยงาน ONE Home ปทุมธานี และประชาชนเข้าร่วมงาน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทุกคนทุกภาคส่วนมีความรู้ความเข้าใจในสถานการณ์ปัญหาสังคมของจังหวัดปทุมธานี มีความพร้อมของชุมชนเป้าหมายในการรับมือกับผลกระทบจากสถานการณ์การมีผลร่วมของภาคีเครือข่ายภาคส่วนต่างๆ

๑/๒ หมู่ ๒ ตำบลรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๑๐
๐ ๒๕๔๗ ๑๔๕๗ / ๐ ๒๕๔๗ ๖๘๒๔
๐ ๒๕๔๗ ๒๕๐๘ tps01@hotmail.com
https://tps01.m-society.go.th

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑

ข่าวกิจกรรม สสว. 1 นฤติ ปญญาสมา อาภา

วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ นายพิสิฐ พูลพิพัฒน์ ผอ.สสว.๑ มอบหมายให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ สสว.๑ เข้าร่วมกิจกรรม “โครงการสานเครือข่าย ถักทอผ้า พัฒนาสังคมจังหวัดปทุมธานี ประจำปี ๒๕๖๒” โดยมี นางรุ่งทิพา สุนแดน พัฒนาลังคม นายกเทศมนตรีเทศบาลนครรังสิต และหน่วยงาน ONE Home ปทุมธานี และประชาชนเข้าร่วมงาน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทุกคนทุกภาคส่วนมีความรู้ความเข้าใจในสถานการณ์ปัญหาสังคมของจังหวัดปทุมธานี มีความพร้อมของชุมชนเป้าหมายในการรับมือกับผลกระทบจากสถานการณ์การมีผลร่วมของภาคีเครือข่ายภาคส่วนต่างๆ

๑/๒ หมู่ ๒ ตำบลรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๑๐
๐ ๒๕๔๗ ๑๔๕๗ / ๐ ๒๕๔๗ ๖๘๒๔
๐ ๒๕๔๗ ๒๕๐๘ tps01@hotmail.com
https://tps01.m-society.go.th

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

การออกหน่วยเคลื่อนที่บริการทางวิชาการฯ ของ สสว.๑ ประจำปี ๒๕๖๒

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	ออกหน่วยเคลื่อนที่บริการฯ	สถานที่	จำนวน ผู้เข้าร่วม กิจกรรม	ประเมิน ความพึง พอใจ
๑	๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๒	(พม.เคลื่อนที่) ร่วมกับ โครงการ “หน่วยบำบัดทุกข์ บำรุงสุข สร้างรอยยิ้มให้ ประชาชน” จังหวัดสระบุรี	วัดชัยสนุ่น หมู่ที่ ๑ ตำบล ชัยสนุ่น อำเภอเมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี	๔๐	๔.๕๕
๒	๑๐ มกราคม ๒๕๖๒	งานวันคนพิการสากล จังหวัดปทุมธานี ประจำปี ๒๕๖๑	ห้องประชุมศูนย์ ประชุมและฝึกอบรม วิชาชีพ วิทยาลัย อาชีวศึกษาปทุมธานี จ.ปทุมธานี	๕๓	๔.๓๗
๓	๑๕ มกราคม ๒๕๖๒	โครงการบูรณาการหน่วย แพทย์เคลื่อนที่ จ.ปทุมธานี	องค์การบริหารส่วน ตำบลคลองหก จ. ปทุมธานี	๔๐	๔.๔๓
๔	๒๔ มกราคม ๒๕๖๒	(พม.เคลื่อนที่) ร่วมกับ โครงการ “หน่วยบำบัดทุกข์ บำรุงสุข สร้างรอยยิ้มให้ ประชาชน” จังหวัดสระบุรี	วัดหนองสีดา ม. ๔ ต.หนองสีดา อ. หนองแซง จ.สระบุรี	๔๘	๔.๔๖
๕	๒๙ มกราคม ๒๕๖๒	โครงการส่งเสริมพัฒนา ทักษะผู้สูงอายุ ห้างไกล ภาวะซึมเศร้า ประจำปี งบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒	เทศบาลเมืองแก่ง คอยจังหวัดสระบุรี	๗๓	๔.๓๖
๖	๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	(พม.เคลื่อนที่) ร่วมกับ โครงการ “หน่วยบำบัดทุกข์ บำรุงสุข สร้างรอยยิ้มให้ ประชาชน” จังหวัดสระบุรี	วัดช้าง หมู่ที่ ๔ ตำบลบ้านหลวง อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๖๒	๔.๖๐
๗	๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	หน่วยบำบัดทุกข์ บำรุงสุข สร้างรอยยิ้มให้ประชาชน จ. ปทุมธานี	วัดหน้าไม้ อ.ลาด หลุมแก้ว จ.ปทุมธานี	๗๕	๔.๗๑
๘	๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	ออกหน่วยเคลื่อนที่บริการ งานวิชาการ	รร. วังม่วงวิทยา อ. แก่งคอย จ.สระบุรี	๓๖	๔.๕๐
๙	๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒	ออกหน่วยเคลื่อนที่บริการ งานวิชาการ	วัดหนองยาวใต้ อ.เมือง จ.สระบุรี	๘๔	๔.๗๗

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	ออกหน่วยเคลื่อนที่ บริการฯ	สถานที่	จำนวนผู้เข้าร่วม กิจกรรม	ประเมินความ พึงพอใจ
๑๐	๒๕ เมษายน ๒๕๖๒	ออกหน่วยเคลื่อนที่ บริการงานวิชาการ	วัดโป่งหัวเหล็ก อ.หนองโดน จ.สระบุรี	๖๑	๔.๖๐
๑๑	๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒	ออกหน่วยเคลื่อนที่ บริการงานวิชาการ	วัดสุนทรการาม อ.หนองเสือ จ.ปทุมธานี	๔๓	๔.๕๒
๑๒	๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	ผอ.ให้ความรู้การ ขับเคลื่อนงาน พัฒนาสังคมใน พื้นที่	ณ ศูนย์เรียนรู้ตำบล โพธิ์สามต้น จ.พระนครศรีอยุธยา	กลุ่มเป้าหมาย - หน่วยงานOne Home ผู้นำชุมชน องค์กรภาครัฐ เช่น จนท.อบต, สาธารณสุข	
๑๓	๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	หน.กพ ให้ความรู้ การขับเคลื่อนงาน พัฒนาสังคมใน พื้นที่	ณ ห้องประชุมอบต. หนองปลาหมอ อ.หนองแค จ. สระบุรี	๓๒	๔.๔๕
๑๔	๕ มีนาคม ๒๕๖๒	หน.กพ ให้ความรู้ การขับเคลื่อนงาน พัฒนาสังคมใน พื้นที่	ณ ห้องประชุม เทศบาลเมืองบาง กรวย อ.บางกรวย	๑๕๐	๔.๖๑
๑๕	๑๐ เมษายน ๒๕๖๒	หน.กพ ให้ความรู้ การขับเคลื่อนงาน พัฒนาสังคมใน พื้นที่	ณ ห้องประชุม อบต.บึงบา อ.หนอง เสือ จ.ปทุมธานี	๕๐	๔.๕๐
๑๖	๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒	พรบ.คุ้มครอง ผู้ถูกระทำความ รุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐	ณ วิทยาลัยการ ปกครอง ธัญบุรี	๑๐๐	๔.๘๕
๑๗	๒๒พฤษภาคม ๒๕๖๒	การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศในงาน สังคมสงเคราะห์	ณ วิทยาลัยการ ปกครอง ธัญบุรี	๑๐๐	๔.๘๕

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	ออกหน่วยเคลื่อนบริการฯ	สถานที่	จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม	ประเมินความพึงพอใจ
๑๘	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒	พันธกิจของงานสังคมสงเคราะห์ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น	ณ วิทยาลัยการปกครอง ชัยบุรี	๑๐๐	๔.๘๕
๑๙	๕ มิถุนายน ๒๕๖๒	การป้องกันและแก้ไขปัญหาวรรณแรงในครอบครัวและการคุ้มครองสิทธิเด็กและสตรี	อบต.บางตะไนต์	๕๐	๔.๕๐
๒๐	๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒	ออกหน่วยเคลื่อนที่บำบัดทุกข์บำรุงสุข	วัดบำรุงธรรม อ.แก่งคอย จ.สระบุรี	๔๒	๔.๕๐
๒๑	๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒	ออกหน่วยเคลื่อนที่บำบัดทุกข์บำรุงสุข	มัสยิดฮัจญ์ หมู่ ๓ ต.บึงคอไห อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี	๓๐	๔.๐๐
				๑,๒๖๙	๔.๕๕

การนิเทศงานด้านสังคมสงเคราะห์ ของ พม.

การนิเทศงานสังคมสงเคราะห์เกิดจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เน้นหลักธรรมาภิบาล และงานสังคมสงเคราะห์เป็น Theme ระดับโลก ประกอบกับประเทศไทยมี พ.ร.บ.วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ๒๕๕๖ บังคับใช้ ซึ่งการนิเทศงานนั้นเป็นไปตาม พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือนด้วย ปัจจุบัน กระทรวง พม. มีกรอบอัตรากำลัง ๑๐,๕๔๕ อัตราสายวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เป็นสายงานหลักในการจัดบริการ (ข้อมูลจากเอกสารการประชุมการนิเทศงานสังคมสงเคราะห์ เมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๒) วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมระบบพี่เลี้ยง (Mentor) โค้ช (Coach) ในการทำงานด้านสวัสดิการสังคม กลุ่มเป้าหมาย ผู้ปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์ อาทิสังคมสงเคราะห์ พนักงานเจ้าหน้าที่ เครือข่ายภาคประชาสังคม โดยมีประเด็นการนิเทศงานตามแนวทางที่ พ.ร.บ.วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ๒๕๕๖ ประกาศกำหนดหรือตามความต้องการของพื้นที่ เชิงประเด็น เชิงกลุ่มเป้าหมาย ฯลฯ กลไกการนิเทศงานด้วยคณะกรรมการขับเคลื่อนการนิเทศงาน **ทีม พมจ.** วางระบบงาน กำหนดแผนงาน รูปแบบ แนวทาง บรรยายภาคความร่วมมือระหว่างผู้นิเทศงานกับผู้รับการนิเทศงาน **ทีม สสว.** ติดตาม ส่งเสริม สนับสนุน กระบวนการเรียนรู้ องค์ความรู้ ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานกลุ่มจังหวัดและกระทรวง พม. การขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดมาตรฐานการให้บริการของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ต้องมี ๑) จรรยาบรรณ ๒) ความเป็นวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ๓) องค์ความรู้และการประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ๔) การมีทักษะระหว่างบุคคลและทักษะการติดต่อสื่อสาร ๕) การบันทึกข้อมูลข่าวสาร และการแบ่งปันข้อมูลข่าวสาร และ ๖) การนิเทศงานเพื่อวิชาชีพ

ประเด็นการขับเคลื่อนการนิเทศงานด้านสังคมสงเคราะห์ตามบริบทพื้นที่ โดยดำเนินการ ๔ กระบวนการ คือ

๑. การประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจการนิเทศงานด้านสังคมสงเคราะห์

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ ดำเนินการเมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เพื่อทบทวน ขอบเขต บทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศและกำหนดองค์ประกอบ รูปแบบ ประเด็นการนิเทศงาน กลุ่มเป้าหมาย ผู้นิเทศงานสังคมสงเคราะห์กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ตามคำสั่งที่ ๘๙๖/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ จำนวน ๒๓ คน จากการประชุมฯ ร่วมสร้างความรู้ความเข้าใจการนิเทศงานด้านสังคมสงเคราะห์ใน ๓ ประเด็น ดังนี้

๑) องค์ความรู้ “การนิเทศงาน”

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

๒) รูปแบบการนิเทศงาน ๕ รูปแบบ ประกอบด้วย ๑) การนิเทศเดี่ยวหรือการนิเทศรายบุคคลที่มีเป้าหมายเพื่อเพิ่มทักษะ ความรู้อย่างมีแผนการเฉพาะราย ๒) การนิเทศกลุ่ม เพื่อสร้างทีม และนำไปสู่การแลกเปลี่ยน ๓) การนิเทศงานแบบผสมผสาน ทั้งรายบุคคล และกลุ่ม เพื่อให้แต่ละคนได้เรียนรู้จากกันและกัน ร่วมไปกับการเรียนรู้เฉพาะราย ๔) การนิเทศผ่านรายงาน/การบันทึกข้อมูลผ่านการบันทึกใน case profile หรือ การเขียน case reviews และ ๕) การนิเทศผ่านการประชุม case conference และทีมสหวิชาชีพ

๓) ประเด็นการนิเทศงาน ด้วยการชี้แจงเป้าหมายหลักของการนิเทศว่า การนิเทศ “ไม่ใช่” การประชุมเพื่อติดตามงาน ไม่ใช่การกำกับติดตามงานเพราะสิ่งนั้นจะทำให้เกิดการวางบทบาทสัมพันธ์ภาพของผู้ติดตามงานแบบหัวหน้า-ลูกน้อง ซึ่งอาจรวมถึงกระบวนการจับผิด การตำหนิ การลงโทษ การนิเทศงานต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ ในการให้คำแนะนำ ปรีกษา การให้กำลังใจ การให้ข้อมูล หรือแนวทางที่จะทำให้ผู้รับการนิเทศ ได้ตระหนักรู้ถึงจุดแข็ง จุดอ่อนของตนเอง เกิดความเข้าใจที่จะรักษาความเข้มแข็งของตนเอง และลดจุดอ่อนของตนเอง

ทำไมต้องนิเทศงาน ? ๑) เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และผู้รับการนิเทศงาน ๒) เป็นการควบคุมกำกับงานให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดร่วมกัน นั้นหมายถึง สิ่งดีที่เกิดจากการนิเทศงาน Good relationship ที่เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างทีมนิเทศกับผู้ปฏิบัติงาน และเกิดพลัง Empowerment ด้วยการเติมพลังให้กับผู้ปฏิบัติงาน เกิดความใฝ่รู้ Continuous learning และเกิดการมีส่วนร่วม Participation

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

๒. กำหนดประเด็นการนิเทศงานและแผนการลงพื้นที่รายจังหวัด

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ ดำเนินการจัดประชุมขับเคลื่อนการนิเทศงานด้านสังคมสงเคราะห์ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๒ ณ ห้องประชุมสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ ให้กับกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย ผู้บริหาร ข้าราชการและเจ้าหน้าที่เขตตรวจราชการที่ ๑ และ ๒ (จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา สระบุรี) จำนวน ๒๐ คน โดยมีวิทยากรด้านการนิเทศงานด้านสังคมสงเคราะห์ คือ นางมยุรี ยกตรี กรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ โดยให้ความรู้ใน ๖ ประเด็น ดังนี้

๑) กระบวนการและประโยชน์การเข้าสู่การมีใบประกอบวิชาชีพ : เสริมสร้างกิจกรรมทบทวนองค์ความรู้และหลักการในการทำงานเพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคพัฒนาตนเอง พัฒนางาน เข้าสู่มาตรฐานในการทำงานเทียบเท่าสหวิชาชีพอื่น การเปิดโอกาสแลกเปลี่ยน

เรียนรู้ประสบการณ์ในการพัฒนาบุคลากรและพัฒนาสหวิชาชีพ เช่น กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของบุคลากรด้านสังคมสงเคราะห์ในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การจัดกลุ่มพูดคุยกันสุนทรียสนทนา การอบรมร่วมกันกับทีมสหวิชาชีพ เป็นต้น

๒) ทบทวนหลักการกระบวนการทำงานสังคมสงเคราะห์ : ทบทวนความรู้ตามกระบวนการสังคมสงเคราะห์ ๖ ขั้นตอน (case management หรือ เทคนิคด้านสังคมสงเคราะห์) ประกอบด้วย ๑) แกรับปัญหา Intake case ๒) การคัดกรอง ส่งต่อ Pre-screening ๓) การประเมินความต้องการ Assessment ๔) การวางแผนให้บริการ Planning ๕) ดำเนินการตามแผน Implementation ๖) กำกับติดตาม Follow up โดยขอเน้นย้ำการทบทวนความรู้เรื่องการประสานส่งต่อ การให้คำปรึกษา case เป็นรายกรณี เพื่อเป็นข้อมูลในกระบวนการช่วยเหลือในขั้นตอนต่อไป

๓) การนำไปใช้ใบประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามหลักการกระบวนการทำงานสังคมสงเคราะห์ : การนำองค์ความรู้ เทคนิค ประสบการณ์ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในการทำงานถ่ายทอดหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่การพัฒนา พัฒนาบทบาทในช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายให้ครอบคลุมทำความเข้าใจกับปัญหาและความต้องการได้อย่างเข้าถึงและสามารถช่วยเหลือตนเองได้ การทำงานจำเป็นต้องกระตุ้นเตือนว่าต้องทำงานอย่างมืออาชีพและมีมาตรฐานได้

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

๔) ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน : ๑) บุคลากรในหน่วยงานมีข้อจำกัดและหลากหลายภารกิจ ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ได้ครบทุกกระบวนการ เช่น การติดตามประเมินผลไม่สามารถติดตามผลการช่วยเหลือได้ไม่ครบทุก case ๒) การประสานส่งต่อ และภารกิจงานที่มีความซ้ำซ้อน ๓) ขาดแคลนผู้ปฏิบัติงานตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ๔) ขาดแคลนผู้ปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์ ๕) ขาดความต่อเนื่อง (การเปลี่ยนผ่าน เช่น โยกย้าย) สานต่องานในการพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์ ๖) ขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ๗) ภารกิจงานล้นมือ บางครั้งทำให้ท้อใจ ๘) ปฏิบัติงานได้ไม่ครบกระบวนการ ทำให้ไม่มีมาตรฐานในการทำงาน ๙) ผู้ที่ยังไม่ได้ใบประกอบวิชาชีพ ยังไม่ให้ความสำคัญและไม่มีความพร้อมในกระบวนการดังกล่าว ๑๐) การไม่ยอมรับในตัวผู้นิเทศงาน เป็นต้น

๕) แนวทางการแก้ไขปัญหาลู่การพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ : ๑) ลงพื้นที่นิเทศงาน บุคลากรที่ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ ทำความเข้าใจให้ความรู้ สร้างจิตสำนึกในหลักการและกระบวนการทำงานของสหวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ๒) ส่งเสริมให้นักสังคมสงเคราะห์เข้ารับการอบรมในหลักสูตรพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ๓) ประสานเครือข่าย ส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือมีนักสังคมสงเคราะห์เฉพาะด้าน ๔) มีการเสริมพลังผู้ทำงาน กระตุ้นให้อยากทำงานแบบมีมาตรฐานมากขึ้น ๕) หากผลักดันคำตอบแทนวิชาชีพ ก็จะเป็นแรงจูงใจให้มีการทำใบประกอบวิชาชีพและต่ออายุมากขึ้น ๖) เข้ารับการพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์อย่างต่อเนื่อง ๗) การให้ความรู้ ความเข้าใจในด้านวิชาการและกระบวนการต่าง ๆ เพื่อให้เห็นความสำคัญ สร้างความมั่นใจและมีมาตรฐานการปฏิบัติงาน

๖) ต้องการให้ผู้นิเทศหรือหน่วยงานใดสนับสนุนการทำงาน ๑) ส่วนกลางที่รับผิดชอบดูแลงานด้านสังคมสงเคราะห์ ควรมีความต่อเนื่องในการให้การสนับสนุน รวมถึงผู้บริหารให้ความสำคัญกับวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เพื่อเป็นแรงจูงใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน รวมถึงการให้ความสำคัญการนิเทศงานด้านสังคมสงเคราะห์ด้วย ๒) สสว.

๑ สนับสนุนงบประมาณและข้อมูล/องค์ความรู้ในการนิเทศงาน ๓) มีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเป็นที่เล็งในการปฏิบัติงาน ๔) ต้องการให้ผู้นิเทศสนับสนุนด้านจิตใจให้กำลังใจ เสริมพลังในการปฏิบัติงาน ๕) ผู้นิเทศต้อง coaching + เสริมพลัง ๖) หน่วยงานต้องบูรณาการร่วมกัน

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

กระทรวง พม. + สสว.๑ + กระทรวงศึกษาธิการ + โรงพยาบาล เช่น วิทยาการ (รพ.ด้านการแพทย์) สร้างงานให้เกิดความชัดเจนและเป็นรูปธรรม

๓. การลงพื้นที่การนิเทศงานด้านสังคมสงเคราะห์รายจังหวัด : สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา และสระบุรี) ได้ร่วมกำหนดประเด็นการนิเทศงานเพื่อลงพื้นที่นิเทศงานด้านสังคมสงเคราะห์รายจังหวัด ดังนี้

(๑) ประเด็นการนิเทศงานด้านสังคมสงเคราะห์จังหวัดนนทบุรี : การให้ความรู้การขอใบประกอบวิชาชีพนักสังคมสงเคราะห์ และการเขียน case review / project review

(๒) ประเด็นการนิเทศงานด้านสังคมสงเคราะห์จังหวัดปทุมธานี : ทักษะและกระบวนการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์

(๓) ประเด็นการนิเทศงานด้านสังคมสงเคราะห์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา : การให้ความรู้การขอใบประกอบวิชาชีพนักสังคมสงเคราะห์ และการเขียน case review / project review

(๔) ประเด็นการนิเทศงานด้านสังคมสงเคราะห์จังหวัดสระบุรี : การให้ความรู้การขอใบประกอบวิชาชีพนักสังคมสงเคราะห์ และการเขียน case review / project review

การลงพื้นที่นิเทศงานด้านสังคมสงเคราะห์รายจังหวัด			
สระบุรี	นนทบุรี	พระนครศรีอยุธยา	ปทุมธานี
๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๒	๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๒	๔ กรกฎาคม ๒๕๖๒	๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๒
สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ ได้สนับสนุนงบประมาณและสนับสนุนวิทยากรให้ความรู้เรื่องการขอใบประกอบวิชาชีพนักสังคมสงเคราะห์และการเขียน case review/ project review ใน ๓ ประเด็น ๑) ความเป็นมาและระบบการนิเทศงานสังคมสงเคราะห์ ๒) การเข้าระบบนักสังคมสงเคราะห์ที่รับอนุญาต ๓) การขับเคลื่อนระบบงานสังคมสงเคราะห์ กลุ่มเป้าหมาย นักสังคมสงเคราะห์/ผู้ปฏิบัติงานนักสังคมสงเคราะห์ อบต. เทศบาล โรงพยาบาล ภาศึเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง			ได้บรรยายให้ความรู้ ทักษะและกระบวนการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ใน ๔ ประเด็น คือ ๑) ความสำคัญของทักษะ ๒) ทักษะการปฏิบัติงาน ๓) กระบวนการปฏิบัติงาน ๔) ความเชื่อมโยงทักษะกับกระบวนการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

๔. การถอดบทเรียนการนิเทศงานด้านสังคมสงเคราะห์ : สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ ดำเนินการจัดประชุมถอดบทเรียนการขับเคลื่อนการนิเทศงานด้านสังคมสงเคราะห์ตามบริบทพื้นที่ เมื่อวันที่ ๒๑-๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๒ ณ ห้องประชุมสถาบันพระประชาบดี จังหวัดปทุมธานี ให้กับกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย ผู้บริหาร ข้าราชการและเจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑-๑๒ (สสว.) และพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) จำนวน ๔๕ คน โดยมีวิทยากรด้านการขับเคลื่อนมาตรฐาน คือ รศ.ดร.พิชาย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต คณบดีคณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และวิทยากรด้านการนิเทศงานด้านสังคมสงเคราะห์ คือ ๑) นางวรรณภา ลำเจียกเทศ ผู้อำนวยการมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และ ๒) นางมยุรี ยกตรี คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ มาบรรยายให้ความรู้และร่วมวิเคราะห์ผลการถอดบทเรียนร่วมกัน โดยการระดมความคิดเห็นใน ๔ ประเด็น ดังนี้

๑) บทบาทหน้าที่การนิเทศงาน

บทบาทผู้นิเทศงานต้อง SMART รอบรู้ภารกิจหน่วยงาน กลุ่มเป้าหมาย กฎหมายเพื่อการถ่ายทอดความรู้ และต้องมีทักษะคือ ๑) การ share ๒) การจัดการกระบวนการ ๓) การเชื่อมประสาน ๔) การให้คำปรึกษา ๕) การแก้ไขปัญหา ๖) การคิดเป็นระบบ ๗) การสร้างแรงจูงใจ ผู้นิเทศงานมีหน้าที่ช่วยแนะนำจัดหาช่องทางงบประมาณ จัดเวทีและจัดทำแผนงาน ส่งเสริมความรู้ สร้างการมีส่วนร่วม กำหนดทิศทางและถอดบทเรียน กล่าวคือ การเลือกผู้ทำหน้าที่นิเทศงานอาจพิจารณาจากผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานหรือใช้ผู้นิเทศงานจากภายนอกหน่วยงาน ทั้งนี้ในหลายประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกาและออสเตรเลีย ได้มีการวางโครงสร้างการนิเทศงานให้สามารถพิจารณาเลือกผู้นิเทศงานจากภายนอกหน่วยงานได้ โดยส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการที่บางหน่วยงานอาจไม่มีผู้ที่สามารถปฏิบัติหน้าที่นิเทศงานทางสังคมสงเคราะห์ได้ หรือมองว่าการให้หัวหน้าทำหน้าที่นิเทศงานด้วยอาจเกิดเป็นบทบาท “ทับซ้อน”

ระหว่างงานด้านบริหารกับงานด้านการพัฒนาเชิงวิชาชีพ ท้ายที่สุดบทบาทการนิเทศงานควรที่จะมุ่งไปสู่การแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ การให้กำลังใจแก่ผู้รับการนิเทศงานและการส่งเสริมการพัฒนางานวิชาชีพ

๒) ปัจจัยที่มีผลต่อการนิเทศงาน

ด้วยผู้นิเทศงานมีภารกิจเยอะไม่มีเวลา ไม่มีความเชื่อมั่น กังวลว่ามีความรู้น้อย มีความลำบากใจในการนิเทศ คุณวุฒิและวุฒิการนิเทศ มีประสบการณ์ที่จำกัด ประกอบกับผู้บังคับบัญชา (Boss) ไม่รู้ ไม่เข้าใจ ไม่สนับสนุน ไม่ใช่นักสังคมสงเคราะห์ ส่งผลให้ผู้รับบริการไม่มั่นใจ และมีน้อย ขาดความเชื่อมั่น และการไม่ได้นำไปใช้เครื่องมือที่มีพลัง

ความเป็นทีมและการมีส่วนร่วม การสร้างแรงจูงใจ และการสื่อสารร่วมกัน ประการสำคัญขาดการสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอ ระยะเวลาที่จำกัด การใช้ระบบด้วยเทคโนโลยีเพราะ

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

ท้ายที่สุดก็ยังคงเป็น “คำถาม” ซึ่งไม่ได้คำตอบที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมได้ กล่าวคือ การนิเทศงานสำหรับผู้ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ในหน่วยงานในข้อท้ายการดำเนินงานในระบบวัฒนธรรมที่ให้ความสำคัญกับระบบอาวุโส (ผู้นิเทศงาน) ที่ผู้น้อย (ผู้รับนิเทศงาน) อาจไม่กล้าซักถาม หรือมีความไม่เข้าใจก็ไม่กล้าที่จะถาม และบริบทของพื้นที่ในแต่ละจังหวัดอาจเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการนิเทศงาน เช่น พื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ จะเป็นพหุวัฒนธรรม ซึ่งจะแตกต่างจากพื้นที่กลุ่มจังหวัดอื่น ๆ มีความเปราะบางทางสังคม

๓) การสร้างมาตรฐานการนิเทศงาน

เริ่มต้นด้วยผู้บริหารต้องเป็นผู้นิเทศงานโดยตำแหน่งและมีใบประกอบวิชาชีพ และกระบวนการกำหนดรูปแบบและแผนปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อนงานและต้องทบทวน ทวนซ้ำ พร้อมนำการปฏิบัติงานด้วย PDCA มาเป็นเครื่องมือในการเติมเต็มความรู้สู่การถอดบทเรียนอย่างเป็นระบบ ที่ต้องมีแบบรายงาน การจัดทำหลักสูตรนักนิเทศงานด้านสังคมสงเคราะห์ และคู่มือนักนิเทศงานเพื่อเป็นแผนที่นำทางได้อย่างตรงจุดประการสำคัญคือคุณภาพของงานต้องมี คือ ๑) กำหนดตัวชี้วัด "วัดได้" สำหรับผู้นิเทศงานโดยใช้คู่มือเป็นกลไกการขับเคลื่อนงาน ๒) การประเมินความพึงพอใจ (Pretest และ Posttest) กล่าวคือ หากต้องการยกระดับมาตรฐานของการนิเทศงานสังคมสงเคราะห์ให้เน้นการเรียนรู้ผ่านการวิเคราะห์และสะท้อนกลับ ต้องจำเป็นอย่างยิ่งให้ความสำคัญกับการนิเทศงาน ดังเช่น ประเทศนิวซีแลนด์ กฎหมายการขึ้นทะเบียนนักสังคมสงเคราะห์ได้กำหนดให้การนิเทศงานเป็นหนึ่งในเกณฑ์เพื่อขอขึ้นทะเบียน รวมถึงการรักษาสถานภาพการเป็นนักสังคมสงเคราะห์ขึ้นทะเบียน โดยได้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการนิเทศงาน ในขณะที่การรักษาสถานภาพการขึ้นทะเบียนจะต้องมีหลักฐานยืนยันว่าได้รับการนิเทศเป็นรายเดือน มีแนวทางปฏิบัติทางวิชาชีพได้มีการกำหนดว่า “การนิเทศงานเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนางานสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ ดังนั้นนายจ้างทุกแห่งจะต้องจัดให้มีการนิเทศงานแม้จะต้องจัดหาผู้นิเทศงานจากภายนอกองค์กร”

๔) การพัฒนาแนวทางการนิเทศงาน

บันไดขั้นที่ ๑) เตรียมคนและเอกสาร ด้วยการจัดตั้งคณะทำงาน เช่น สสว. ขับเคลื่อนงานตามบริบทพื้นที่ และขอให้ปรับเครื่องมือ

บันไดขั้นที่ ๒) การจัดทำแผนปฏิบัติงานและจัดทำหลักสูตรนักนิเทศงานด้านสังคมสงเคราะห์

บันไดขั้นที่ ๓) พัฒนาทักษะ/ความรู้ที่จำเป็น (กระบวนการคิดวิเคราะห์)

บันไดขั้นที่ ๔) สร้างระบบกลไกและรูปแบบการนิเทศงาน เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันและแนวทางการปฏิบัติงานในทิศทางเดียวกัน

บันไดขั้นที่ ๕) การขับเคลื่อนตามแผนปฏิบัติการ

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

บันไดขั้นที่ ๖) การติดตามประเมินผล จำเป็นต้องมีย่างยิ่ง เพื่อสะท้อนกระบวนการการทำงานต่อคุณภาพการนิเทศงานได้

กล่าวคือ การนิเทศงานผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานนั้นมีความสำคัญทั้งต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้ปฏิบัติงานให้เกิดความเติบโตทางวิชาชีพ และสามารถรับมือกับความท้าทายใหม่ที่ต้องเผชิญ รวมถึงองค์กรสามารถได้ประโยชน์อย่างชัดเจนจากการจัดให้มีระบบการนิเทศงานที่ดีภายในหน่วยงานผ่านการลดภาระในการจัดหาผู้ปฏิบัติงานใหม่ และลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ให้บริการในกรณีที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงเจ้าหน้าที่ประจำ

๕. ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการนิเทศงานด้านสังคมสงเคราะห์ ดังนี้

๔) ควรกำหนดระบุคุณสมบัติการนิเทศงานผู้ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ในหน่วยงานให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ปฏิบัติหน้าที่เป็นอาจารย์นิเทศงานทางสังคมสงเคราะห์ไว้อย่างชัดเจนในกฎหมายที่บังคับใช้แต่ละรัฐซึ่งอาจมีรายละเอียดที่แตกต่างกันออกไป

๕) สถาบันการศึกษาควรส่งเสริมหลักสูตร การนิเทศงาน ผ่านทางการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้นิเทศงานได้อย่างมีคุณภาพ

๖) ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์เรียนรู้ผ่านช่องทาง Web conference เพื่อเท่าทันยุค Digital หรือ การสร้างระบบ IT เพื่อให้เข้าถึงเสริมสร้างศักยภาพให้เกิดการพัฒนาทั้งในทัศนคติ องค์ความรู้ และทักษะในงานสังคมสงเคราะห์

๗) เนื่องจากประเทศไทยมีจำนวนงานวิจัยในส่วนของงานนิเทศงานทางสังคมสงเคราะห์มีอยู่อย่างจำกัด ทั้งในส่วนของงานนิเทศงานการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาสังคมสงเคราะห์ และการนิเทศงานผู้ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ในหน่วยงาน ควรผลักดันให้มีงานวิจัยมากขึ้น เพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการต่อยอดในอนาคต

๘) ควรพิจารณาปรับเครื่องมือการนิเทศงานผู้ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ในหน่วยงาน เพื่อส่งเสริมการสร้างมาตรฐานในการนิเทศงานในลักษณะที่เป็นทางการ

๙) กระทรวง พม. ควรจัดอบรมหลักสูตร การนิเทศงานผู้ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ในหน่วยงานให้กับผู้นิเทศงานและผู้รับนิเทศงาน เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของการเป็นผู้ปฏิบัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

การจัดทำรายงาน**สถานการณ์ทางสังคม** ระดับกลุ่มจังหวัด ประจำปี 2562

การจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล (จังหวัดนนทบุรี และปทุมธานี) และกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน (จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และสระบุรี) เป็นหนึ่งในภารกิจการดำเนินการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านสังคมในพื้นที่รับผิดชอบ สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ ดำเนินการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมในระดับกลุ่มจังหวัดเพื่อการศึกษา วิเคราะห์สถานการณ์ และสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการคาดการณ์ แนวโน้มของสถานการณ์ทางสังคมและผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น รวมทั้งเป็นข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงาน โครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ แก่กลุ่มเป้าหมาย อาทิ หน่วยงานกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาคประชาชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องภาคีเครือข่าย และประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ ต่อไป

ประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ โครงสร้างประชากร เศรษฐกิจและสังคมของประเทศเปลี่ยนแปลงไป และสร้างผลกระทบระบบเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวมโดยปริมาณและการคาดการณ์ประชากรผู้สูงอายุมีแนวโน้มมากขึ้นทุกปี ประกอบกับปัจจุบันเทคโนโลยีทางการแพทย์พัฒนาวิทยาการสูงขึ้น ส่งผลให้ประชากรทั่วโลกมีอายุขัยยืนยาวขึ้น ในขณะที่สัดส่วนประชากรวัยเด็ก และวัยแรงงานเป็นไปอย่างลดลง ทั้งนี้เพื่อเป็นการรับมือผลกระทบการขาดแคลนแรงงาน ลดการพึ่งพิงภาครัฐและครอบครัวในวัยผู้สูงอายุ แม้รัฐจะมีมาตรการรับมือในด้านต่าง ๆ อาทิ การให้เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ การลดภาษีนิติบุคคลให้กับสถานประกอบการที่มีการจ้างผู้สูงอายุทำงาน มาตรการดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมมิติของผู้สูงอายุได้ทั้งหมด โดยเฉพาะปัญหาด้านตลาดขาดแคลนแรงงาน **ในระดับจุลภาค** ควรปลูกสร้างทัศนคติที่ดีในการทำงานของผู้สูงอายุ ด้วยบริบทสังคมไทยในปัจจุบัน มักมองว่าวัยเกษียณเป็นวัยที่ต้องการการพักผ่อน ผู้สูงอายุที่ยังต้องทำงานเป็นผู้ที่อยู่ในสถานะยากลำบาก **ในระดับมหภาค** รัฐควรออกแบบนโยบายด้านแรงงานที่เหมาะสมต่อการทำงานของผู้สูงอายุ ทั้งการเพิ่มทักษะตลอดช่วงชีวิตตั้งแต่วัยเรียนและวัยแรงงาน สร้างรูปแบบการ

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

ทำงานที่เอื้อและยืดหยุ่นให้กับการทำงานของผู้สูงอายุ รูปแบบอารยสถาปัตย์ (Universal Design) ในสถานประกอบการ เพิ่มสิทธิประโยชน์ให้กับการจ้างงานผู้สูงอายุในกลุ่มที่ยังต้องการทำงาน ทั้งสถานประกอบการและตัวผู้สูงอายุเอง ทั้งนี้ควรขับเคลื่อนมาตรการและนโยบายต่าง ๆ แบบเชื่อมโยงและบูรณาการอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างการสอดรับทั้งระบบการศึกษา สาธารณสุข ทักษะแรงงาน ระบบการออมเงิน เป็นต้น

โดยสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ ได้การดำเนินงานจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัด รายไตรมาส /กลุ่มจังหวัด/ภาค ดังนี้

๑. รายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล (จังหวัดนนทบุรี และปทุมธานี) และกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน (จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และสระบุรี) เป็นหนึ่งในภารกิจการดำเนินการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านสังคมในพื้นที่รับผิดชอบ สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ สามารถสรุปผลสถานการณ์ในกลุ่มจังหวัดได้ดังนี้

๑) สถานการณ์ผู้สูงอายุก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ

องค์การสหประชาชาติ (UN) ได้นิยามผู้สูงอายุไว้ ๓ ระดับ ดังนี้

- ระดับก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) ประเทศที่มีประชากรอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ ๑๐ หรืออายุ ๖๕ ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ ๗ ของประชากรทั้งประเทศ
- ระดับสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) ประเทศที่มีประชากรอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ ๒๐ หรืออายุ ๖๕ ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ ๑๔ ของประชากรทั้งประเทศ
- ระดับสังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มที่ (Super-aged Society) ประเทศที่มีประชากรอายุ ๖๕ ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ ๒๐ ของประชากรทั้งประเทศ

สำหรับประเทศไทยได้นิยาม “ผู้สูงอายุ” ไว้ในพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ว่า หมายถึง “ผู้มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป”

กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล (จังหวัดนนทบุรี และปทุมธานี) และกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน (จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และสระบุรี) มีประชากรที่อยู่ในวัยผู้สูงอายุ (๖๐ ปีขึ้นไป) คิดเป็นร้อยละ จังหวัดนนทบุรี ร้อยละ ๑๗.๕๗ จังหวัดปทุมธานี ร้อยละ ๑๓.๔๖ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ร้อยละ ๑๗.๔๘ จังหวัดสระบุรี ร้อยละ ๑๕.๙๐ เมื่อพิจารณาจากค่านิยามผู้สูงอายุขององค์การสหประชาชาติ (UN) แล้วจึงเห็นได้ว่าทุกจังหวัดในกลุ่มจังหวัดอยู่ในระดับก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society)

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

แผนภาพที่ ๑๕ จำนวนผู้สูงอายุเปรียบเทียบกับจำนวนประชากรทั้งจังหวัด

๒) สถานการณ์ผู้สูงอายุในกลุ่มจังหวัดที่ทำงาน

จากข้อมูลสถิติสถานการณ์ผู้สูงในอายุกลุ่มจังหวัด พบว่าในปี ๒๕๖๑ มีผู้สูงอายุที่มีงานทำ ๑๖๒,๓๗๙ คน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ๒๓,๒๕๔ คน ในภาพรวมของกลุ่มจังหวัดพบว่า ผู้สูงอายุที่มีงานทำในปี ๒๕๖๑ คิดเป็น ๒๖.๒๕% ของประชากรผู้สูงอายุทั้งหมด เมื่อพบว่าประชากรผู้สูงอายุในกลุ่มจังหวัดเพิ่มสูงขึ้น แหล่งรายได้หลักของผู้สูงอายุได้จากบุตรมากที่สุด ร้อยละ ๓๗ จากการทำงาน ร้อยละ ๓๔ จากเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ร้อยละ ๑๕ และเงินบำเหน็จบำนาญร้อยละ ๕ อย่างไรก็ตามแหล่งรายได้หลักจากบุตรมีแนวโน้มลดลงอย่างมาก ปี๒๕๕๐ ร้อยละ ๕๒ ปี๒๕๕๔ ร้อยละ ๔๐ ขณะที่รายได้จากการทำงานแนวโน้มสูงขึ้น ปี ๒๕๕๐ ร้อยละ ๒๙ ปี๒๕๕๔ ร้อยละ ๓๕ เมื่อแยกย่อยตามช่วงอายุ ในปี ๒๕๕๗ อายุ ๖๐-๖๔ ปี ยังทำงานอยู่ร้อยละ ๕๙ อายุ ๖๕-๖๙ ปี ร้อยละ ๔๖ อายุ ๗๐-๗๔ ปี ร้อยละ ๒๕ และมากกว่า ๗๕ ปี ร้อยละ

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ ร่วมกับศูนย์สำรวจความคิดเห็นนิด้าโพล ได้สำรวจความคิดเห็นของประชาชนเรื่อง “การส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ ตามแนวทางประชารัฐ” เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ.๒๕๖๐ เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการลงพื้นที่ภาคสนามจังหวัดนันทบุรี และจังหวัดสระบุรี จำนวน ๔๐๐ หน่วยตัวอย่าง โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ร้อยละ ๙๕ และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error : S.E.) ไม่เกิน ๒.๕๐ โดยมีประเด็นที่เป็นสาระสำคัญ ดังนี้

➤ ถ้ามีผู้จ้างงานเปิดโอกาสให้เข้าทำงานเมื่ออยู่ในวัยผู้สูงอายุ

กลุ่มตัวอย่าง ๗๗.๗๕% มีความประสงค์จะทำงานเมื่อเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ หากมีผู้ว่าจ้างงาน โดยให้ความเห็นว่า มีความจำเป็นในการดำรงชีวิตมากที่สุดถึง ๖๙.๑๖% สำหรับผู้ที่ไม่มี ความประสงค์จะทำงานในวัยผู้สูงอายุ ๒๒.๒๕% ให้เหตุผลว่ามีปัญหาด้านสุขภาพมากถึง ๖๕.๑๗%

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

➤ รูปแบบการทำงานในวัยผู้สูงอายุ

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าเมื่อเข้าสู่วัยผู้สูงอายุแล้วยังต้องการทำงานแบบเต็มเวลา ๑๙% กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการทำงานเป็นบางเวลามากถึง ๘๑% โดยต้องการทำงานอยู่ที่บ้าน ๕๒% ในลักษณะงานในรูปแบบอาชีพอิสระ ๒๙.๕๐%

➤ ลักษณะการจัดหางานให้ผู้สูงอายุ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการให้รัฐให้ทุนแก่ผู้สูงอายุในการประกอบอาชีพมากถึง ๕๒% ต้องการให้รัฐจัดสรรตำแหน่งงานผู้สูงอายุ ๓๒% รัฐติดต่อหน่วยงานธุรกิจให้ ๗.๗๕% ผู้สูงอายุจัดหาแหล่งงานและตนเอง ๕.๒๕% และหน่วยงานเอกชนจัดหางานให้ ๓% ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะของผลสำรวจ

กลุ่มตัวอย่างมากถึง ๕๘.๐๖% เสนอแนะว่า ควรมีการจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อประกอบอาชีพให้แก่ผู้สูงอายุ ควรจัดตั้งศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ ๑๒.๙๐% เพิ่มสวัสดิการให้ผู้สูงอายุ ๙.๖๘% จัดกลุ่มอาชีพตามความต้องการของผู้สูงอายุและส่งเสริมอาชีพตามความเหมาะสม ๘.๐๖% ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบและให้องค์กรท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม ๑.๖๒% ตามลำดับ

๓) ข้อเสนอแนะ

จากข้อมูลประชากรในกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล (จังหวัดนนทบุรี และปทุมธานี) และกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน (จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และสระบุรี) ได้ก้าวเข้าสู่ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีชีวิตที่มีคุณภาพที่ดี สามารถพึ่งพาตนเองลดการพึ่งพิงภาครัฐและบุคคลภายในครอบครัวได้เมื่อเข้าสู่วัยผู้สูงอายุหรือวัยเกษียณ ทางผู้จัดทำจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ เช่นการออมเงินก่อนวัยเกษียณ การดูแลสุขภาพตนเอง เป็นต้น เพื่อที่จะสามารถมีเงินไว้ใช้จ่ายในวัยเกษียณ มีสุขภาพแข็งแรงสามารถทำงานในวัยเกษียณได้

๒. ควรส่งเสริมและผลักดันให้เกิดการจ้างงานกับผู้สูงอายุทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้ผู้สูงอายุจะสามารถพึ่งพาตนเองได้ รวมถึงมีการจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถนำไปประกอบอาชีพส่วนตัว หรือการรวมกลุ่มประกอบอาชีพได้

๓. ควรประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการดูแลและจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารสิทธิสวัสดิการให้ผู้สูงอายุได้ทราบและเข้าถึงสิทธิได้โดยทั่วถึง

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

๔. ควรส่งเสริมให้เกิดจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมขึ้นทุกๆปี เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการปฏิบัติงานเชิงพื้นที่ และรับมือกับประเด็นปัญหาทางสังคมที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต และสามารถเชื่อมโยงฐานข้อมูลกลางเพื่อรองรับข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมทุกกลุ่มเป้าหมาย และทุกหน่วยงานที่มีภารกิจปฏิบัติงานด้านสังคม เพื่อเป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางสังคม (Open source)

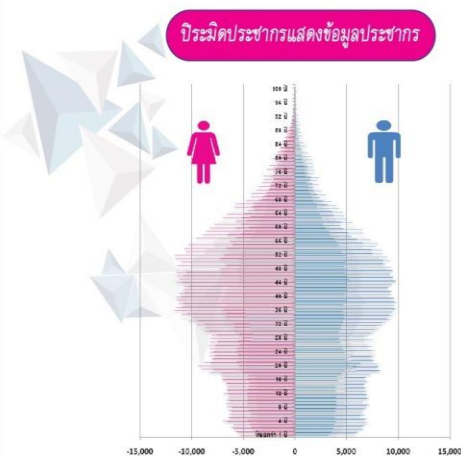
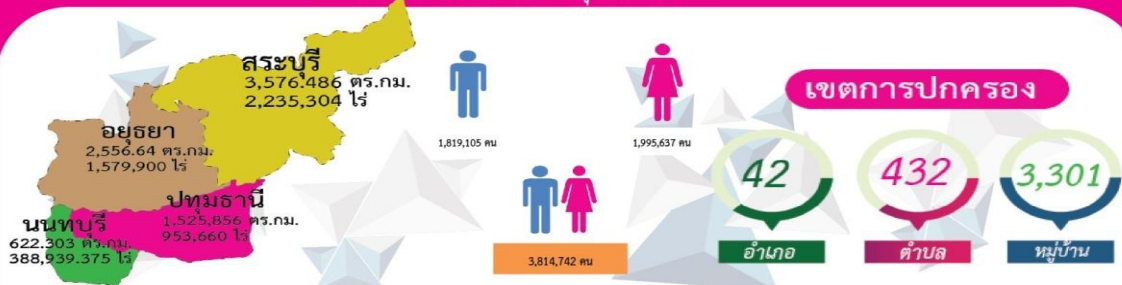
๕. ด้วยคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัด โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๗ พ.ย. ๒๕๖๐ เรื่องการกำหนดกลุ่มจังหวัดใหม่ มีการเปลี่ยนแปลงการจัดกลุ่มจังหวัดใหม่ ซึ่งกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ๑ เดิมประกอบด้วย จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา และจังหวัดสระบุรี เมื่อจัดกลุ่มจังหวัดใหม่ จังหวัดนนทบุรี และปทุมธานี จัดอยู่ภายในกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล และ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และสระบุรี ถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน เพื่อให้การทำงานเป็นไปโดยสะดวกในเรื่องของฐานข้อมูลสถานการณ์ และการจัดทำค่างบประมาณภาค สสว.ควรมีการปรับเปลี่ยนให้ไปตามประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

๒. รายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัดรายไตรมาส

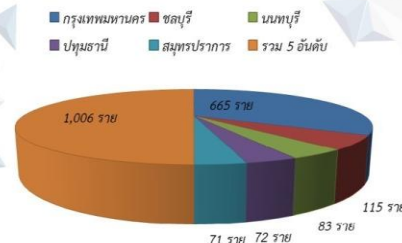
โดยวิเคราะห์ระดับประเทศ ภูมิภาค และกลุ่มจังหวัด โดยข้อมูลเชิงสถิติและพรรณนามีแผนภูมิ และตารางประกอบการวิเคราะห์ ซึ่งสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ จัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมกลุ่มจังหวัดรายไตรมาสในพื้นที่กลุ่มจังหวัด ประกอบด้วย นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา และสระบุรี จำนวน ๔ เรื่อง ดังนี้

๑. ความรุนแรงในครอบครัวของสังคม
๒. สุขวัย ไฟยังแรง
๓. มิติที่อยู่อาศัย
๔. ดัชนีความมั่นคงของมนุษย์

รายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัด ภาคกลางตอนบน พระนครศรีอยุธยา และจังหวัดสระบุรี / ภาคกลางปริมณฑล จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑

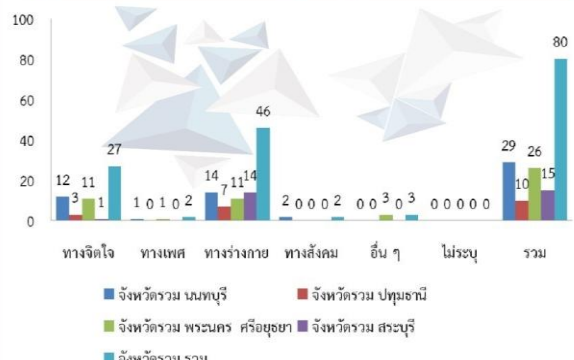
สถิติการให้บริการศูนย์ช่วยเหลือ 1300
พื้นที่การรับแจ้งเบาะแสความรุนแรงสูงสุด

สถิติการให้บริการในระดับกลุ่มจังหวัด ประจำปี 2561
ข้อมูลจากศูนย์ช่วยเหลือสังคม 1300

สถิติจำนวนเหตุการณ์ทั้งหมดความรุนแรงต่อบุคคลทั่วไป และความรุนแรงในครอบครัว
จำแนกตามประเภทความรุนแรง ทุกเดือน พ.ศ. 2561

บทวิเคราะห์

จากแผนภาพที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ในพื้นที่เขตรับผิดชอบของ สสว.1 มีจังหวัดนนทบุรี และปทุมธานี มีสถิติที่ติดอันดับของผู้ใช้บริการเป็นจำนวนมาก ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาภายในพื้นที่เพื่อประชาชนตระหนักถึงการกระทำรุนแรงต่อคนในครอบครัวมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอการป้องกันปัญหาความรุนแรงในครอบครัวของสังคม

- ▶ การป้องกันความรุนแรงในระดับบุคคล เน้นการปลูกฝังการใช้เหตุผลและการส่งเสริมจริยธรรม และการเลือกเลี้ยงแบบพฤติกรรมที่เหมาะสม
- ▶ การป้องกันความรุนแรงในระดับครอบครัว เน้นการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีภายในครอบครัว รวมถึงการส่งเสริมให้เกิดการส่งผ่านความเชื่อและค่านิยมที่ดีงามและถูกต้องจากรุ่นสู่รุ่น
- ▶ การป้องกันความรุนแรงในระดับชุมชน ที่เน้นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน รวมไปถึงการจัดสภาพชุมชนให้เอื้อต่อการป้องกันปัญหา
- ▶ การป้องกันความรุนแรงในระดับชาติ ที่เน้นการบูรณาการการดำเนินงานจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนการดำเนินงานไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งแนวทางการทั้งหมดนี้คาดหวังให้เกิดความมั่นคงของสถาบันครอบครัวของสังคมไทยอย่างยั่งยืนตลอดไป

สถิติการให้บริการในระดับกลุ่มจังหวัด ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม ถึง 31 ธันวาคม 2561
(ไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ 2562)

TPSO1@hotmail.com

1/2 ม.2 ต.รังสิต อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12110

Tel.0 2577 1857, Fax 0 25772908

สถานการณ์ผู้สูงอายุในกลุ่มจังหวัด

สัดส่วนประชากรผู้สูงอายุเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนประชากรทั้งหมดของแต่ละจังหวัด ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดรับผิดชอบของสสว.1 พบว่า จังหวัดนนทบุรี 17.57% (218,974 คน) จังหวัดปทุมธานี 13.46% (154,239 คน) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 17.48% (142,868 คน) และจังหวัดสระบุรี 15.90% (102,582คน) รวมประชากรผู้สูงอายุของกลุ่มจังหวัดทั้งสิ้น 618,663 คน พิจารณาตามเกณฑ์ประชากรศาสตร์ของการสหประชาชาติ (UN) ทุกจังหวัดเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแล้ว (Aging Society)

สถานการณ์ผู้สูงอายุในกลุ่มจังหวัดที่มีรายได้น้อย

เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนระหว่างจำนวนผู้สูงอายุกับผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย (ตามเกณฑ์ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) คือน้อยกว่า 38,000 บาทต่อคนต่อปี) พบว่า ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยทั้งกลุ่มจังหวัดทั้งสิ้น 85,546 คน โดยส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำนวน 33,529 คน (คิดเป็น 23.28%) จังหวัดสระบุรีจำนวน 20,461 คน (คิดเป็น 19.95%) จังหวัดปทุมธานีจำนวน 18,583 คน (คิดเป็น 12.05%) และจังหวัดนนทบุรีจำนวน 12,973 คน (คิดเป็น 5.92%) ตามลำดับ

จัดทำโดย สสว.1

รายงานสถานการณ์ทางสังคมกลุ่มจังหวัด ไตรมาศที่ 2 ปี 2562 (นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา สระบุรี)

ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 มีนาคม 2562

สถานการณ์ผู้สูงอายุในกลุ่มจังหวัดที่ทำงาน

สำหรับในพื้นที่กลุ่มจังหวัดที่รับผิดชอบ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบข้อมูลประชากรผู้สูงอายุที่ทำงานกับปีที่ผ่าน พบว่า จำนวนผู้สูงอายุในกลุ่มจังหวัดที่ทำงานในปี 2561 เพิ่มขึ้นทุกจังหวัด โดยมีจำนวนผู้สูงอายุในพื้นที่กลุ่มจังหวัดที่ทำงาน ในปี 2560 จำนวน 139,125 คน และในปี 2561 มีผู้สูงอายุที่ทำงานจำนวน 162,379 คน เพิ่มขึ้นถึง 23,254 คน

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุตั้งแต่ปี 2548 โครงสร้างประชากร เศรษฐกิจและสังคมของประเทศเปลี่ยนแปลงไป และสร้างผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม โดยปริมาณและการคาดการณ์ประชากรผู้สูงอายุมีแนวโน้มมากขึ้นทุกปี ในขณะที่สัดส่วนประชากรวัยเด็ก และวัยแรงงานเป็นไปอย่างลดลง ทั้งนี้เพื่อเป็นการรับมือผลกระทบการขาดแคลนแรงงาน สดการพึ่งพิงภาครัฐและครอบครัวในวัยผู้สูงอายุ

ในระดับจุลภาค ควรปลูกสร้างทรศนะที่ดีในการทำงานของผู้สูงอายุ ด้วยบริบทสังคมไทยในปัจจุบัน มักมองว่าวัยเกษียณเป็นวัยที่ต้องการการพักผ่อน ผู้สูงอายุที่ยังต้องทำงานเป็นผู้ที่อยู่ในสถานะยากลำบาก

ในระดับมหภาค รัฐควรออกแบบนโยบายด้านแรงงานที่เหมาะสมต่อการทำงานของผู้สูงอายุ ทั้งการเพิ่มทักษะตลอดช่วงชีวิตตั้งแต่วัยเรียนและวัยแรงงาน สร้างรูปแบบการทำงานที่เอื้อและยืดหยุ่นให้กับการทำงานของผู้สูงอายุ รูปแบบอารยสถาปัตย์ (Universal Design) ในสถานประกอบการเพิ่มสิทธิประโยชน์ให้กับการทำงานผู้สูงอายุในกลุ่มที่ต้องการทำงาน

รายงานสถานการณ์ทางสังคมกลุ่มจังหวัด ไตรมาสที่ 2 ปี 2562 (นันทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา สระบุรี)

ปีที่ 1 ฉบับที่ 3 มิถุนายน 2562

มิติที่อยู่สูงวัย

สถานการณ์ปัญหาสภาพแวดล้อม ภายในบ้านที่มีผลกระทบต่อผู้สูงอายุ

ณ เดือนมีนาคม 2562 ศูนย์ออกแบบสภาพแวดล้อมเพื่อทุกคน (Universal Design Center : UDC) ได้รายงานว่า ประเทศไทยมีผู้เสียชีวิตที่อยู่ในวัยผู้สูงอายุ จากสาเหตุการพลัดตกหกล้มภายในบ้านปีละ 900 – 1,000 คน หรือเฉลี่ย 2 – 3 คนต่อ 1 วัน โดยมีจุดเสี่ยงสำคัญภายในบ้านที่ส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุภายในบ้านต่อผู้สูงอายุมากที่สุด คือ ห้องน้ำ เติงนอน และบันได

ผู้สูงอายุที่เคยหกล้มภายในบ้าน

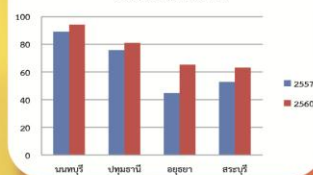
บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ประเด็นสังคมผู้สูงอายุที่มีห้องน้ำ ห้องส้วมแบบโถนั่งห้อยเท้าภายในบ้าน

ประเด็นสังคมผู้สูงอายุที่มีห้องน้ำ ห้องส้วมแบบโถนั่งห้อยเท้าภายในบ้าน ซึ่งเป็น พื้นที่เรียบเสมอกันไม่มีเงา ไม่ควรอยู่ไกลจากห้องนอน เนื่องจากผู้สูงอายุที่มีอายุมาก มักมีปัญหาเรื่องการกลืนปัสสาวะไม่อยู่ และไม่มีความชำนาญมากเกินไป เนื่องจากอาจทำให้พลัดตกหกล้มได้ สำหรับข้อมูลกลุ่มจังหวัดที่รับผิดชอบ พบว่าเมื่อเปรียบเทียบกับสถิติ 3 ปีซ้อนหลังทุกจังหวัดในกลุ่มจังหวัดมีอัตราเปลี่ยนแปลงในลักษณะเพิ่มขึ้นทุกจังหวัด โดยจังหวัดนันทบุรีมีค่าสถิติคิดเป็น 94.21 สูงที่สุดของกลุ่มจังหวัด

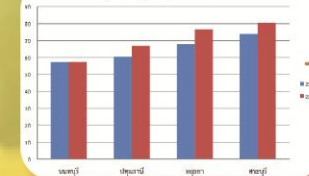
แผนภูมิแสดงส่วนส.ที่มีห้องน้ำ ห้องส้วมแบบโถนั่งห้อยเท้าภายในบ้าน

สังคมผู้สูงอายุที่พักอาศัยอยู่ในห้อง นอนบนล่างหรืออยู่บ้านชั้นเดียว

ทุกจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1 มีอัตราเปลี่ยนแปลงเป็นไปในทิศทางที่เพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับสถิติ 3 ปีซ้อนหลัง โดยในปี 2560 จังหวัดสระบุรีมีค่าสถิติสูงสุดเป็นอันดับหนึ่งของกลุ่มจังหวัดคิดเป็น 80.42 ที่ แสดงให้เห็นถึงผู้สูงอายุและผู้ดูแลผู้สูงอายุโดยส่วนใหญ่ ในพื้นที่ที่มีที่พักอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมตามที่รัฐกำหนด

แผนภูมิแสดงส่วนผู้สูงอายุที่พักอาศัยชั้นล่างของบ้าน

ด้วยสภาพร่างกายของผู้สูงอายุมีการเปลี่ยนแปลงเป็นไปในลักษณะทรุดโทรมลงจากการใช้งานมาตลอดช่วงชีวิต อีกทั้งส่วนใหญ่ใช้ชีวิตประจำวันอยู่ภายในบ้านมากกว่าใช้เวลาอยู่นอกบ้าน ฉะนั้นสภาพแวดล้อมภายในที่อยู่อาศัย ต้องรองรับการทำกิจกรรมตลอดทั้งวันจากแหล่งข้อมูลส่วนใหญ่เป็นไปในแนวทางเดียวกันคือ ผู้สูงอายุมักเกิดอุบัติเหตุภายในบ้านมากกว่าภายนอกบ้าน **ในระดับจุลภาค** ผู้ดูแลผู้สูงอายุผู้สูงอายุภายในบ้าน ไม่จำเป็นเป็นการปรับสภาพแวดล้อมสถานที่เดิม หรือจะเป็นการปลูกสร้าง การซื้อบ้านเพื่ออยู่อาศัย ควรคำนึงการใช้ชีวิตภายในบ้านเมื่อถึงบั้นปลายในสภาพร่างกายที่อ่อนแอลง **ในระดับมหภาค** หน่วยงานของรัฐควรสร้างความตระหนักต่อประชาชนถึงการซื้อบ้าน การปลูกสร้างบ้านเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ตลอดชั่วอายุ โดยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อผู้สูงอายุตั้งแต่ต้น เพื่อเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายในการปรับเปลี่ยนในภายหลัง

จัดทำโดย สสว.1

รายงานสถานการณ์ทางสังคมกลุ่มจังหวัด ไตรมาสที่ 3 ปี 2562 (นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา สระบุรี)

ดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ปี 2560-2561 ในเขตพื้นที่รับผิดชอบสสว. 1 Composite Human Security Index: CHSI

การที่มนุษย์จะมีความมั่นคงในชีวิตได้ จำต้องได้รับหลักประกันด้านสิทธิ ความปลอดภัย การสนองตอบต่อความจำเป็นพื้นฐาน ตลอดจนสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรีและได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียมกัน รายงานความมั่นคงของมนุษย์ประเทศไทย ปี 2560 - 2561 จัดทำภายใต้กรอบมาตรฐานและตัวชี้วัดความมั่นคงของมนุษย์ 12 มิติ 40 ตัวชี้วัด ในภาพเขตพื้นที่รับผิดชอบสสว. 1 สามารถรายงานผลได้ ดังนี้

จังหวัด	ค่าดัชนี*	อันดับของประเทศ
นนทบุรี	49.71	74
ปทุมธานี	58.36	71
พระนครศรีอยุธยา	57.62	72
สระบุรี	67.12	49

* ค่าดัชนีที่ใกล้ 100 แสดงถึงความมั่นคงของมนุษย์ในจังหวัดนั้น ๆ สูง

ประเด็นที่ควรให้ความสำคัญ

นนทบุรี

ความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่ 1 ตร.กม.
มีความหนาแน่นมากเป็นอันดับ 2 รองจากทม.

ปทุมธานี

จำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนสูงที่สุดของประเทศ
คือ 294,901.20 บาท และพื้นที่ป่าต่อพื้นที่จังหวัด
ตามข้อมูล จ.ปทุมธานี ไม่มีพื้นที่ป่าไม้

พระนครศรีอยุธยา

จำนวนเรื่องร้องเรียนจากประชาชนผ่านศูนย์บริการ
ประชาชนต่อประชากร 100,000 คน ติดอันดับ
1 ใน 10 จังหวัดที่มีข้อร้องเรียนสูงสุด

สระบุรี

อัตราการเสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุต่อประชากร 100,000 คน
สูงที่สุดของประเทศ

TPSO1@hotmail.com

1/2 ม.2 ต.รังสิต อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12110

Tel.0 2577 1857, Fax 0 2577 2908

(ที่มาของข้อมูล : กองมาตรฐานการพัฒนากลุ่มและความมั่นคงของมนุษย์)

พม. Poll
ศูนย์สำรวจความคิดเห็นทางสังคม

ข้อมูลทางสถานการณ์ทางสังคมเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญยิ่งต่อการวางแผนการปฏิบัติงาน เนื่องจากปัญหาทางสังคมที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมีความหลากหลายและซับซ้อนมากขึ้นสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑-๑๒ ร่วมกับศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ จึงร่วมกันดำเนินการจัดทำสถานการณ์ทางสังคม โดย สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๒ เป็นเจ้าภาพหลัก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสะท้อนสถานการณ์ทางสังคมในระดับพื้นที่/กลุ่มจังหวัด และนำข้อมูลที่ได้รับมาวางแผนดำเนินการแก้ไขแต่ละสถานการณ์ให้เหมาะสมกับบริบทในพื้นที่รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลไปยังหน่วยงานอื่นๆ เพื่อพิจารณาใช้ประโยชน์ต่อไป

ผลการดำเนินงาน

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ ได้ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นจากประชาชนทั่วไป ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว. ๑ ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีลงพื้นที่ภาคสนาม กำหนดค่าความเชื่อมั่น ร้อยละ ๙๕.๐ โดยสรุปได้ดังนี้

๑. สำรวจความคิดเห็นของประชาชนครั้งที่ ๑ เรื่อง “ความรุนแรงในสังคมไทย ลดลงได้ด้วย (ใคร?) คุณ” วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็น ความเข้าใจ สาเหตุ ปัจจัย และแนวทางการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับความรุนแรงในสังคม เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการจัดทำนโยบายการดำเนินงานต่อไป การสำรวจครั้งนี้ มีประชากรเป้าหมาย คือ ประชาชนที่มีอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป ในเขตพื้นที่จังหวัดปทุมธานี และพระนครศรีอยุธยา ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ สำรวจระหว่างเดือนตุลาคม – พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยสรุปผลสำรวจพบว่า

จากผลการสำรวจ เมื่อถามถึงความรุนแรงในสังคมที่ประชาชนส่วนใหญ่นึกถึง พบว่า ร้อยละ ๕๐.๗๕ นึกถึงการทำร้ายร่างกาย (เช่น ทะเลาะวิวาท การทุบ ตี ต่อย เตะ เป็นต้น) ร้อยละ ๒๓.๗๕ นึกถึงการล่อลวงลอบสังหาร (เช่น การทารุณกรรมทางเพศ การคุกคามทางเพศ การบังคับให้มิเพศสัมพันธ์ เป็นต้น) ร้อยละ ๑๘.๕๐ นึกถึงการทำร้ายจิตใจ (เช่น วาจา คำทอ ท้าทาง สายตา สีหน้า ทำให้เจ็บช้ำน้ำใจ อับอาย เป็นต้น) ร้อยละ ๖.๒๕ นึกถึงการทำร้ายทางเพศ (เช่น ถูกพุดจาฉนวนลาม การถูกบังคับให้ถอดเสื้อผ้าเพื่อถ่ายภาพ เป็นต้น) และร้อยละ ๐.๗๕ ระบุอื่น ๆ เช่น ทุกข้อที่กล่าวมาข้างต้น เป็นต้น

ในส่วนของสาเหตุหรือปัจจัยที่ประชาชนส่วนใหญ่คิดว่าทำให้เกิดปัญหาความรุนแรงในสังคมมากที่สุดเป็นอันดับ ๑ คือ สุรา/ยาเสพติด อันดับ ๒ คือ การอบรมเลี้ยงดู อันดับ ๓ คือ การคบเพื่อน อันดับ ๔ คือ ความเครียด อันดับ ๕ คือ นิสัยส่วนตัว อันดับ ๖ คือ ภาระหนี้สิน อันดับ ๗ คือ การพนัน อันดับ ๘ คือ รายได้ไม่เพียงพอ อันดับ ๙ คือ การเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงบ่อยครั้ง อันดับ ๑๐ คือ อาการป่วยทางจิต และอันดับ ๑๑ ระบุอื่น ๆ เช่น พฤติกรรมชั่วช้า ปัญหาเศรษฐกิจ เป็นต้น

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

เมื่อถามความคิดเห็นของประชาชนในเรื่องความรุนแรงในครอบครัวมีผลให้ได้กม. พฤติกรรมก้าวร้าวหรือเก็บกด มากน้อยเพียงใด พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ ๔๘.๒๕ ระบุว่าเห็นด้วยมาก ร้อยละ ๓๔.๕๐ ระบุว่าเห็นด้วยมากที่สุด ร้อยละ ๑๓.๒๕ ระบุว่าเห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ ๑.๕๐ ระบุว่าเห็นด้วยน้อยและไม่มีผลเลยในสัดส่วนที่เท่ากัน และร้อยละ ๑.๐๐ ระบุว่าเห็นด้วยน้อยที่สุด

สำหรับความคิดเห็นในเรื่องประเภทของสื่อที่ใช้ในการนำเสนอเรื่องความรุนแรงทางสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมการเล่นแบบมากที่สุด พบว่า อันดับ ๑ คือ สื่ออินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ ยูทูบ อันดับ ๒ คือ สื่อสังคมออนไลน์ คลิปวิดีโอ ไลฟ์สด อันดับ ๓ คือ ข่าว อันดับ ๔ คือ เกมที่ใช้ความรุนแรง ต่อสู้ ยิงปืน อันดับ ๕ คือ ละคร อันดับ ๖ คือ ภาพยนตร์ อันดับ ๗ คือ หนังสือพิมพ์ อันดับ ๘ คือ สื่อวิทยุ และอันดับ ๙ คือ สื่อบุคคล และคนรอบข้าง เป็นต้น

เมื่อถามต่อการนำเสนอเรื่องการกระทำความรุนแรงในสังคมบ่อยครั้ง มีผลต่อพฤติกรรมการเล่นแบบมากน้อยเพียงใด พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ ๕๒.๗๕ ระบุว่าเห็นด้วยมาก ร้อยละ ๒๓.๗๕ ระบุว่าเห็นด้วยมากที่สุด ร้อยละ ๑๙.๗๕ ระบุว่าเห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ ๑.๕๐ ระบุว่าเห็นด้วยน้อย ร้อยละ ๑.๒๕ ระบุว่าเห็นด้วยน้อยที่สุด และร้อยละ ๑.๐๐ ระบุว่าการนำเสนอเรื่องการกระทำความรุนแรงในสังคมบ่อยครั้ง ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการเล่นแบบ

เมื่อถามถึงสิ่งที่ประชาชนจะทำ หากพบเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในสังคม พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ ๖๒.๐๐ ระบุว่า แจ้งเหตุ โดยแจ้งผ่านช่องทางต่าง ๆ ดังนี้ ร้อยละ ๓๙.๙๒ แจ้งผ่านสายด่วน ๑๙๑ แจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย ร้อยละ ๓.๖๓ แจ้งตำรวจ ร้อยละ ๓.๒๓ โทรศัพท์แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ ๑.๒๑ แจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ ๐.๔๐ แจ้งสายด่วน ๑๓๐๐ ศูนย์ประชาสัมพันธ์ กระทรวง พม. แจ้งสื่อมวลชน แจ้งสายด่วน ๑๑๙๓ ตำรวจทางหลวง และกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้นำชุมชน/ผู้นำท้องถิ่น ในสัดส่วนที่เท่ากัน และร้อยละ ๕๒.๐๒ ไม่ระบุช่องทางการแจ้งเหตุ รองลงมา ร้อยละ ๑๖.๒๕ ระบุว่า หากพบเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในสังคมจะเข้าไปช่วยเหลือ ร้อยละ ๑๐.๐๐ ระบุว่า หลีกเลียง (กลัวโดนลูกหลง) ร้อยละ ๗.๒๕ ระบุว่า ถ่ายรูป/คลิป/ไลฟ์สด และร้อยละ ๔.๕๐ ระบุว่า เพิกเฉย/ไม่สนใจ

ในส่วนของแนวทางการแก้ปัญหาความรุนแรงในสังคม พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ ๔๙.๕๐ ระบุว่า การบังคับใช้กฎหมาย (มีบทลงโทษที่เด็ดขาด) ร้อยละ ๔๕.๗๓ ระบุว่า การให้ความรู้เรื่อง “การยุติ ความรุนแรง” ตั้งแต่เด็ก ร้อยละ ๔๔.๔๗ ระบุว่า สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว/อบรมสั่งสอน ร้อยละ ๓๑.๔๑ ระบุว่า ทุกภาคส่วนควรนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญาและแนวทางการป้องกันความรุนแรง ร้อยละ ๓๐.๑๕ ระบุว่า การรณรงค์ยุติปัญหาความรุนแรง (เช่น จัดกิจกรรม สร้าง/ปลูกฝังจิตสำนึก) ร้อยละ ๒๙.๔๐ ระบุว่า ลดการนำเสนอเกี่ยวกับการกระทำความรุนแรงทางสื่อทุกประเภท ร้อยละ ๑๙.๖๐ ระบุว่า การให้ความรู้เรื่อง “สิทธิความเท่าเทียมการยุติความรุนแรง” ร้อยละ ๑๘.๘๔ ระบุว่า การให้ความเท่าเทียมทางเพศ/การเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ร้อยละ ๑๖.๓๓ ระบุว่า การนำเสนอบุคคลหรือส่งเสริมบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการไม่กระทำความรุนแรงและไม่เพิกเฉย และร้อยละ ๑๖.๐๘ ระบุว่า การให้มีการบำบัดผู้กระทำความรุนแรงและสภาพแวดล้อมสังคมในชุมชน/ครอบครัวที่เอื้อต่อการลดปัญหาความรุนแรง

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

เมื่อถามถึงการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในสังคม พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ ๓๖.๐๐ ระบุว่า ไม่เป็นผู้กระทำความรุนแรง ร้อยละ ๒๓.๐๐ ระบุว่า เจ็บเหตุเมื่อพบเห็น เหตุการณ์ความรุนแรง ร้อยละ ๒๒.๐๐ ระบุว่า ไม่ใช้อาวุธ/กำลังในการตัดสินปัญหา ร้อยละ ๑๓.๒๕ ระบุว่า เคารพสิทธิและให้เกียรติผู้อื่น ร้อยละ ๔.๕๐ ระบุว่า เข้าช่วยเหลือ และร้อยละ ๑.๒๕ ระบุอื่น ๆ เช่น ให้ความร่วมมือกับทุกภาคส่วนเพื่อรณรงค์และช่วยเหลือการลดความรุนแรงทางสังคม, ให้ความรู้แก่เยาวชนและบุคคลทั่วไปในเรื่องความรุนแรงในสังคม เป็นต้น

ท้ายที่สุดเมื่อถามถึงการลดปัญหาความรุนแรงในสังคมควรเป็นหน้าที่ของใคร พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ร้อยละ ๓๔.๗๕ ระบุว่า เป็นหน้าที่ของตนเอง ร้อยละ ๓๔.๕๐ ระบุว่า เป็นหน้าที่ของครอบครัว ร้อยละ ๑๗.๗๕ ระบุว่า เป็นหน้าที่ของตำรวจ/พนักงานเจ้าหน้าที่รัฐ ร้อยละ ๗.๗๕ ระบุว่า เป็นหน้าที่ของชุมชน ร้อยละ ๒.๕๐ ระบุว่า เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ ๑.๕๐ ระบุว่า เป็นหน้าที่ของภาคเอกชน ร้อยละ ๑.๐๐ ระบุว่า เป็นหน้าที่ของโรงเรียน และร้อยละ ๐.๒๕ ระบุว่า เป็นหน้าที่ขององค์กรไม่แสวงหากำไร (NGOs)

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

๒. สำรวจความคิดเห็นของประชาชนครั้งที่ ๒ เรื่อง “สร้างสุขผู้สูงอายุ ใส่ใจไร้ความรุนแรง”
วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็น ความเข้าใจ สาเหตุ ปัจจัย และแนวทางการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับความรุนแรงในผู้สูงอายุ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการจัดทำนโยบายการดำเนินงานต่อไป การสำรวจครั้งนี้ มีประชากรเป้าหมาย คือ ประชาชนที่มีอายุ ๑๘ ปีขึ้นไป ในเขตพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และสระบุรี ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ สำรวจระหว่างวันที่ ๑๒-๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยสรุปผลสำรวจพบว่า

จากผลการสำรวจ เมื่อถามความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้สูงอายุต้องการจากคนในครอบครัวมากที่สุด พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ ๔๐.๗๕ ต้องการการแสดงออกทางคำพูด เช่น การบอกรัก การทักทาย การถามสารทุกข์สุกดิบ ร้อยละ ๓๖.๒๕ ต้องการการแสดงออกด้วยการดูแล เช่น การดูแลค่าใช้จ่าย การให้เงิน พาไปพบแพทย์ พาไปทำธุระต่าง ๆ ร้อยละ ๒๑.๕๐ ต้องการการแสดงออกด้วยการสัมผัส เช่น การกอด หอม จูมมือ บีบนิ้วคลายความปวดเมื่อย ร้อยละ ๐.๗๕ ระบุอื่น ๆ เช่น การเอาใจใส่ ให้ความสำคัญ และร้อยละ ๐.๗๕ ไม่แสดงความคิดเห็น

เมื่อถามความคิดเห็นว่าเรื่องใดเป็นความสุขของผู้สูงอายุมากที่สุด พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ ๕๒.๗๕ เป็นเรื่องทางจิตใจ อารมณ์ เช่น การได้รับการดูแลเอาใจใส่จากลูกหลาน การทำงานอดิเรก (ปลูกต้นไม้ เลี้ยงสัตว์ อ่านหนังสือ ฯลฯ) การไปวัดหรือโบสถ์เพื่อฟังธรรม หรือสันทนาการ ร้อยละ ๓๐.๒๕ เป็นเรื่องทางร่างกาย เช่น การมีสุขภาพดี ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ตามปกติ ร้อยละ ๘.๗๕ เป็นเรื่องทางสังคม เช่น การทำประโยชน์ให้กับสังคม จิตอาสา ทำกิจกรรมในชุมชน ร่วมกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุ การถ่ายทอดภูมิปัญญา การได้รับการยอมรับจากชุมชน/สังคม และร้อยละ ๘.๒๕ เป็นเรื่องทางการเงิน เช่น การมีเงินหรือทรัพย์สินสมบัติสำหรับการดำเนินชีวิตประจำวัน

ส่วนระดับความสุขของผู้สูงอายุไทย พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นว่าผู้สูงอายุไทยมีความสุขอยู่ในระดับมาก โดยคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๖.๕๗ (จากคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน)

ความคิดเห็นในประเด็นความรุนแรงในผู้สูงอายุ

เมื่อถามถึงความคิดเห็นว่าการกระทำใด คือ การกระทำความรุนแรงในผู้สูงอายุมากที่สุด พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ ๓๓.๒๕ คือการทำร้ายจิตใจ (เช่น วาจา ด่าทอ ทำทาง สายตา สีหน้า ทำให้เจ็บช้ำน้ำใจ อับอาย เป็นต้น) ร้อยละ ๓๑.๐๐ คือการทำร้ายร่างกาย (เช่น ทะเลาะวิวาท การทุบตี ต่อย เตะ เป็นต้น) ร้อยละ ๒๑.๕๒ คือการถูกทอดทิ้ง ขาดผู้ดูแล ร้อยละ ๙.๕๐ คือการทำร้ายทางเพศ (เช่น การทารุณทางเพศ การคุกคามทางเพศ การบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ การล่วงละเมิดทางเพศ) ร้อยละ ๓.๗๕ คือการถูกล่อลวง และบังคับแสวงหาผลประโยชน์ และร้อยละ ๑.๒๕ ไม่แสดงความคิดเห็น

เมื่อถามถึงความคิดเห็นว่าใครเป็นผู้กระทำความรุนแรงต่อผู้สูงอายุมากที่สุด พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ ๔๒.๗๕ คิดว่าเป็นบุคคลอื่น หมายถึง คนแปลกหน้า มิฉฉาชีพ ร้อยละ ๓๐.๒๕ คิดว่าเป็นบุคคลในครอบครัว หมายถึง พ่อ แม่ พี่น้อง สามี ภรรยา ลูก หลาน ร้อยละ ๒๕.๕๐ คิดว่าเป็นบุคคลใกล้ชิด หมายถึง ญาติ เพื่อนบ้าน เพื่อนสนิท และร้อยละ ๑.๕๐ ไม่แสดงความคิดเห็น

เมื่อถามความคิดเห็นถึง สาเหตุ หรือ ปัจจัยใด ที่ทำให้ผู้สูงอายุถูกกระทำความรุนแรงมากที่สุด พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ ๒๗.๕๐ เป็นเพราะผู้สูงอายุอยู่ตามลำพัง ร้อยละ ๒๕.๕๐ เป็นเพราะ

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

ผู้สูงอายุช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ เนื่องจากความเจ็บป่วยและความพิการ ร้อยละ ๑๕.๐๐ เป็นเพราะความเครียดจากผู้ดูแล ร้อยละ ๑๑.๗๕ เป็นเพราะผู้ดูแลรู้สึกว่าคุณสูงอายุเป็นภาระ ร้อยละ ๑๑.๕๐ เป็นเพราะต้องการทรัพย์สินของผู้สูงอายุ ร้อยละ ๕.๕๐ เป็นเพราะผู้ดูแลติดอบายมุข เช่น การพนัน สุรา ยาเสพติด ร้อยละ ๒.๗๕ เป็นเพราะผู้ดูแลมีภาระหนี้สิน รายได้ไม่เพียงพอ และร้อยละ ๐.๕๐ ไม่แสดงความคิดเห็น

เมื่อถามว่าหากทราบ/พบเห็น เหตุการณ์ความรุนแรงกับผู้สูงอายุ จะทำอย่างไร พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ ๗๑.๒๕ ระบุว่า แจ้งเหตุ โดยแจ้งผ่านช่องทางต่าง ๆ ดังนี้ ร้อยละ ๔๗.๐๓ แจ้งผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน/ผู้นำชุมชน/ผู้นำท้องถิ่น ร้อยละ ๓๓.๖๙ แจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ ร้อยละ ๙.๔๗ แจ้งสายด่วน ๑๙๑ แจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย ร้อยละ ๕.๖๑ แจ้งศูนย์ช่วยเหลือสังคม ๑๓๐๐ ร้อยละ ๑.๗๕ แจ้งสายด่วน ๑๕๖๗ ศูนย์ดำรงธรรม ร้อยละ ๑.๐๕ แจ้งสายด่วน ๑๖๖๙ หน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉิน ศูนย์เรนทร ร้อยละ ๐.๗๐ แจ้งมูลนิธิต่าง ๆ และร้อยละ ๐.๓๕ แจ้งศูนย์พึ่งได้ กระทรวงสาธารณสุข และแจ้งญาติของผู้สูงอายุ ในสัดส่วนที่เท่ากัน รองลงมา ร้อยละ ๒๓.๗๕ ระบุว่า เข้าไปช่วยเหลือ ร้อยละ ๒.๗๕ ระบุว่า เพิกเฉย/ไม่สนใจ ร้อยละ ๑.๕๐ ระบุว่า หลีกเลียง (กลัวโดนลูกหลง) และร้อยละ ๐.๗๕ ระบุว่า จะถ่ายรูป/คลิป/ไลฟ์สด

เมื่อถามในส่วนของความต้องการให้รัฐบาลกำหนดแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไม่ให้เกิดความรุนแรงกับผู้สูงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ ๔๔.๗๕ ระบุว่า ควรส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาปลูกฝังทัศนคติไม่ใช้ความรุนแรง ตั้งแต่เด็ก ร้อยละ ๔๔.๐๐ ระบุว่า ควรส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว/อบรมสั่งสอน ร้อยละ ๔๒.๕๐ ระบุว่า ควรส่งเสริมให้ครอบครัวเป็นแบบอย่างที่ดีในการไม่ใช้ความรุนแรง ร้อยละ ๓๙.๒๕ ระบุว่า ควรส่งเสริมการสร้างทัศนคติให้เห็นคุณค่าของผู้สูงอายุ (เช่น ความกตัญญู เอื้ออาทรการช่วยเหลือเกื้อกูล) ร้อยละ ๑๙.๗๕ ระบุว่า ควรบังคับใช้กฎหมาย (มีบทลงโทษที่เด็ดขาด) ร้อยละ ๑๗.๐๐ ระบุว่า ควรรณรงค์ยุติปัญหาความรุนแรง (เช่น การจัดกิจกรรม สร้าง/ปลูกฝังจิตสำนึก) ร้อยละ ๑๑.๕๐ ระบุว่า ควรจัดให้มีระบบ/กลไกการเฝ้าระวังในชุมชน (Early Detection/Early warning) และร้อยละ ๐.๒๕ ระบุอื่น ๆ เช่น มีสถานที่สำหรับผู้สูงอายุไปทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น สถานที่ออกกำลังกายหรือชมรมต่าง ๆ ที่ทำร่วมกันในแต่ละวัน

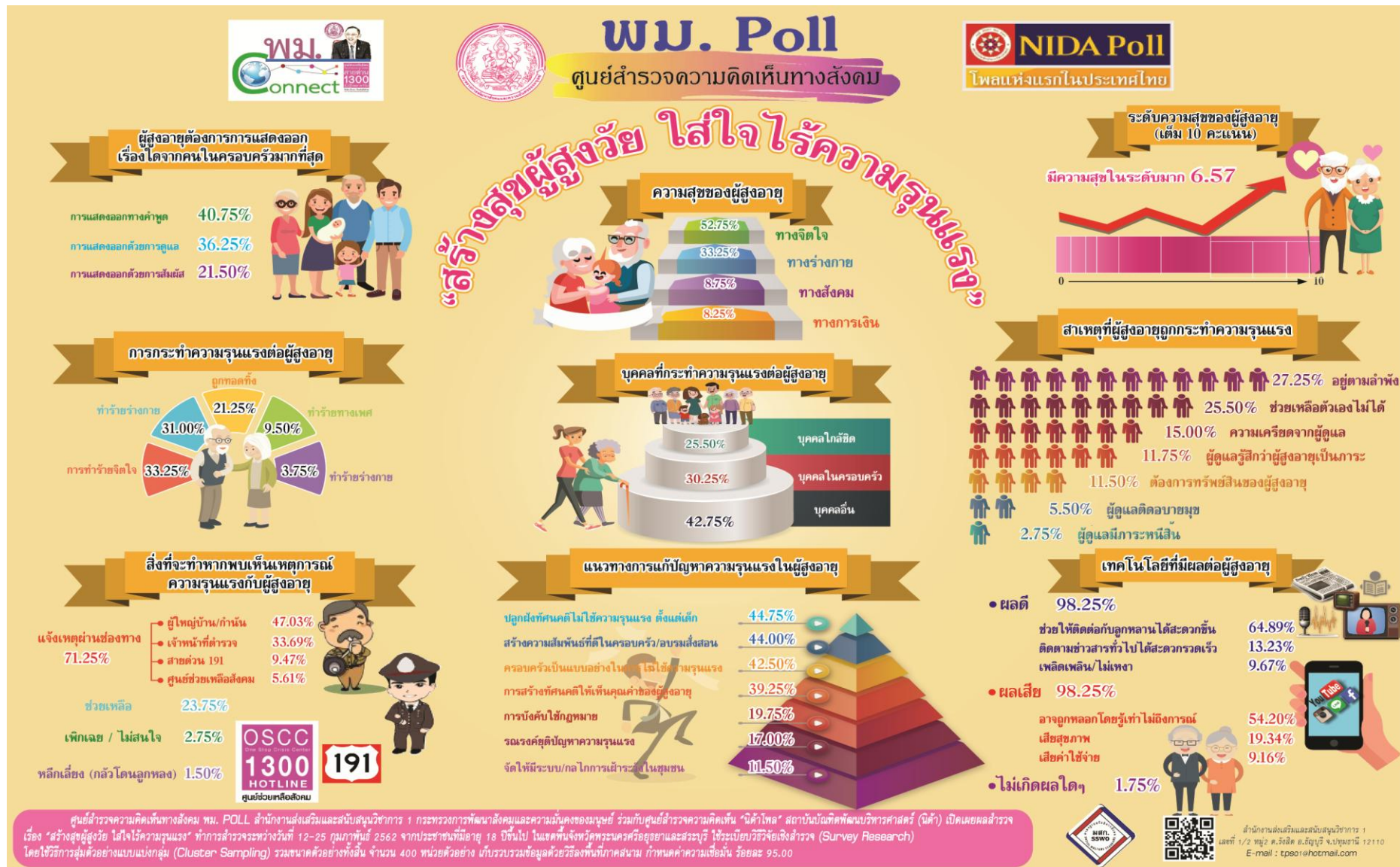
ความคิดเห็นในประเด็นเทคโนโลยีกับผู้สูงอายุ

เมื่อถามถึงความคิดเห็นว่าเทคโนโลยี (โทรศัพท์ สื่อสังคมออนไลน์ ฯลฯ) มีผลดีและ/หรือผลเสียต่อผู้สูงอายุอย่างไร พบว่า ประชาชนเห็นว่ามีความดีและผลเสีย ร้อยละ ๙๘.๒๕ ในสัดส่วนที่เท่ากัน โดยกลุ่มที่ตอบว่าเทคโนโลยีมีผลดีต่อผู้สูงอายุ ร้อยละ ๖๔.๘๙ ให้เหตุผลว่าช่วยให้ผู้สูงอายุติดต่อกับลูกหลานได้ง่ายและสะดวกขึ้น ร้อยละ ๑๓.๒๓ เห็นว่าสามารถติดตามข่าวสารทั่วไปได้สะดวก รวดเร็ว ร้อยละ ๙.๖๗ เห็นว่าทำให้เพลิดเพลิน/ไม่เหงา ร้อยละ ๗.๓๘ เห็นว่าช่วยให้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น มีสังคม และร้อยละ ๔.๘๓ เห็นว่าทำให้เป็นคนทันสมัย ลดช่องว่างระหว่างวัย และเห็นว่ามีความดีเสีย โดยร้อยละ ๕๔.๒๐ เห็นว่าอาจจะถูกหลอกลวงโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ร้อยละ ๑๙.๓๔ เห็นว่าทำให้เสียสุขภาพ (เสียสายตา นิ้วล็อค ปวดคอ ปวดไหล่) ร้อยละ ๙.๑๖ เห็นว่าทำให้เสียค่าใช้จ่าย ร้อยละ ๘.๑๔ เห็นว่าทำให้เสียสุขภาพจิตเกิดความเครียด ร้อยละ ๖.๖๒ เห็นว่าทำให้เสียสัมพันธภาพในครอบครัว

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

ร้อยละ ๑.๕๓ เห็นว่าอาจจะเกิดอุบัติเหตุ และร้อยละ ๑.๐๒ เห็นว่าทำให้เสียเวลา เสียงาน และร้อยละ ๑.๗๕ เห็นว่าการใช้เทคโนโลยี ไม่เกิดผลใด ๆ กับผู้สูงอายุ

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

๓. **สำรวจความคิดเห็นของประชาชนครั้งที่ ๓** เรื่อง เรื่อง “สังคมไทย ร่วมใจ สร้างจิตสาธารณะ” วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเข้าใจ ความคิดเห็น และแนวทางในการส่งเสริมการสร้างจิตสาธารณะ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการจัดทำนโยบายการดำเนินงานต่อไป การสำรวจครั้งนี้มีประชากรเป้าหมาย คือ ประชาชนทั่วไปที่มีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไป ในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และนนทบุรี ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ สำรวจระหว่าง วันที่ ๑๔ - ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒ โดยสรุปผลสำรวจพบว่า

จากผลการสำรวจ เมื่อถามถึงจิตสาธารณะท่านนึกถึงสิ่งใด พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ร้อยละ ๖๑.๐๐ ระบุว่า นึกถึงการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม โดยไม่หวังผลตอบแทน รองลงมา ร้อยละ ๒๒.๒๕ ระบุว่า นึกถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคม ร้อยละ ๑๖.๐๐ ระบุว่า นึกถึงการรู้จักหน้าที่ของตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อสาธารณะ และร้อยละ ๐.๗๕ ระบุว่า นึกถึงการยกย่องและให้เกียรติผู้อื่น

เมื่อถามถึงสิ่งที่เคยทำเพื่อแสดงถึงการเป็นจิตสาธารณะ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ ๗๒.๒๕ ระบุว่าเคยเข้าร่วมกิจกรรม (เช่น ปลูกป่า เก็บขยะ ทำความสะอาด พัฒนาอาคารสถานที่ต่างๆ) รองลงมา ร้อยละ ๔๙.๒๕ ระบุว่า เคยทำในชีวิตประจำวัน (เช่น ลูกให้เด็กและคนชราที่นั่ง จูงคนชราข้ามถนน เข้าช่วยเหลือผู้ที่ประสบอุบัติเหตุ ให้อาหารสุนัข/แมวจรจัด) และร้อยละ ๑๘.๐๐ ระบุว่า เคยเป็นอาสาสมัคร (เช่น เป็นอาสาอู๋ภัย อาสาสมัครดูแลช่วยเหลือเด็ก คนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยติดเตียง) ตามลำดับ

ส่วนประเด็นของความรู้สึกเมื่อได้ทำจิตสาธารณะแล้ว พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ ๘๕.๐๐ ระบุว่า รู้สึกมีความภาคภูมิใจ มีความสุข รู้สึกตัวเองมีคุณค่า รองลงมา ร้อยละ ๔๒.๕๐ ระบุว่า รู้สึกได้บุญ ร้อยละ ๑๖.๗๕ ระบุว่า รู้สึกต้องการทำซ้ำหรือทำบ่อย ๆ และรู้สึกต้องการชักชวนผู้อื่นมาทำด้วย ในสัดส่วนที่เท่ากัน และร้อยละ ๘.๕๐ ระบุว่า รู้สึกได้รับการยอมรับ ยกย่องจากสังคม ส่วนระดับความสำคัญของการทำจิตสาธารณะ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก โดยคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๗.๘๔ (จากคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน)

เมื่อถามว่าเคยเข้าร่วมกิจกรรมจิตสาธารณะหรือไม่ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ ๙๖.๕๐ เคยเข้าร่วม โดยให้ส่วนใหญ่ ร้อยละ ๕๘.๘๑ ให้เหตุผลว่าเข้าร่วมเพราะเป็นกิจกรรมของหน่วยงาน/ชุมชน รองลงมา ร้อยละ ๕๑.๓๐ ให้เหตุผลว่าเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ ร้อยละ ๓๓.๖๘ ให้เหตุผลว่าเข้าร่วมเพราะต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และร้อยละ ๘.๒๙ ให้เหตุผลว่าเข้าร่วมเพราะครอบครัวให้การสนับสนุนหรือส่งเสริม ร้อยละ ๓.๕๐ ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมจิตสาธารณะ โดยส่วนใหญ่ร้อยละ ๖๔.๒๙ ให้เหตุผลว่าไม่มีเวลา รองลงมา ร้อยละ ๒๘.๕๗ ให้เหตุผลว่าไม่มีเพื่อนไป และร้อยละ ๗.๑๔ ให้เหตุผลว่าสุขภาพไม่แข็งแรง

เมื่อถามถึงรูปแบบกิจกรรมจิตสาธารณะที่สนใจเข้าร่วม พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ ๖๔.๒๕ สนใจกิจกรรมลงแรงเพื่อร่วมกิจกรรมสาธารณะ รองลงมา ร้อยละ ๒๖.๗๕ สนใจกิจกรรมบริจาคเงินหรือสิ่งของ และร้อยละ ๙.๐๐ สนใจกิจกรรมถ่ายทอดความรู้หรือภูมิปัญญา

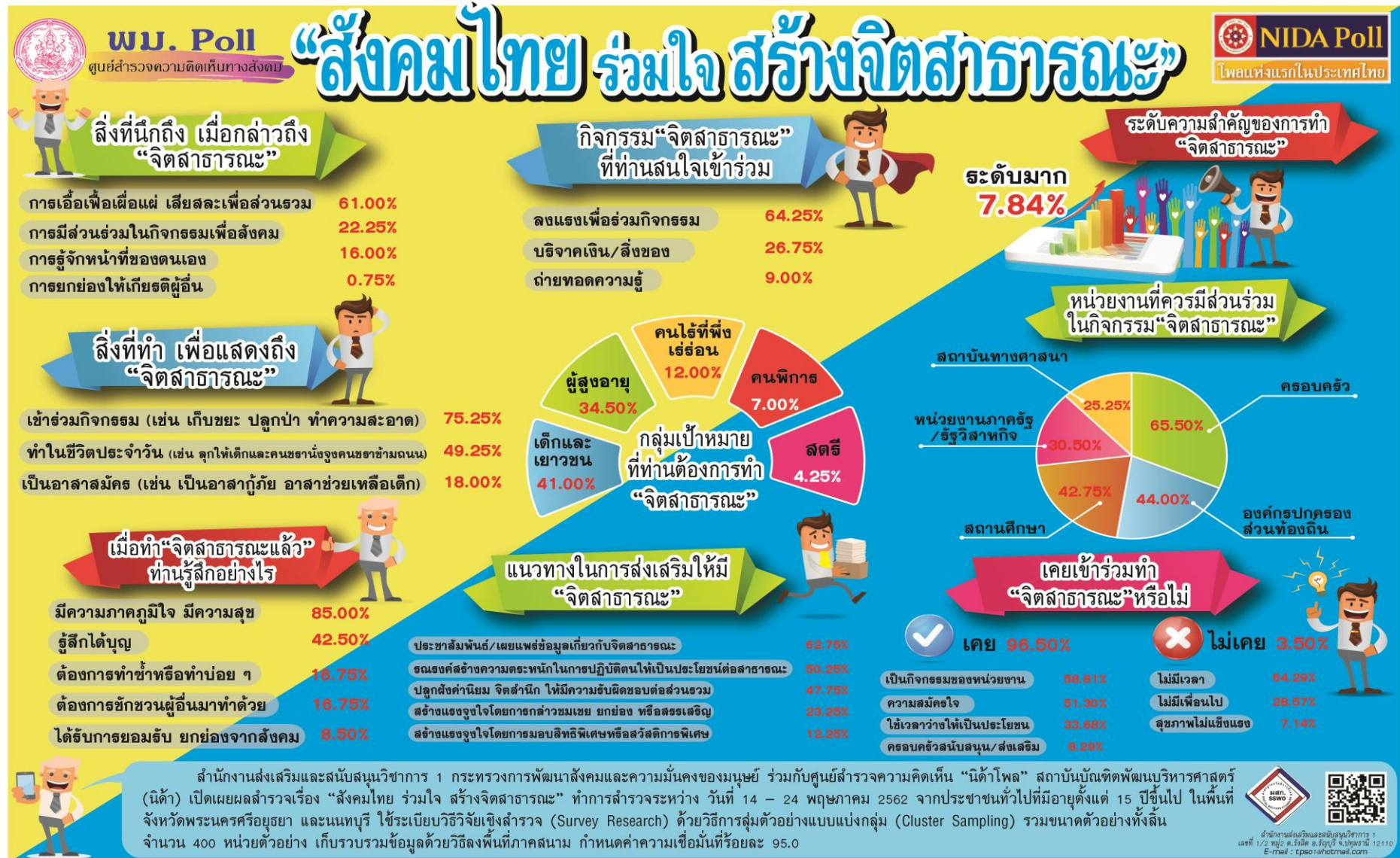
ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

เมื่อถามถึงกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการทำกิจกรรมจิตสาธารณะด้วย พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ ๔๑.๐๐ อยากทำกิจกรรมกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็กและเยาวชน รองลงมา ร้อยละ ๓๔.๕๐ อยากทำกิจกรรมกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้สูงอายุ ร้อยละ ๑๒.๐๐ อยากทำกิจกรรมกับกลุ่มเป้าหมายที่คนไร้ที่พึ่ง/เร่ร่อน/ขอทาน ร้อยละ ๗.๐๐ อยากทำกิจกรรมกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นคนพิการ และร้อยละ ๔.๒๕ อยากทำกิจกรรมกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นสตรี

เมื่อถามถึงแนวทางในการส่งเสริมให้มีจิตสาธารณะ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ ๖๒.๗๕ ระบุว่า ควรประชาสัมพันธ์/เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับจิตสาธารณะผ่านสื่อต่าง ๆ รองลงมา ร้อยละ ๕๐.๒๕ ระบุว่า ควรณรงค์สร้างความตระหนักในการปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ร้อยละ ๔๗.๗๕ ระบุว่า ควรปลูกฝังค่านิยม จิตสำนึก ให้มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ร้อยละ ๒๓.๒๕ ระบุว่า ควรสร้างแรงจูงใจโดยการกล่าวชมเชย ยกย่อง หรือสรรเสริญ ร้อยละ ๑๒.๒๕ ระบุว่า ควรสร้างแรงจูงใจโดยการมอบสิทธิพิเศษหรือสวัสดิการพิเศษ ร้อยละ ๑๑.๐๐ ระบุว่า ควรสร้างแรงจูงใจโดยการมอบโล่ หรือใบประกาศเกียรติคุณ ร้อยละ ๘.๗๕ ระบุว่า ควรกำหนดเนื้อหาหลักสูตรจิตสาธารณะ ในการเรียนการสอนภาคบังคับ และร้อยละ ๖.๐๐ ระบุว่า ควรกำหนดเป็นนโยบายหรือวาระแห่งชาติ

เมื่อถามว่าหน่วยงาน/องค์กร/สถาบันใดที่ควรเป็นหลักในการส่งเสริมเพื่อปลูกสำนึกจิตสาธารณะ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ ๖๕.๕๐ ระบุว่า ควรเป็นครอบครัว รองลงมา ร้อยละ ๔๔.๐๐ ระบุว่า ควรเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๔๒.๗๕ ระบุว่า ควรเป็นสถานศึกษา ร้อยละ ๓๐.๕๐ ระบุว่า ควรเป็นหน่วยงานภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ ๒๕.๒๕ ระบุว่า ควรเป็นสถาบันทางศาสนา ร้อยละ ๒๐.๐๐ ระบุว่า ควรเป็นหน่วยงานภาคเอกชน (เช่น บริษัท ห้างร้าน) ร้อยละ ๑๕.๐๐ ระบุว่า ควรเป็นองค์กรสื่อมวลชน ร้อยละ ๑๔.๐๐ ระบุว่า ควรเป็นองค์กรเอกชนไม่แสวงหาผลกำไร (เช่น NGOs มูลนิธิ สมาคม เป็นต้น) และร้อยละ ๑.๕๐ ระบุว่าทุกภาคส่วนควรช่วยกัน

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

๔. ร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อถอดบทเรียนกิจกรรมการวัดอุณหภูมิทางสังคม (พม. POLL) ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ ภายใต้โครงการการขับเคลื่อนการบูรณาการด้านสังคมในระดับพื้นที่ ระหว่างวันที่ ๒๙-๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ณ โรงแรมบรรจงบุรี อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบไปด้วยผู้แทนจาก สสว.๑-๑๒ เพื่อเป็นการถอดบทเรียน ปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ ของการดำเนินงานที่ผ่านมา เช่น การกำหนดประเด็นหัวข้อแบบสอบถาม การลงพื้นที่ ในการจัดทำโพล การวิเคราะห์ และประมวลผลด้วยโปรแกรม spss รวมทั้งการเขียน การใช้ถ้อยคำ บรรยายพรรณนาผลโพล ให้เป็นที่ยอมรับและถูกต้อง รวมถึงช่องทางการเผยแพร่ ไปยังสื่อต่างๆ โดยได้รับความคิดถึงการชี้แจงแนวทางจากศูนย์สำรวจความคิดเห็น”นิด้าโพล” วางแผนการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๓ ในเรื่อง จุดแข็ง จุดอ่อน ของทีมงาน พม. POLL ควรจัดให้มีการจัดอบรมการวิเคราะห์เชิงสถิติ SPSS รวมถึงการจัดทำคลิป VDO สั้น ๆ การเขียนวิเคราะห์บทบรรยายและช่องทางการแสดงผลโพล ให้เป็นที่ยอมรับต่อไป โดยสรุปดังนี้

❖ ปัญหา/อุปสรรค การดำเนินงานในปีงบประมาณ 2562

ปัญหา/อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
๑. การตั้งคำถาม คำถามที่เป็นคำศัพท์วิชาการ ทำให้เข้าใจยาก บางข้อไม่ชัดเจน และยังไม่ตรงประเด็น และมี จำนวนข้อคำถามมาก และยาวเกินไป	- ควรเลือกคำถามที่ตรงประเด็นที่สุด จำนวน ๕-๘ ข้อ - แต่ละคำถามมี ๔-๕ ตัวเลือก - ตัวเลือก สั้น กระชับ ใช้คำที่เข้าใจง่าย ไม่เป็น วิชาการมากเกินไป - ผู้ปฏิบัติงานควรมีการศึกษาทำความเข้าใจหรือ หาข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นที่ทำ เพื่อจะได้ตั้งคำถาม ได้ครอบคลุม
๒. การกำหนดขนาดตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง - การกำหนดจำนวนกลุ่มเป้าหมายโดยการแบ่ง ช่วงอายุ ในการลงพื้นที่บางช่วงอายุหายาก - ที่ผ่านมานิด้าโพล เป็นผู้ดำเนินการสุ่มตัวอย่าง ให้ ทำให้ทีม พม.POLL ขาดความรู้วิธีการสุ่ม ตัวอย่าง	จัดอบรมเพิ่มเติม เรื่องการสุ่มตัวอย่าง
๓. การลงพื้นที่เก็บข้อมูล - บุคลากรในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีจำกัดเมื่อ เทียบกับระยะเวลาที่ลง - วันที่ลงพื้นที่ไม่ตรงกับช่วงเวลาในการรวมกลุ่ม ของชาวบ้าน จึงทำให้ต้องใช้เวลาค้นหาผู้ตอบ แบบสอบถามนานมากขึ้น	- การวางแผนการทำงานก่อนล่วงหน้า เพื่อลด ปัญหาการเก็บแบบสอบถาม/ควรประสานกลุ่ม ตัวอย่างล่วงหน้าก่อนเก็บข้อมูล / ประสานพื้นที่ให้ ชัดเจนเพื่อรวบรวมกลุ่มตัวอย่างให้ตรงกับประเด็น

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

ปัญหา/อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
- พื้นที่ที่สับสนในการเก็บแบบสอบถามอยู่ห่างกัน การเดินทางลำบาก ใช้เวลาในการเดินทางมาก - ช่วงเวลาในการลงพื้นที่มีจำกัด และบางครั้งตรงกับภารกิจอื่น - บางพื้นที่มีความเสี่ยง และไม่ปลอดภัย เช่น จังหวัดชายแดนภาคใต้	- ควรมีการสนับสนุนเจ้าหน้าที่จากฝ่ายอื่นมาช่วยเก็บข้อมูล - หัวหน้าฝ่ายควรมีส่วนร่วมในการเก็บข้อมูล เพื่อเข้าใจขั้นตอนการเก็บข้อมูล
๔. การประมวลผล - ผู้ปฏิบัติขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้โปรแกรม SPSS ทำให้เกิดความผิดพลาดในการประมวลผล และต้องแก้ไขซ้ำบ่อยๆ - การใช้โปรแกรมในการประมวลผลค่อนข้างยาก ส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่จะไม่ค่อยเข้าใจคำสั่งยังต้องการความรู้เรื่องการประมวลผลมากขึ้น	- จัดอบรมการประมวลผลโดยใช้โปรแกรม SPSS - ผู้รับผิดชอบเดิม ควรถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการทำไฟล์ให้กับผู้รับผิดชอบใหม่ (กรณีมีการเปลี่ยนผู้รับผิดชอบ)
๕. การเขียนบรรยาย การใช้คำและหลักภาษายังไม่ถูกต้อง สละสลวย	- อบรมการเขียนบรรยาย
๖. การเผยแพร่ผลโพล - ช่องทางการประชาสัมพันธ์มีน้อย ยังไม่สามารถเข้าถึงสื่อหลักได้ เช่น โทรทัศน์ - การนำผลโพลไปใช้ประโยชน์ ยังมีขีดจำกัด	- ควรจัดทำคลิปแนะนำบทบาทหน้าที่และภารกิจของกระทรวง ก่อนการแถลงผลโพล - ควรเผยแพร่ผลโพลในรูปแบบคลิปวิดีโอ - ควรติดตามการนำผลโพลไปใช้ประโยชน์และรายงานไปที่ สสว.เจ้าภาพทราบ - พม. โพลควรเตรียมคำเพื่อการจัดทำโพลด้วยตนเอง
๗. งบประมาณ - งบประมาณในการดำเนินงานค่อนข้างน้อย ไม่เพียงพอ	- ขอรับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

❖ มุมมองของที่ปรึกษาโครงการจาก ศูนย์สำรวจความคิดเห็น นิด้าโพล ที่มีต่อ สสว. ในด้านการจัดทำโพล มีดังนี้

- ๑) ประเด็นในการทำโพล ตามนโยบายของกระทรวงฯ ซึ่งบางประเด็นอาจไม่เป็น ที่สนใจต่อสาธารณะ
- ๒) การประเมินผลไม่ควรมุ่งความสำคัญไปที่มูลค่าสื่อมากเกินไป แต่ควรดูที่ผล การนำไปใช้ประโยชน์ในการแก้ไขปัญหา
- ๓) ในอนาคต พม.Poll ควรเตรียมการในการจัดทำโพลด้วยตัวเอง โดยการทำ ให้สาธารณะมีความเชื่อถือในผลการสำรวจ

❖ แผนการพัฒนาศักยภาพบุคลากร พม. โพล

การอบรมในประเด็น	ระยะเวลา
๑. การตั้งประเด็นคำถามที่น่าสนใจ	๓ ชั่วโมง
๒. การวิเคราะห์เชิงสถิติด้วยโปรแกรม SPSS และการเขียนบรรยาย	๔-๕ วัน
๓. การจัดทำคลิปเผยแพร่ผลโพล	๕ วัน

การขับเคลื่อนการบูรณาการโครงการด้านสังคมกลุ่มจังหวัด ในลักษณะ One Home ๔ จังหวัด / การบูรณาการแผน

วัตถุประสงค์

เพื่อการบูรณาการโครงการด้านสังคมในระดับพื้นที่ระดับกลุ่มจังหวัด และระดับภาค เพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มจังหวัดและระดับภาคในการบูรณาการการดำเนินงานพัฒนาสังคม และสวัสดิการสังคมที่สอดคล้องกับพื้นที่และยุทธศาสตร์ภาคอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

กระบวนการดำเนินงาน

๑. ศึกษายุทธศาสตร์ภาคและข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมในพื้นที่
๒. วิเคราะห์ข้อมูลเชื่อมโยงประเด็นและกลุ่มเป้าหมายทางสังคมเพื่อกำหนดทิศทางการจัดทำแผนภาค
๓. แจ้งหน่วยงาน พม. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านสังคมเพื่อร่วมพิจารณาและจัดทำแผนงาน/โครงการ
๔. ประสานหน่วยงาน สำนักยุทธศาสตร์ภาค / สภาพัฒน์ภาค เพื่อให้ความรู้และชี้แนะการจัดทำแผนงาน/โครงการ
๕. สสว. จัดประชุมทำแผนภาค รวบรวมและจัดส่งแผนงาน/โครงการ แก่กรมที่เกี่ยวข้อง

ผลการดำเนินงาน

สำนักส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ ได้ดำเนินการขับเคลื่อนการบูรณาการโครงการด้านสังคมกลุ่มจังหวัดและระดับภาค ดังนี้

๑. ประชุมเชิงปฏิบัติการบูรณาการโครงการด้านสังคมในระดับพื้นที่ประจำปี ๒๕๖๒ ในพื้นที่ภาคกลางปริมณฑล (จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี) และภาคกลางตอนบน (จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สระบุรี) ระหว่างวันที่ ๑๕-๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ณ สถาบันพระประชาบดี จังหวัดปทุมธานี วัตถุประสงค์เพื่อทบทวนแผนบูรณาการโครงการด้านสังคมในระดับจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ปี ๒๕๖๓ และจัดทำ(ร่าง)โครงการด้านสังคมที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ภาคกลางปริมณฑล(จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี) และภาคกลางตอนบน(จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สระบุรี) ในปี ๒๕๖๔ กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย ผู้แทนจากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในพื้นที่พื้นที่ภาคกลางปริมณฑล(จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี) และภาคกลางตอนบน(จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สระบุรี) วิทยากร และเจ้าหน้าที่ สสว.๑ จำนวน ๖๕ คน สรุปผลการประชุม ดังนี้

๑.๑ พิธีการ/สารัตถะ การอบรมในครั้งนี้กล่าวต้อนรับ พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์และเป็นประธานในพิธีเปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ โดย นายพิสิฐ พูลพิพัฒน์ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ ผู้เข้าร่วมประชุมฯ ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในพื้นที่พื้นที่ภาคกลางปริมณฑล (จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี) และภาคกลางตอนบน (จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สระบุรี) วิทยากร และเจ้าหน้าที่ สสว.๑ รวมทั้งสิ้น ๕๕ คน

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

๑.๒ การบรรยายให้ความรู้ “ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณเชิงพื้นที่” และทบทวนแผนบูรณาการโครงการด้านสังคมในระดับจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ปี ๒๕๖๓ โดย นายพิสิฐ พูลพิพัฒน์ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑

๑.๓ การอภิปรายแนวทางการจัดทำโครงการด้านสังคมที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ภาคกลางปริมณฑลจังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี และภาคกลางตอนบนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สระบุรี โดยวิทยากร

๑) นายนักปราชญ์ ไชยानนท์ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านยุทธศาสตร์ กลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาภาคกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

๒) นายพิสิฐ พูลพิพัฒน์ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ มีประเด็นที่น่าสนใจ ในประเด็นดังนี้

(๑) ทิศทางการพัฒนาภาคกลางและพื้นที่กรุงเทพมหานคร “พัฒนากรุงเทพฯ สู่มหานครทันสมัย และภาคกลางเป็นฐานการผลิตสินค้าและบริการที่มีมูลค่าสูง”

❖ พัฒนารุงเทพฯ เป็นมหานครทันสมัยระดับโลก ควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมเมือง

❖ พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับชาติและสร้างความเชื่อมโยงเพื่อกระจายการท่องเที่ยวทั่วทั้งภาค

❖ ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมโดยใช้นวัตกรรมเทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

❖ บริหารจัดการน้ำและทรัพยากรธรรมชาติเพื่อแก้ไขปัญหาทั่วทั้งภูมิภาค และคงความสมดุลของระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

❖ เปิดประตูการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว เชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย-ภาคกลาง-ระยองเศรษฐกิจภาคตะวันออก

❖ พัฒนาคอนเนกชันเชื่อมโยงเศรษฐกิจและสังคมกับทุกภาค เพื่อเสริมสร้างเสถียรภาพและลดความเหลื่อมล้ำภายในประเทศ

(๒) ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง คือ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนารุงเทพฯ เป็นมหานครทันสมัยระดับโลกควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมเมือง ข้อ ๔ พัฒนาระบบดูแลผู้สูงอายุ โดยส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม ให้สอดคล้องต่อความต้องการและเอื้อต่อการใช้ชีวิต รวมทั้งพัฒนารูปแบบและคุณภาพการบริการสาธารณสุข ระดับปฐมภูมิและบริการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุและออกแบบโครงสร้างพื้นฐานและบริการต่างๆ ให้สามารถรองรับคนทุกกลุ่มในสังคมได้อย่างเท่าเทียมกับ (Universal Design) เพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ และส่งเสริมให้คนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการต่างๆ อย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

(๓) ลักษณะโครงการของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

สามารถทำได้

๑) ครอบคลุมประเด็นการพัฒนาสำคัญระดับชาติ (Agenda) นโยบายรัฐบาล ทิศทางการพัฒนาภาค รวมทั้งศักยภาพ โอกาส ปัญหา และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ (area)

๒) แผนงานโครงการ ต้องมีความเชื่อมโยงตั้งแต่ต้นทาง-กลางทาง-ปลายทาง

๓) โครงการจะต้องมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ ทั้งด้านเทคนิคงบประมาณ ระยะเวลา

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

- ๔) โครงการจะต้องมีความคุ้มค่าด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากร
ธรรมชาติ
- ๕) มีรายละเอียดข้อมูลครบถ้วน ระบุความพร้อมของพื้นที่ สามารถดำเนิน
โครงการได้ทันที
- ๖) มีรายละเอียดประมาณการค่าใช้จ่าย ที่สามารถพิจารณาความเหมาะสม
ของค่าใช้จ่ายได้
- ๗) โครงการที่เป็นงบลงทุนจะต้องแสดงหน่วยงานที่พร้อมรับผิดชอบค่าใช้จ่าย
ที่จะเกิดขึ้นในปัดไป
- ๘) กบจ./กบภ. สามารถเสนอโครงการที่ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ
มากกว่า ๑ ปีได้
- ๙) โครงการที่ต้องดำเนินการในพื้นที่ ต้องได้รับการอนุมัติ/อนุญาตจาก
เจ้าของพื้นที่/หน่วยงานเจ้าของพื้นที่ก่อน
- ไม่สามารถทำได้**
- ๑) ไม่เป็นการจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์เพื่อแจกจ่ายแก่ประชาชนโดยตรง
- ๒) โครงการจะต้องไม่เป็นการจัดซื้อครุภัณฑ์เพื่อใช้งานตามภารกิจปกติของส่วน
ราชการ
- ๓) ไม่เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการปรับปรุง/ซ่อมแซม/ก่อสร้างอาคารสถานที่ของ
ส่วนราชการ
- ๔) โครงการจะต้องไม่มีวัตถุประสงค์หลักเกี่ยวกับการศึกษา ฝึกอบรม ทุน
และกลุ่มเป้าหมายต้องไม่ใช่เจ้าหน้าที่รัฐเว้นแต่ฝึกอบรมด้านอาชีพ และด้านความมั่นคง โดยขอบเขตของ
กิจกรรมต้องไม่ซ้ำซ้อนกับภารกิจปกติของส่วนราชการ
- ๕) ไม่เป็นในลักษณะของกิจกรรมย่อย ควรมีการจัดกลุ่มเป็นโครงการเดียวกัน
และหรือบูรณาการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเข้าด้วยกันเป็นแผนงาน
- ๖) ต้องไม่เป็นการเดินทางไปต่างประเทศ เว้นแต่เป็นกิจกรรมที่มีข้อผูกพันกับ
กลุ่มประชาคมอาเซียน+๓ และต้องรายงานผลการดำเนินงานว่าตอบสนองต่อแนวทางการพัฒนาจังหวัด โดย
จัดส่งรายงานผลการดำเนินการดังกล่าวมายังฝ่ายเลขานุการ ก.บ.ภ. ภายใน ๔๕ วันหลังการเดินทาง
- ๑.๔ การประชุมกลุ่มย่อยเพื่อจัดทำ (ร่าง) โครงการด้านสังคมที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่
ภาคกลางบริเวณจังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี และภาคกลางตอนบนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สระบุรี (แบ่ง ๔ กลุ่ม)
แผนโครงการ/กิจกรรมด้านสังคมในพื้นที่เพื่อเสนอของบประมาณในระดับจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ปี ๒๕๖๔ ดังนี้
- ๑) จังหวัดปทุมธานี “โครงการเข้าสู่วัยสูงอายุอย่างมีคุณค่า”
งบประมาณ ๓,๒๐๐,๐๐๐ บาท (รายละเอียดตามเอกสารที่แนบ)
- ๒) จังหวัดนนทบุรี “โครงการเตรียมความพร้อมบุคคลเข้าสู่วัยสูงอายุที่มีคุณภาพ”
งบประมาณ ๒,๑๓๙,๒๐๐ บาท (รายละเอียดตามเอกสารที่แนบ)
- ๓) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา “โครงการบริหารสังคมผู้สูงอายุแบบบูรณาการ”
งบประมาณ ๔,๖๗๗,๘๐๐ บาท (รายละเอียดตามเอกสารที่แนบ)
- ๔) จังหวัดสระบุรี “โครงการเปิดประตูหัวใจ...ถนนสายใยครอบครัวไทย ๔.๐”
งบประมาณ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท (รายละเอียดตามเอกสารที่แนบ)

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

ผลที่ได้รับ : ผู้เข้าร่วมการประชุมได้ทบทวนแผนบูรณาการโครงการด้านสังคมในระดับจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ปี ๒๕๖๓ และได้จัดทำ (ร่าง) โครงการด้านสังคมที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ภาคกลาง ปริมณฑล (จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี) และภาคกลางตอนบน(จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สระบุรี)ในปี ๒๕๖๔

๒. ประชุมเชิงปฏิบัติการ “บูรณาการโครงการด้านสังคมในพื้นที่ภาคกลาง (แผนภาคกลาง)” ระหว่างวันที่ ๕ – ๗ สิงหาคม ๒๕๖๒ ณ สถาบันพระประชาบดี จังหวัดปทุมธานี วัตถุประสงค์เพื่อจัดทำ (ร่าง) โครงการด้านสังคมที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ภาคกลาง ในปี ๒๕๖๔ กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วยผู้แทนจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ในพื้นที่ภาคกลาง ๑๗ จังหวัด วิทยากร เจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ ๒ ๔ และ ๘ จำนวน ๖๔ คน สรุปผลการประชุม ดังนี้

๒.๑ พิธีการ/สารัตถะ **วันแรก**กล่าวต้อนรับ พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์และเป็นประธานในพิธีเปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ โดย นายพิสิฐ พูลพิพัฒน์ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ จากนั้นเป็นการอภิปรายแนวทางแนวทางการจัดทำโครงการด้านสังคมที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ภาคกลาง (๑๗ จังหวัด) โดยวิทยากร ๑. ดร.ชิตพล ชัยมะดัน อาจารย์ วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา ๒. นายสมหมาย ภักดีชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคกลาง ๓. นายพิสิฐ พูลพิพัฒน์ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ และแบ่งกลุ่มประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็นจัดทำ (ร่าง) โครงการด้านสังคมที่สอดคล้อง กับบริบทพื้นที่ภาคกลาง **วันที่สอง** นำเสนอผลการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อจัดทำ (ร่าง) โครงการด้านสังคมที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ภาคกลาง (๑๗ จังหวัด)

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

๒.๒ รายละเอียดการประชุมสรุปดังนี้

๒.๒.๑ ผู้เข้าร่วมประชุมฯ ประกอบด้วยผู้แทนจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ในพื้นที่ภาคกลาง ๑๗ จังหวัด วิทยากร เจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ ๒ ๔ และ ๘ จำนวน ๖๔ คน

๒.๒.๒ การอภิปรายแนวทางการจัดทำโครงการด้านสังคมที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ภาค มีประเด็นที่น่าสนใจ ในประเด็นดังนี้

- แนวทางการจัดทำโครงการด้านสังคมที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ภาคกลาง

แนวทางการพัฒนาภาคกลาง

๑) เพิ่มความสามารถการแข่งขันของฐานอุตสาหกรรมเดิม และส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งอนาคต

๒) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการผลิตอาหารและสินค้าเกษตรให้ทันสมัย และเป็นสากล

๓) ปรับปรุงฐานสินค้าและธุรกิจบริการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและภาพลักษณ์ที่ได้มาตรฐานสากล

๔) เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการน้ำแก้ไขปัญหาในภาค ตะวันออก และภาคกลางตอนบน

แนวทางการจัดทำโครงการ

๑) มีความสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายตามทิศทางการพัฒนา ภาค เชื่อมโยงกับประเด็นการพัฒนา พื้นที่เป้าหมายและห่วงโซ่คุณค่าตามแผนภาค

๒) มีความเหมาะสมเป็นไปได้ดำเนินการได้ทันที โดยต้องมีความเหมาะสม และเป็นไปได้ทั้งด้านเทคนิค (วิธีการหรือรูปแบบที่ใช้ในการดำเนินการ) ด้านกายภาพ (ความพร้อมของพื้นที่ ดำเนินงาน บุคลากร การบริหารความเสี่ยง และการบริหารจัดการ) ด้านงบประมาณ (ความสมเหตุสมผลของ วงเงินกับประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ) ด้านระยะเวลาที่ดำเนินการได้แล้วเสร็จภายใน ปีงบประมาณ รวมทั้งการวิเคราะห์ผลกระทบทางลบในการดำเนินโครงการ

๓) มีความชัดเจนของแผนปฏิบัติงาน แนวทางการดำเนินงาน รายละเอียด ขั้นตอนการดำเนินงานโดยระบุกิจกรรม ขนาด ลักษณะงานที่ทำให้ชัดเจน หน่วยงานที่พร้อมจะรับผิดชอบ ค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นในปีต่อไป วงเงินรวมทั้งสิ้นของโครงการ

๔) มีความคุ้มค่า ผลลัพธ์หรือประโยชน์ของโครงการที่คาดว่าจะได้รับทั้ง ด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความมั่นคง อาทิ จำนวนประชากร จำนวน

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

เกษตรกรพื้นที่เพาะปลูก รายได้ ฯลฯ โดยเฉพาะในส่วนของผลประโยชน์ที่กระทบในส่วนของประชาชนในพื้นที่ มีผลประโยชน์ต่อประชาชนในวงกว้าง และเกิดผลกระทบในระดับภาค

- หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาภาค

ขอบเขตของ แผนพัฒนา	แผนพัฒนาจังหวัด	มีความครอบคลุมทุกมิติ
	แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด	ขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาที่เป็นประเด็นร่วมในพื้นที่
	แผนพัฒนาภาค	- กำหนดทิศทางการพัฒนาภาคที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนระดับชาติ - เครื่องมือบูรณาการแผนของส่วนราชการ เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่การปฏิบัติ

๒.๒.๓ การประชุมกลุ่มย่อยเพื่อจัดทำ (ร่าง) โครงการด้านสังคมที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ภาคกลาง ได้จัดทำโครงการฯ ดังนี้

ชื่อโครงการ เสริมพลังทางสังคม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุอย่างยั่งยืน (Empowerment for Aging Society)

โครงการย่อย : เสริมพลังทางสังคม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุอย่างยั่งยืน

โครงการย่อย : การพัฒนาระบบดูแลผู้สูงอายุในภาวะยากลำบากแบบมุ่งเป้าในพื้นที่ภาคกลาง

โครงการย่อย : โครงการประชารัฐร่วมใจ ใส่ใจผู้สูงอายุ (All for Aging)

ผลที่ได้รับ : ผู้เข้าร่วมการประชุมได้รับความรู้เกี่ยวกับแนวทางการจัดทำโครงการด้านสังคมที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ภาคกลาง และได้จัดทำ (ร่าง) โครงการด้านสังคมที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ภาคกลาง ในปี ๒๕๖๔ เพื่อเตรียมข้อมูลเสนอของบประมาณแผนพัฒนาภาคต่อไป

การสนับสนุนการตรวจราชการ

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ ในฐานะผู้ช่วยผู้ตรวจราชการกระทรวง พม. ซึ่งรับผิดชอบดำเนินการติดตามความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความคุ้มค่าในการปฏิบัติงาน ตลอดจนรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของ เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชน

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ สสว. ๑ ได้ดำเนินการดังนี้

๑. ร่วมประชุมการตรวจราชการ รอบที่ ๑ (Agenda Review) ตามแผนการตรวจราชการประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ เพื่อให้หน่วยงานรับตรวจเข้าใจแนวทาง แผนการตรวจติดตาม ประเด็นการตรวจ การรายงานผล และนโยบายไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งเทคนิคและเครื่องมือการบริหารจัดการ เมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ โดยระบบ Web Cpmference

๒. รับการตรวจเยี่ยมการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวง (นางสุจิตรา พิทยานทรเศรษฐ์) วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒ ณ สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ เพื่อรับฟังภารกิจ แนวทางการขับเคลื่อนและความคาดหวังในบทบาทภารกิจของ สสว.๑ โดย ผู้ตรวจราชการกระทรวง ได้ให้ข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะและข้อสั่งการ ดังนี้

- สิ่งแรกที่จะทำให้งานขับเคลื่อนไปได้ด้วยดี คือการมีขวัญและกำลังใจของผู้ปฏิบัติงาน ผต.พม.ขอเป็นผู้แทนผู้บริหารของกระทรวง เป็นกำลังใจให้ สสว.๑ และขอบคุณในการขับเคลื่อนทุกภารกิจของกระทรวง

- ขอให้ สสว.๑ ร่วมกับ สสว.อื่นๆ ร่วมกันส่งเสริมบทบาทของ สสว.ให้ชัดเจน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้ สสว. อาจร่วมกันเสนอแนวคิดทางวิชาการเป็นรูปแบบที่ชัดเจนของ พม. ที่เป็นคำตอบของการเป็นผู้นำด้านสังคม เพื่อการรับมือต่อสถานการณ์สังคมในเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น หรืออาจจะเกิดขึ้นอย่างทันเหตุการณ์

- ฝากภารกิจ ในการเป็นผู้ช่วยผู้ตรวจดูแลหน่วยงานในพื้นที่ หากมีประเด็นหรือปัญหาเร่งด่วนให้ร่วมกันแก้ไขและรายงานทันที

- หาก สสว. พบข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมที่สำคัญ ในการชี้แนะสังคม หรือมีผลงานทางวิชาการที่น่าสนใจ สามารถนำข้อมูลเชื่อมต่อ Flagship พม. Connect ผ่านการแถลงข่าวประจำสัปดาห์ของกระทรวง หรือสื่อสารผ่าน Flagship Conference เพื่อการสร้างความเข้าใจในสังคม

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

๒. ร่วมการตรวจราชการ รอบที่ ๒ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ เพื่อตรวจติดตามประเมินผลการดำเนินงานและติดตามการขับเคลื่อนนโยบาย พร้อมทั้งรับฟังปัญหา และอุปสรรคการดำเนินงาน โครงการตามแผนการตรวจราชการประจำปี ๒๕๖๒ ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๒.๑ เขตตรวจราชการที่ ๑ จังหวัดสระบุรี และพระนครศรีอยุธยา ของผู้ตรวจราชการกระทรวง (นางพรสม เปาปราโมทย์) ระหว่างวันที่ ๕-๘ มีนาคม ๒๕๖๒

๒.๒ เขตตรวจราชการที่ ๒ จังหวัดนนทบุรี และปทุมธานี ของผู้ตรวจราชการกระทรวง (นางสุจิตรา พิตยานรเศรษฐ์) จังหวัดนนทบุรี วันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๒ และจังหวัดปทุมธานี วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒ และวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๒

๓. ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการสรุปประเด็นการตรวจราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ (รอบ ๒.๕) ในพื้นที่ภาคกลาง ๑๗ เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จและไม่สำเร็จของกระบวนการขับเคลื่อน / แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) / นวัตกรรม / ปัญหา อุปสรรค / ข้อเสนอแนะระดับนโยบายและระดับปฏิบัติและการดำเนินงาน ตามประเด็นการตรวจราชการ รวมทั้งจัดทำ Model การพัฒนาในการดำเนินงาน จัดทำแนวทางการจัดทำแผนงานโครงการภายใต้แผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาภาค ในการรองรับงบประมาณตามแผนงานบูรณาการเชิงพื้นที่ เมื่อวันที่ ๑๕ - ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๒ ณ โรงแรมอยุธยาเรียลวิว (เรียลวิวเพลส) อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยแบ่งกลุ่มระดมความคิดเห็น ตามประเด็นการตรวจราชการและแนวทางการจัดทำแผนงานโครงการภายใต้แผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด/ภาค สรุปได้ดังนี้

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

ข้อเสนอจาก การประชุมเชิงปฏิบัติการสรุปประเด็นการตรวจราชการภาคกลาง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562 (รอบ 2.5) ตามประเด็นการตรวจราชการ 5 ประเด็น

1. การป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์

- 1) ควรจัดศูนย์ประสานงานล้าในแต่ละภาค
- 2) ควรนิเทศติดตามชีวิตให้กับผู้ปฏิบัติงาน / ตำรวจ
- 3) ควรมีส่วนในการให้คำปรึกษาการดำเนินงานการค้ามนุษย์
- 4) พลิกคัมภีร์ให้เจ้าหน้าที่ศูนย์ปฏิบัติการ พล.ต.อ. จ.ก. ได้รับความรู้เป็นพนักงานราชการ
- 5) พม.ควรมีความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ ด้าน พรบ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ที่สามารถให้ความรู้ และให้คำแนะนำแก่ทีมสหวิชาชีพได้
- 6) การอนุมัติโครงการที่ขอรับสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนฯ ควรเห็นความสำคัญ ของความต้องการในระดับพื้นที่

4. ถิ่นลัดต้นแบบบูรณาการ (Social Smart City)

- 1) ควรจัดตั้งกองทุน SSC เพื่อบริหารจัดการ งบประมาณดำเนินงานในพื้นที่
- 2) การส่งเสริมและสนับสนุนนโยบายการดำเนินงาน SSC อย่างต่อเนื่อง
- 3) กระทรวง พม. ควรสนับสนุนงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนงานโดยตรง

3. การพัฒนาที่อยู่อาศัย

- 1) หน่วยงานรัฐควรให้การสนับสนุน ที่ดิน อย่างจริงจัง
- 2) กฎหมายควรมีการปรับแก้ให้เอื้อ/สอดคล้อง กับการพัฒนาที่อยู่อาศัย
- 3) รัฐควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการพัฒนาที่อยู่อาศัย ทั้งเมือง/ชนบท อย่างต่อเนื่อง
- 4) แผนยุทธศาสตร์ด้านที่อยู่อาศัย 20 ปี

2. ประเด็น การบูรณาการพัฒนาคอนดอมิเนียม

ระดับนโยบาย

- 1) การโอนเงินงบประมาณ ควรไปพร้อมกับแผนปฏิบัติการ เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้อง
- 2) แก้ไขกฎหมาย/ระเบียบ/แนวทางปฏิบัติให้สอดคล้องกับบริบทสภาพปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย
- 3) กระทรวงควรกำหนดเพดาน สั้น - กลาง - ยาว เพื่อบูรณาการในแต่ละช่วงวัย
- 4) การบูรณาการควร บูรณาการทั้ง คน เงิน งาน ทั้งในระหว่างกรม และระหว่างทีม One Home ในพื้นที่

ระดับปฏิบัติ

- 1) ให้ความรู้กับ วปท. ในการบูรณาการงานทุกกลุ่มเป้าหมายของกระทรวง พม.
- 2) พัฒนาระบบสารสนเทศกลุ่มเป้าหมาย (Social Map) ให้ครอบคลุมทุกมิติ

17 จังหวัด ภาคกลาง

ระดับนโยบาย

- 1) ตั้งภาคประชาชนร่วมเป็นคณะกรรมการ ใน ก.ม.จ. เพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนโครงการ
- 2) ให้ภาคประชาชนสามารถเสนอโครงการของงบประมาณจังหวัดได้ โดยไม่ต้องผ่านหน่วยงาน
- 3) กระทรวง MOU กับผู้บริหารระดับจังหวัด เพื่อกำหนดนโยบายการบูรณาการงานด้านสังคม
- 4) ประเมินยุทธศาสตร์จังหวัดที่มีความครอบคลุมทุกประเด็น

ระดับปฏิบัติ

- 1) เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรในการวิเคราะห์แผน
- 2) ควรนิเทศติดตามที่เพียงพอ สามารถรองรับการทำงาน
- 3) ควรให้ระยะเวลาโครงการ ที่สามารถดำเนินการได้ทันที

โดย สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

๔. ร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสรุปผลการขับเคลื่อนงานตามแผนการตรวจราชการ รอบที่ ๓ เพื่อสรุปผลการขับเคลื่อนงานตามแผนการตรวจราชการ พร้อมทั้งข้อเสนอแนะในการแก้ไข ปัญหาและการพัฒนา รวมถึงการประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผลการตรวจราชการ การแลกเปลี่ยน เรียนรู้ประสบการณ์การดำเนินงาน ข้อจำกัด ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงาน และเพื่อหาแนว ทางการจรรจวราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๗-๑๘ กันยายน ๒๕๖๒ ณ โรงแรม ปริ๊นพาลेข มหานคร กรุงเทพมหานคร โดย นายพิสิฐ พูลพิพัฒน์ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและ สนับสนุนวิชาการ ๑ ได้นำเสนอผลการสรุปประเด็นการตรวจราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ (รอบ ๒.๕) กลุ่มภาคกลาง : ประเด็นการพัฒนาที่อยู่อาศัย ได้แก่ ๑) ปัจจัยความสำเร็จ/ ปัญหาและอุปสรรค การพัฒนาที่อยู่อาศัย ๒) Best Practices การพัฒนาที่อยู่อาศัย : ปทุมธานีโมเดล แก้ปัญหาการรุกร้ำริมคลองสาธารณะ “รัฐราษฎร์ร่วมใจ คีนคลองน้ำใสให้แผ่นดิน ๓) Model การพัฒนาที่อยู่อาศัย ๔) ข้อเสนอแนะและการพัฒนาที่อยู่อาศัย

ข้อเสนอแนะการพัฒนาที่อยู่อาศัย

ระดับนโยบาย

1. สนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอต่อราคารัสดูปรดในป่าชุมชน
2. การจัดทำฐานข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน (แผนที่ทางสังคม) เพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่อยู่อาศัยของจังหวัด
3. การมีกฎรุดดกเรียน เพื่อพัฒนาและปรับปรุงแนวทางในการดำเนินงาน
4. ส่งเสริมให้ อบก. จัดทำแผนพัฒนาที่อยู่อาศัยในระดับท้องถิ่น
5. พุม. ควรขยายกลุ่มเป้าหมายในการให้ความช่วยเหลือ (ไม่เพียงแต่ผู้พิการและผู้สูงอายุ)
6. ปรับปรุงระเบียบการให้ความช่วยเหลือ เรื่อง ผู้ที่ได้รับความช่วยเหลือต้องมีการสมัครในที่ดิน
7. ผนักัดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนที่ดินที่ว่างเปล่า มาใช้ให้เกิดประโยชน์กับผู้ประสบปัญหาด้านที่อยู่อาศัย

ระดับปฏิบัติ

1. ควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่
2. การมีการสำรวจข้อมูลความต้องการในการปรับสภาพที่อยู่อาศัย โดยระบุพื้นที่ และจัดทำแผนภาพทางอากาศ
3. การมีการประชุมติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง
4. การจัดทำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อน แผนติดตามประเมินผล อย่างเป็นระบบ
5. พอช. ควรใช้คณะทำงานระดับจังหวัด เป็นกลไกการทำงานในระดับพื้นที่

Design By TPS0 1

กิจกรรม สสว.๑

❖ กิจกรรม Big Cleaning Day (๕ ส.) เพื่อทำความสะอาดบริเวณสำนักงาน บ้านพักข้าราชการและเจ้าหน้าที่ และปรับปรุงภูมิทัศน์ให้สวยงาม

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ ประมาณ ๔๐ ไร่ ประกอบด้วย พื้นที่ภายในอาคารหลากหลายประเภท ได้แก่ สำนักงาน โรงจอดรถ โรงซ่อมเครื่องจักรกล บ้านพัก ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ สระน้ำ สนามหญ้า พื้นที่ปลูกต้นไม้ยืนต้น และไม้ประดับ บริเวณพื้นที่ยังเป็นทางผ่านไปยังหน่วยงาน บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดปทุมธานี และสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งจังหวัดปทุมธานี อีกด้วย จึงจำเป็นที่จะต้องให้มีสภาพแวดล้อมที่ดีโดยรอบให้ดูสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย ถูกสุขลักษณะและสวยงาม เพื่อส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศแวดล้อมที่ดีในการพบเห็นของผู้มาติดต่อราชการและข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานและผู้อยู่อาศัยในบริเวณพื้นที่

ดังนั้น จึงจำเป็นที่อาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมควรได้รับการดูแล ปรับแต่ง และพัฒนาให้มีความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย ถูกสุขลักษณะ และสวยงาม เพื่อส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศแวดล้อมที่ดีในการปฏิบัติงาน รวมทั้งเพื่อเป็นที่ชื่นชมแก่บุคคลภายนอกที่มีโอกาสเข้ามาเยี่ยมชมและกลุ่มเป้าหมายที่มาติดต่อราชการ นอกจากจะเป็นผู้ใช้งานอาคารสถานที่แล้ว ยังเป็นเจ้าของสถานที่ด้วย ดังนั้นจึงควรจัดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่าย ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่และบรรยากาศแวดล้อมโดยรอบคณะร่วมกัน โดยสรุปผลการปฏิบัติงานตามแผน ดังนี้

๑) กิจกรรมหน้าบ้านหน้ามอง มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากร ในการพัฒนาและดูแลอาคารบ้านพักให้สะอาดเป็นระเบียบ เรียบร้อยและสวยงาม สร้างบุคลากรให้มีความรับผิดชอบและมีระเบียบวินัย และเป็นการปรับปรุงภูมิทัศน์ในพื้นที่ให้เกิดความร่มรื่นสวยงามให้สอดคล้องกับถนนหน้าบ้านหน้ามอง

๒) กิจกรรม Big Cleaning Day และ ๕ ส. โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ ให้เกิดบรรยากาศที่น่าทำงาน เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรทุกฝ่ายมีโอกาสปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อเป็นการสานสัมพันธ์ และแสดงถึงความผูกพันที่มีต่อองค์กร โดยกิจกรรม Big Cleaning Day ในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๑ – ๓๑ กันยายน ๒๕๖๒ รวม ๑๒ ครั้ง โดยจะทำ Big Cleaning Day เดือนละครั้ง ได้แก่ ทำความสะอาดสะสมห้องทำงาน เช่น จัดเก็บเอกสาร ทำความสะอาดสะสมเอกสารตามตู้-โต๊ะทำงานให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ตัดสนามหญ้าต้นไม้ที่ยาว แห้งเหี่ยวกรกร้าง ตลอดจนจัดเก็บขยะ ให้เป็นระเบียบสวยงามโดยให้แต่ละเดือนจะผลัดเปลี่ยนงานในอาคารกับนอกอาคาร หมุนเวียนกันตามแผนที่วางไว้

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

๓) กิจกรรมวันต้นไม้ประจำปีของชาติ ประจำปี ๒๕๖๒ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างการมีส่วนร่วม ความสามัคคี การทำงานเป็นทีมของบุคลากร และสร้างสภาพแวดล้อมมลภาวะที่ดี และสวยงามในสถานที่ราชการ

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

❖ กิจกรรม ร่วมลงนามถวายพระพรสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร และกิจกรรมคารพธงชาติหน้าเสาธงทุกวันจันทร์

๑) ร่วมลงนามถวายพระพรสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

๒) กิจกรรมทุกวันจันทร์ของสัปดาห์ นายพิสิฐ พูลพิพัฒน์ ผอ.สสว.๑ พร้อมด้วยข้าราชการและเจ้าหน้าที่ สสว.๑ ร่วมกิจกรรมแต่งชุดข้าราชการเข้าแถวเคารพธงชาติ และสวดมนต์ ณ บริเวณหน้าอาคารสำนักงานฯ เพื่อเป็นการแสดงออกถึงความเคารพรักในชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ ให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ สสว.๑ ที่ใส่ชุดกากีมีความภูมิใจที่เป็นข้าราชการของแผ่นดิน ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และเพื่อสร้างความมีระเบียบวินัยการตรงต่อเวลาการเตรียมความพร้อมก่อนการปฏิบัติงาน

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

❖ เสริมสร้างขวัญและกำลังใจ

เพื่อความเป็นสิริมงคลและสร้างขวัญกำลังใจแก่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ทุกคนให้ปฏิบัติงานเป็นไปอย่างราบรื่นบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย โดยปี ๒๕๖๒ ได้จัดกิจกรรม ร่วมพิธีสักการะศาลพระพระชาบดี และศาลพระภูมิ ศาลเจ้าที่ และร่วมกันจัดทำบุญเลี้ยงพระเพลสงฆ์น้ำพระพุทธรูป และรดน้ำขอพรจากผู้บังคับบัญชา เนื่องในเทศกาลสงกรานต์วันขึ้นปีใหม่ไทย

❖ วันสำคัญเนื่องในวันเฉลิมพระชนพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ปี ๒๕๖๒

เพื่อแสดงถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ การมีส่วนร่วมภายในองค์กร ให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐได้แสดงถึงความมุ่งมั่นแน่วแน่ที่จะเป็นข้าราชการที่ดีและพลังของแผ่นดิน โดยแสดงถึงความจงรักภักดีดังนี้

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ ในปี ๒๕๖๒

๑) นายพิสิฐ พูลพิพัฒน์ ผอ.สสว.๑ พร้อมด้วยข้าราชการและเจ้าหน้าที่ สสว.๑ เข้าร่วมพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณ เพื่อเป็นข้าราชการที่ดีและพลังของแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๖๒ เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประจำปี ๒๕๖๒

๒) นายพิสิฐ พูลพิพัฒน์ ผอ.สสว.๑ พร้อมด้วยข้าราชการและเจ้าหน้าที่ สสว.๑ เข้าร่วมพิธีทำบุญตักบาตรและเจริญพระพุทธมนต์สมโภชพระพุทธรูปทองคำ ถวายเป็นพระราชกุศล เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประจำปี ๒๕๖๒ ณ ศาลากลางจังหวัดปทุมธานี หลังเก่า ร.๕ และร่วมพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณ เพื่อเป็นข้าราชการที่ดี และพลังของแผ่นดิน และลงนามถวายพระพรชัยมงคล โดยมีนายพินิจ บุญเลิศ ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี เป็นประธานในพิธี

บทสรุป และทิศทางการดำเนินงาน

๓.๑ บทสรุป

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ (สสว.๑) เป็นหน่วยงานราชการส่วนกลาง ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี มีพื้นที่รับผิดชอบตามเขตตรวจราชการที่ ๑ รวม ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดปทุมธานี นนทบุรี พระนครศรีอยุธยา และสระบุรี หน่วยงานสังกัดกระทรวง พม. ที่รับผิดชอบกำกับดูแลเชิงนโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการ และเชิงวิชาการ ประกอบด้วย สำนักงาน ศูนย์ สถาน บ้าน นิคม รวม ๕๓ หน่วย ประชากรในพื้นที่ ๔ จังหวัด รวม ๓,๗๗๓,๖๘๕ คน

เพื่อก้าวสู่การเป็น “ พม.ภาค มุ่งสู่สากลของ สสว.” ในการขับเคลื่อนร่วมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่” สสว. ๑ ได้ดำเนินการภายใต้พันธกิจ การบูรณาการงานพัฒนาสังคมเพื่อจัดวางยุทธศาสตร์เชิงพื้นที่ ส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการพัฒนาสังคมให้กับทุกภาคส่วน ศึกษาวิจัยและพัฒนาวิชาการด้านการพัฒนาสังคม ติดตามและประเมินผลเชิงนโยบายและการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ ในระดับพื้นที่ และพัฒนาหน่วยงานเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนระบบงานมี ๔ ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ พม. สู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาศูนย์การเรียนรู้การพัฒนาสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เสริมสร้างและพัฒนาความรู้และนวัตกรรมทางสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาระบบการนิเทศและติดตามประเมินผลเชิงวิชาการ

เป้าประสงค์การทำงาน

๑) หน่วยงานในสังกัด พม. และองค์กรภาคีระดับพื้นที่สามารถบูรณาการเชื่อมโยงการปฏิบัติงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๒) เป็นคลังความรู้และแหล่งเรียนรู้ด้านการพัฒนาสังคมในพื้นที่

๓) ได้องค์ความรู้และนวัตกรรมทางสังคมที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ ก่อให้เกิดกลไกการขับเคลื่อนของทุกภาคส่วนในการพัฒนาสังคม

๔) มีระบบการติดตามประเมินผลเชิงวิชาการตามนโยบายและภารกิจของกระทรวงที่มีประสิทธิภาพ

๕) บุคลากรมีขีดสมรรถนะตามภารกิจในความรับผิดชอบอย่างมืออาชีพ

ผลการปฏิบัติงาน

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ ได้ขับเคลื่อนการดำเนินงาน และบริหารจัดการระบบงาน ตามอำนาจหน้าที่ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ รวม ๑๓ โครงการ/กิจกรรม ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ รวม ๘,๒๖๘,๐๕๘.- บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐% ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร การดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

ส่วนที่ 3 บทสรุป และทิศทางการดำเนินงาน

๑. งานตามนโยบายกระทรวง พม. ปีงบประมาณ ๒๕๖๒

๑.๑ ดำเนินการวิจัย การติดตามประเมินผล จัดอบรมให้ความรู้

สสว. ๑ ได้ดำเนินการวิจัย การติดตามประเมินผล รวมทั้งขับเคลื่อนการดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วน ๔ เรื่อง ได้แก่ ๑) โครงการวิจัยรูปแบบการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยในชุมชนเมือง ๒) โครงการพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุในภาวะพลัดพรัดให้เกิดประโยชน์ด้านสังคม ๓) โครงการวิจัยกลยุทธ์ส่งเสริมการทำงานของผู้สูงอายุไทย และ ๔) อบรมเพิ่มศักยภาพในการคัดแยกเพื่อช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

๑.๒ การบริหารและการพัฒนาองค์กร

การบริหารและการพัฒนาองค์กร ได้ดำเนินการจัดประชุมประจำเดือน ๖ ครั้ง เพื่อกำกับ ติดตาม ทบทวน ทวนซ้ำ ทั้งมีมติงานตามนโยบาย การวางแผนงาน และการแก้โจทย์งานร่วมกัน การขับเคลื่อนมาตรฐานการปฏิบัติงาน พม.

๑.๓ การขับเคลื่อนงานตามแผนงาน/โครงการในระดับพื้นที่/จังหวัด

การขับเคลื่อนงานตามแผนงาน/โครงการในระดับพื้นที่/จังหวัด ได้ขับเคลื่อนงานตามแผนงาน/โครงการ รวมทั้งสิ้น ๕ โครงการ/กิจกรรม อาทิ

๑) โครงการศูนย์บริการวิชาการพัฒนาสังคมและจัดสวัสดิการสังคมในระดับพื้นที่

๒) การนิเทศงานด้านสังคมสงเคราะห์ ของ พม.

๓) การขับเคลื่อนการบูรณาการด้านสังคมในระดับพื้นที่ โดยการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมกลุ่มจังหวัด การวัดอุณหภูมิทางสังคม (พม.โพล : ความรุนแรงในสังคมไทย ลดลงได้ด้วย (ใคร) คุณ, สร้างสุขผู้สูงวัย ใส่ใจไร้ความรุนแรง, สังคมไทย ร่วมใจ สร้างจิตสาธารณะ) และบูรณาการโครงการด้านสังคมกลุ่มจังหวัด ในลักษณะ One Home ๔ จังหวัด/การบูรณาการแผนภาค

๔) งานสนับสนุนการตรวจราชการกระทรวงฯ ในฐานะผู้ช่วยผู้ตรวจราชการกระทรวง พม. ซึ่งรับผิดชอบดำเนินการ ติดตามผลการแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติ การซ่อม สร้าง เสริมองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน การประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความคุ้มค่าในการปฏิบัติงาน ปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากพื้นที่งาน

๕) กิจกรรม สสว.๑ : กิจกรรม Big Cleaning Day (๕ ส.) เพื่อทำความสะอาดบริเวณสำนักงาน บ้านพักข้าราชการและเจ้าหน้าที่ และปรับภูมิทัศน์ให้สวยงาม กิจกรรมร่วมลงนามถวายพระพรสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร กิจกรรมคารพธงชาติหน้าเสาธงทุกวันจันทร์ การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ กิจกรรมวันสำคัญเนื่องในวันเฉลิมพระชนพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ปี ๒๕๖๒

๓.๒ ทิศทางการดำเนินงาน

การขับเคลื่อนการดำเนินงานของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ (สสว. ๑) เพื่อตอบสนองวิสัยทัศน์ ในการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคนสู่สังคมคุณภาพในระดับพื้นที่ สสว.๑ ควรจะมีการปรับบทบาทในการขับเคลื่อนประเด็นงานที่ตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในงาน

ส่วนที่ 3 บทสรุป และทิศทางการดำเนินงาน

งานตามนโยบายเร่งด่วน (Agenda Based) โดยสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ จะต้องเป็นศูนย์พยากรณ์/ชี้และเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคมในระดับกลุ่มจังหวัด /เป็นศูนย์ส่งเสริมประสานงานและพัฒนาเครือข่ายในระดับกลุ่มจังหวัด รวมทั้งเป็นศูนย์พัฒนาศักยภาพมนุษย์ด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในระดับกลุ่มจังหวัด และภาค

งานตามภารกิจ (Function Based) โดยสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ จะต้องวิเคราะห์/คาดการณ์สถานการณ์ทางสังคม /นำเสนอข้อมูลแผนที่ทางสังคมในพื้นที่ (Social Map-SM) และพัฒนาระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อการพัฒนาสังคม (Geographic Information Systems : GIS) รวมทั้งมีการบูรณาการแผนงานในระดับกลุ่มจังหวัดและระดับภาค

งานระดับพื้นที่ (Area Based) โดยสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ จะต้องนิเทศ ติดตาม ประเมินผลโครงการด้านสังคมในระดับพื้นที่ ถอดบทเรียนการจัดทำแผนบูรณาการในระดับกลุ่มจังหวัด และระดับภาค ยกระดับการตรวจราชการ รวมทั้งงานวิจัยและพัฒนา (Research & Development - R&D) เพื่อตอบโจทย์การพัฒนาสังคมในระดับพื้นที่

ซึ่งการขับเคลื่อนประเด็นงานตามภารกิจในพื้นที่ สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ ในประเด็นสำคัญ ควรมีดังนี้

๑) การขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ พม. ไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ โดยการสนับสนุนการจัดทำแผนบูรณาการเชื่อมโยงแผนยุทธศาสตร์ระดับจังหวัดไปสู่กลุ่มจังหวัด และภาค /สนับสนุนบูรณาการกลไกความร่วมมือของภาคีเครือข่าย เพื่อให้เกิด One Home One Plan

๒) พัฒนาศักยภาพให้สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ เป็นศูนย์การเรียนรู้ในการพัฒนาสังคม โดยการสร้างองค์ความรู้และพัฒนาศักยภาพทางวิชาการให้มีคุณภาพเท่าทันสถานการณ์ทางสังคม

๓) เสริมสร้างและพัฒนาความรู้และนวัตกรรมทางสังคม โดยการยกระดับข้อมูลสารสนเทศในระดับกลุ่มจังหวัด เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาสังคมได้เท่าทันสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง

๔) พัฒนาระบบการนิเทศ และติดตามประเมินผลเชิงวิชาการ โดยการสนับสนุนการนิเทศงานเพื่อให้มีความรู้ความสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและนำไปสู่มาตรฐาน

สุดท้ายทิศทางการทำงานของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ ในปีถัดไป ควรจะต้องปรับบทบาทและภารกิจงานตามนโยบายเร่งด่วน (Agenda Based) งานตามภารกิจ (Function Based) งานในระดับพื้นที่ (Area Based) ในการพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ วิชาการ วิจัย และนวัตกรรมทางสังคม บูรณาการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมในระดับพื้นที่ มีการเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคมในระดับพื้นที่ รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนการนิเทศงานด้านการพัฒนาสังคมในพื้นที่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพงานบริการทางด้านสังคมต่อไป

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

๑. นายพิสิฐ พูลพัฒน์ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑

แหล่งข้อมูล

- ฝ่ายบริหารงานทั่วไป
- กลุ่มนโยบายและยุทธศาสตร์
- กลุ่มการวิจัยและการพัฒนาระบบเครือข่าย

รวบรวมและเรียบเรียง

กลุ่มนโยบายและยุทธศาสตร์

๑. นางสาวพิมพ์ธิดา	แสงจันทร์	นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ
๒. นายเอกรา	ธรรมกิตติวงศ์	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ
๓. นายตุลพันธุ์	รัตน์ธรรมดิษฐ์	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ
๔. นางสาววนิดา	อินอ่อน	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ
๕. นางสุลิตีพย์	เรืองดี	นักสังคมสงเคราะห์
๖. นางสุภาพร	สาริชาติ	พนักงานบริการ

ออกแบบและภาพประกอบ

นางสุภาพร สาริชาติ พนักงานบริการ

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1
สำนักปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
รายงานประจำปี 2562

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1

1 / 2 หมู่ที่ 2 ตำบลรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี 12110

โทรศัพท์ 0 2577 1857 โทรสาร 0 2577 2908

อีเมล tpso1@hotmail.com